

**T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ADLI TIP ENSTİTÜSÜ
SOSYAL BİLİMLER ANABİLİM DALI**

Danışman: Prof. Dr. M. Fatih YAVUZ

**AİLE İÇİNDE VE TOPLUMDA
MARUZ KALINAN
FİZİKSEL ŞİDDETİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

**SOSYAL BİLİMLER
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Psikolog Anıl ÇAKIR
İstanbul – 2009**

ÖNSÖZ

Öncelikle öğrencisi olmaktan her zaman mutluluk duyduğum, mesleki ve kişisel gelişimime çok şeyler katan İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Müdürlüğü'ne teşekkürlerimi sunarım.

Tezimin başından sonuna kadar yardımlarını, bilgi ve deneyimlerini benden esirgemeyen, bana ışık tutan, desteğini ve anlayışını her zaman hissettiğim, değerli hocam ve tez danışmanım Sayın Prof. Dr. M. Fatih YAVUZ'a teşekkürlerimi sunarım.

Öğrenciliğim boyunca içten yaklaşımıyla her türlü konuda benden yardımlarını esirgemeyen, tez çalışmamın her aşamasında bana destek veren, çalışmamın nihayete ulaşmasında beni yüreklendiren, değerli hocam Sayın Prof. Dr. H. Bülent ÜNER'e en içten duygularıyla teşekkürlerimi sunarım.

Tez çalışmamın her aşamasında bilgi ve deneyimleriyle bana yol gösterici olan, zamanını ve enerjisini esirgemeyen, tez çalışmamın nihayete ulaşmasında beni her daim motive eden, verdiği güç ve desteği çalışmamın her aşamasında hissettiğim, çok sevgili Sayın Psk. Dr. Zeynep Belma GÖLGE'ye teşekkürlerimi sunarım.

Bu çalışmanın ana kaynağını teşkil eden verilere ulaşmamı sağlayan, zamanlarını ayırarak bilgilerini benimle paylaşan araştırma grubundaki tüm katılımcılara ve bu katılımcılara ulaşmamı sağlayan herkese teşekkür ederim.

Tez çalışmam sırasında sabırla yanımda olan, çalışmamın her aşamasında beni motive eden, sevgili dostlarıma en içten duygularıyla teşekkür ederim.

Hayatımın her alanında sevgi ve desteklerini her zaman hissettiğim, tez çalışmam boyunca manevi desteklerini benden esirgemeyen, daima yanımda olan canım anneme ve babama ve hayatımın her alanında bende emeği sonsuz olan, yokluğunda da varlığını her zaman hissettiğim ve hissedeceğim canım anneanneme gönül dolusu sevgi, saygı ve şükranlarımı sunarım.

Ve, tez çalışmam boyunca, her konuda olduğu gibi beni yalnız bırakmayarak daima yanımda olan, bana yardımcı olmak için bıkmadan usanmadan elinden geleni yapan, umutsuzluğa düştüğümde elimi hiç bırakmayan, beni tüm kalbiyle destekleyen nişanlım İlker'e sonsuz sevgimle teşekkürlerimi sunarım.

Psikolog Anıl Çakır

Mayıs, 2009

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖNSÖZ.....	II
1. GİRİŞ VE AMAÇ.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	3
2.1. Şiddet Kavramı.....	3
2.1.1. Şiddetin Tanımı.....	3
2.1.2. Şiddetin Sınıflandırılması ve Yaygınlığı.....	4
2.2. Kadına Yönelik Fiziksel Şiddet.....	6
2.2.1. Türkiye’ de Kadına Yönelik Fiziksel Şiddet.....	9
2.2.2. Dünyada Kadına Yönelik Fiziksel Şiddet.....	12
2.2.3. Fiziksel Şiddetin Kadınlar Üzerindeki Etkileri..	13
2.3. Çocuğa Yönelik Fiziksel Şiddet.....	16
2.3.1. Türkiye’ de Çocuğa Yönelik Fiziksel Şiddet....	19
2.3.2. Dünyada Çocuğa Yönelik Fiziksel Şiddet.....	22
2.3.3. Fiziksel Şiddetin Çocuklar Üzerindeki Etkileri.	24
2.4. Aile İçi Şiddet Kavramı.....	27
2.4.1. Aile İçi Şiddetin Tanımı.....	27
2.4.2. Aile içi Şiddetin Nedenleri.....	31
2.4.3. Aile içi Şiddetin Kuşaklar Arası Aktarımı.....	35
2.5. Ülkemizde Fiziksel Şiddetin Hukuki Boyutu.....	37
2.5.1. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanundaki Düzenlemeler.....	37
2.5.2. 2771 Sayılı Türk Medeni Kanunu’ndaki Düzenlemeler.....	40

2.5.3. 4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair	
Kanun'daki Düzenlemeler.....	41
2.5.4. Çocuk Hakları Sözleşmesi'ndeki	
Düzenlemeler.....	43
2.5.5. 5395 Sayılı Çocuk Korumu Kanunu'ndaki	
Düzenlemeler.....	45
2.6. Türkiye' de Fiziksel Şiddetin..Adli Makamlara	
Bildirilmesine ilişkin bazı veriler.....	48
2.7. Fiziksel Şiddetin Adli Makamlara	
Bildirilememesinin Nedenleri.....	51
3.GEREÇ VE YÖNTEM.....	55
3.1.Çalışma Grubu.....	55
3.2.Gereçler.....	55
3.3.1.Anket Formu.....	55
3.3.Düzen ve İşlemler.....	56
3.4. Analiz.....	56
4.BULGULAR.....	57
5.TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	147
6.SONUÇ.....	171
7.ÖZET.....	176
8. SUMMARY.....	177
9.KAYNAKLAR.....	178
EKLER.....	195
ÖZGEÇMİŞ.....	208

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Şiddet, insan yaşamının her alanında görülebilen ve dünyada giderek artan önlenebilir, önemli bir toplum sağlığı sorunudur. Yaşantımızın hemen her alanında, herkesi etkisi altına alabilen, insan doğasında bastırılmış bir davranış biçimi olarak bulunabilen şiddet, bireylere ve topluma zarar verebilecek tüm eylemleri kapsayan bir kavramdır (1).

Çeşitli şekillerde ifade bulan toplumsal şiddetin bireysel dünyadaki uzantısını ailede görmek mümkündür. Aile içi şiddet yüzyıllardır var olan, gerekli önlemlerin alınmasında gecikilmiş toplumsal bir sorundur.

Aile, insan yaşamındaki ilk ve en önemli toplumsallaşma kurumudur. Kişiliğin oluşumunda gerekli olan ilk özdeşleşme modelleri, aile içindeki bireyler arasında gerçekleşir. Çocuk toplum içinde alacağı rollere de bu dönemde hazırlanır.

Aile içinde yaşanan şiddet geniş bir tanımlamayla, ailedeki bireylerin yaralanmasına, sindirilmesine, öfkelenmesine veya baskı altına alınmasına yol açan fiziksel veya herhangi bir hareket, davranış veya muamele olarak ele alınarak, dövme, yaralama, sakat bırakma, cinsel saldırı, tecavüz, öldürme şeklinde olabildiği gibi sözlü, duygusal ve zihinsel olarak da etkileri gözlenmektedir (17).

Aile içi şiddet, kuşaktan kuşağa geçmekte özellikle çocukların psikososyal gelişimini olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

Şiddet olgusunun önemli bir özelliği de büyük bir kısmının gizli kalmasıdır. Sosyal normlar, tabular şiddete maruz kalan

mağdurların bunu bir sır olarak saklamasını gerektirmektedir. Ailenin mahremiyeti sebebiyle aile içinde gizli tutulan ve toplum tarafından meşru görülen şiddetin engellenmesi için toplumsal yaptırımların oluşması ve uygulanabilirliğinin sağlanması önemlidir.

Bu çalışmanın amaçları;

1. Aile içinde ve toplumda bireylerin 18 yaşından önceki ve sonraki dönemlerinde maruz kaldıkları ve uyguladıkları fiziksel şiddetin sıklığını, türünü belirlemek,

2. Fiziksel şiddete maruz kalanların yasal yollara başvurup vurmadığını, başvurdukları hangi adli makama, ne kadar süre sonra başvurduklarını, başvurularının sonuçlanıp sonuçlanmadığını saptamak,

3. Çocukluk döneminde maruz kalınan fiziksel şiddetin, yetişkin dönemde aile içinde ve toplumda fiziksel şiddet uygulamaya etkisi olup olmadığını ortaya koymak,

4. Ve aile içinde ve toplumda fiziksel şiddete maruz kalan bireylerin yaşadıkları fiziksel şiddeti adli makamlara bildirme oranını belirlemektir.

2.GENEL BİLGİLER

2.1. Şiddet Kavramı

2.1.1 Şiddetin Tanımı

Sözlük anlamıyla şiddet; bir kişiye, güç veya baskı uygulayarak isteği dışında bir şey yapmak ya da yaptırmaktır (1, 40). Şiddet, kişilere ya da nesnelere çeşitli boyutlarda zarar vermeyi içeren güçlü, kontrolsüz, aşırı, birdenbire, amaçsız olabilen, toplu ya da bireysel görülebilen bir olgudur ve çok boyutlu olup saldırganlığı da kapsar (32, 43).

Dünya Sağlık Örgütü' nün, 2002 Şiddet ve Sağlık Raporu' nda şiddet, "Gücün ya da fiziksel kuvvetin; tehdit yoluyla ya da gerçekte; fiziksel zarar, ölüm, psikolojik zarar, gelişme engeli ya da yoksunluğa (ihtimalde ya da gerçekte) neden olacak şekilde; kendine, bir başkasına ya da bir grup veya bir topluma karşı niyetli biçimde kullanılması" olarak tanımlanmıştır (3).

Yılmaz (1985) Hukuk Sözlüğü'nde şiddet olaylarını: "Toplumdaki barışı bozan ve kaba kuvvete dayanarak düzene başkaldırıcı olaylardır, şiddet olaylarının yaygın hale gelmesi ülkede olağanüstü hal ilanına yol açabilir" şekli ile değerlendirmiştir (44).

Şiddet davranışı genellikle saldırgan bir ruh haline bağlanmaktadır (43). Literatür incelendiğinde, öfke ve saldırganlık kavramlarının genellikle bir arada kullanıldığı görülür.

Özmen (2004) öfke ve saldırganlık kavramlarının sürekli bir arada kullanılmasının, bu iki kavramın uzun bir süre birbiriyle karıştırılmasına ve eşanlamli kavramlar gibi algılanmasına neden

olduğunu belirtmektedir (61). Psikoloji ve diğer sosyal bilimlerdeki gelişmeler bu iki kavramın artık ayrı ayrı ele alınıp incelenmesini gerekli kılmıştır. Bu iki kavram incelendiğinde öfke kavramının, “Engellenme, saldırıya uğrama, tehdit edilme, yoksun bırakma, kısıtlama vb. gibi durumlarda hissedilen ve genellikle neden olan şeye ya da kişiye yönelik şu ya da bu biçimde saldırgan davranışlarla sonuçlanabilen oldukça yoğun olumsuz bir duygu” olarak tanımlandığı görülmektedir (62). Saldırganlık kavramı ise “Diğer bir canlı ya da nesneye yönelik incitici ve rahatsız edici davranışlar” olarak tanımlanmaktadır (63).

Bu tanımlar doğrultusunda, öfke kavramının bir duyguyu, saldırganlık kavramının ise daha çok bir davranışı ifade ettiği görülmektedir. Freedmann (1998) öfke ve saldırganlık kavramlarının eş anlamlı kavramlar olmadığını belirtmektedir. Öfke duygusu ortaya çıktığı anda, bazı bireyler tepkilerini fiziksel ya da sözlü saldırıda bulunarak ortaya koyarlar. Bazı bireyler ise, öfkelenedikleri zamanlarda edilgen ve dolaylı saldırganlığı tercih ederler ya da geri çekilme davranışı gösterebilirler. Bu durum “Öfke duygusunun her zaman saldırgan davranışa yol açacağı” biçimindeki yargının doğru olmadığını ortaya koyar (64).

2.1.2. Şiddetin Sınıflandırılması ve Yaygınlığı

Şiddet; biyolojik, sosyal, kültürel, ekonomik ve politik birçok faktörün karşılıklı olarak birbirini etkilediği karmaşık bir olgudur.

Dünya Sağlık Örgütü’ nün, 2002 Şiddet ve Sağlık Raporu’ nda kullanılan sınıflandırmaya göre şiddet üç şekilde ele alınmıştır; (3).

I. Kendine Yönelik Şiddet (1. İntihar, 2. Kendini ihmal)

II. Kişiler Arası Şiddet (1. Aile İçi Şiddet: Eş İstismarı, Çocuk İstismarı, Yaşlı İstismarı, 2. Topluluk Şiddeti: Yerleşik Nüfusa Yönelik Şiddet, Yabancılara Yönelik Şiddet)

III. Kollektif Şiddet (1. Toplumsal Şiddet, 2. Politik Şiddet, 3. Ekonomik Şiddet)

Subaşı (2001) ise toplumsal yaşamda rastlanan şiddet şekillerini şu şekilde ifade etmiştir; (5).

Kendine dönük şiddet: İntihar, bedene zarar verici uygulamalar

Kişiler arası şiddet: Kadına, çocuğa, yaşlıya yönelik şiddet, flört şiddeti (dating), aile içi şiddet

Organize şiddet: Uluslararası şiddet, kollektif şiddet, politik şiddet, iktidar şiddeti, iktidara karşı şiddet

Medya Şiddeti: Yazılı ve görsel basında şiddet içeren görüntü, ses ve yazı ile ortaya çıkan şiddet

Diğer şiddet şekilleri: Çete şiddeti, kan davaları, sokak şiddeti, insan ve organ ticareti, pornografi, homoseksüel ve lezbiyenlere yönelik şiddet, azınlıklara yönelik şiddet, işyerinde, okulda ve spor olaylarında şiddet.

Bugüne kadar yapılan araştırmalar sonucunda da şiddet, ana hatları ile; fiziksel, sözel, cinsel, duygusal ve ekonomik şiddet olarak da sınıflandırılabilir.

Bu şiddet türlerinden konumuz olan fiziksel şiddet, dövme, tokatlama, kesici-delici aletle ya da silahla yaralama, yakma gibi

bireyde fiziksel yaralanmalara neden olan tehlikeli davranışları ve fiziksel saldırıları içerir. İnsanların bedensel bütünlüğüne dışarıdan yöneltilen kaba, sert ve acı davranışlardır (4).

Şiddetin yaygınlığı ile ilgili olarak, Günay ve arkadaşlarının (1999) ölümlü olmayan etkili eyleme taraf olan kişilere ait demografik veriler elde edilmesi amacıyla yaptıkları çalışmada mağdurların % 86,2'si, sanıkların % 97,3'i erkektir. Kadınlar daha çok künt özellikli yaralanmaya maruz kalırken, erkekler daha çok penetran yaralanmalara maruz kalmıştır. En fazla yaralanma işyeri ve işle ilişkili yerlerde (%36), ikini sırada açık mekanlarda (%29), üçüncü sırada ev ve eklentilerinde (%19,7), dördüncü sırada eğlence yerlerinde (%10,1) dir. Mağdur ve sanıklarda en büyük grubu kırsal kökenli tarıma dayalı işlerde çalışan kişiler oluştururken, bunu kurumsal işlerde çalışmayan serbest meslek grubu izlemektedir. Olguların sadece % 6,3'ü tanımadığı kişiler tarafından yaralanırken, % 5,9'u eşleri, % 34,4'ü yakın ya da uzak akrabaları tarafından yaralanmıştır. Cinsiyet ayrımı yapılmaksızın hem mağdur, hem sanıklarda en büyük grubu 20-29 yaş grubu oluşturmaktadır (24).

2.2. Kadına Yönelik Fiziksel Şiddet

Kadına yönelik şiddetin, toplumsal şiddeti yeniden üreten boyutu, toplumsal yansımaları ve bireyin gördüğü zarar olarak iki yönlü etkisi önem taşımaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (2002) şiddetle en yaygın olarak evde karşılaştığı ve kadına yönelik olduğu bildirmiştir (3).

Öztunalı-Kayır' a (1998) göre kadına yönelik aile içi şiddet; bir erkek partner tarafından uygulanan, aletli ve/ veya aletsiz saldırı, duygusal, sözel, ekonomik ve cinsel hasar verme, korkutma, tehdit, sindirme, yoksun bırakma muamele tutum ve davranışlarıdır (93).

Yıldırım (1998) kadına yönelik aile içi şiddeti; kadının küçük görülmesi, eleştiri getirmemesinin istenmesi, arkadaşlık ilişkilerine sınır konması, başkalarının önünde hakarete ve alaylara maruz bırakılması, farklı düşünmesine izin verilmemesi, parasız bırakılması, çalışma hakkının gasp edilmesi, ailesi ve arkadaşlarıyla görüştürülmemesi, doğurganlığının kontrol altında tutulması, sünnet edilmesi, mallarının elinden alınıp zarara uğratılması gibi çeşitli biçimlerde olabileceğini belirtmektedir (32).

Kadına yönelik şiddetin çeşitleri ; fiziksel, cinsel, duygusal, sözel ve ekonomik şiddet olarak belirtilebilir. Biz her birine değinmekle beraber çalışmamızın konusu gereği fiziksel şiddete ve etkilerine daha detaylı değineceğiz.

Fiziksel Şiddet: Kadının eşi ya da partneri tarafından, fiziksel saldırıya maruz kalması şeklinde gerçekleşir (58). Şiddetin en açık biçimi, fiziksel şiddettir. Fiziksel şiddet, tekmeleme, tokatlama, yumruklama, sopayla dövme, itip kakma, çimdikleme biçiminde olabilir. Kadının yüzüne yakıcı (asit gibi) bir madde dökme, bedeninin herhangi bir yerinde sigara söndürme, askıyla ya da elektrik süpürgesinin hortumuyla dövme de fiziksel şiddet gurubunda değerlendirilebilir. Silah, bıçak, balta vb. aletleri kullanmak ise ölümle neticelenebilecek en tehlikeli fiziksel şiddet durumudur (14). Yani fiziksel saldırı aracı olarak şiddet uygulayan, kendi bedenini el ve

ayaklarını kullandığı gibi (yumruk, tekme, tokat) ki bunlar aletsiz saldırılara girmektedir, başkaca her hangi bir aracı fiziksel şiddet vasıtası yapabilmektedir, bunlar da aletli saldırılara girmektedir. Bu aletler; hortum, sopa, kemer, demir çubuk, bıçak, baston, oklava gibi araç-gereçler de olabilmektedir. Partnerin her an yakında olması, riskte olunan zamanın çok olması, saldırıların, hedef tamamen korumasız olduğunda gizli tutularak yapılması gibi durumlar yüzünden, bu tür şiddet olayları daha sık ve saldırıların şiddeti daha çok olmaktadır (105).

Cinsel Şiddet: Kişinin rızası olmadan, fiziksel güç kullanılarak, tehdit gibi zorlamalarla cinselliği, bir cezalandırma yöntemi olarak kullanmaktır. Tecavüz etmek, istenmeyen pozisyonlara zorlamak şeklinde ortaya çıkar (99, 106). Cinsel şiddet, daha çok fiziksel şiddetle birlikte görülmektedir (58).

Duygusal Şiddet: Çoğunlukla aşağılama, yetersiz olduğunu, hiç bir şey beceremediğini, çocuklarına bakamadığını söyleme, patolojik düzeyde kıskançlık, korkutma, gizliliği bozma, batıl inançlar veya paranoya düzeyinde inanmama, ne yaptığını araştırma şeklinde kendini gösterir (58). Bu şiddet türü sevgi, şefkat, ilgi gibi duyguların istismar edilmesi, lakap takmak, küçümsemek şeklinde ortaya çıkabilmektedir (99, 108). Fiziksel şiddetin derecesi, duygusal şiddetin derecesiyle doğrudan ilişkilidir. Sıklıkla fiziksel şiddet azalsa da duygusal şiddet genellikle devam etmekte ve zamanla fiziksel şiddetin vekili ve tehdidi olmakta, bu nedenle kadınlara her zaman dövülebileceklerini hatırlatmaktadır (127).

Sözel Şiddet: Söz ve hareketlerin düzenli bir şekilde, korkutma, sindirme, cezalandırma ve kontrol etme aracı olarak kullanılmasıdır. (15). Sözel şiddete ilişkin davranışlardan en belirginini, kişinin değer verdiği konulara yönelik güven sarsmak ve kadını yaralamak amacıyla belirli aralıklarla çok ağır hakaret ve sözler söylemektir (108).

Ekonomik Şiddet: Çalışan kadının parasını elinden alma, ekonomik anlamda onu kullanma şeklinde gözlenmektedir (58). Ekonomik istismar özellikle çalışmayan erkekler tarafından uygulanmaktadır (15). Kadının çalışmasına engel olmak, ailenin ekonomik ihtiyaçlarını karşılamamak şeklinde de gerçekleşmektedir (106).

Güncel çalışmalardaki bulgular kadınların %10- %60'ının yaşam boyu en az bir kez yakın eşleri tarafından vurmaya, fiziksel saldırıya maruz kaldığını göstermektedir. Bu prevalansdaki değişiklik, prevalansdaki gerçek değişim kadar, şiddetin tanımlanması ile de ilgilidir çünkü katılımcılar yakın eş şiddetini farklı biçimlerde ifade edebilmektedir (112).

2.2.1. Türkiye' de Kadına Yönelik Fiziksel Şiddet

Gölge ve arkadaşlarının (2000) çalışmasında kadınların %30'unun, erkeklerin %6'sının eşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldıkları, kadınların %3'ünün, erkeklerin %28'inin eşlerine fiziksel şiddet uyguladıkları saptanmıştır (39).

Kırsal kesim kökenli kadınların katıldığı bir araştırmada, kadınların %57'si çocukluğundan itibaren şiddet gördüğünü belirtmiştir. Bunların %53'ü anne ve babasından, %26,5'i eşinden, %20,5'i eşinin ya da kendisinin akrabaları tarafından şiddet gördüğünü belirtmiştir. Eşinden şiddet gören kadınların %80'i evliliklerinin ilk 5 yılında, %20'si her zaman şiddet gördüğünü söylemiştir (51).

Doğanavşargil ve Sertöz' ün (2007) iki kuşağı geriye dönük inceledikleri araştırmalarında, 104 evli kadın hastada evlilikte fiziksel şiddetin yaşam boyu prevalansı %62 olarak bulunmuştur. 59 hasta yalnızca eşinden şiddet gördüğünü, 3 hasta eşine karşılık verdiğini ve karşılıklı şiddet uyguladıklarını bildirmiştir. Hastaların %14,5'inin haftada birden sık, %25,8'inin ayda birden sık, % 45,2'sinin yılda birden sık fiziksel şiddete maruz kaldığı belirlenmiştir. Eşlerinden şiddet gören 62 kadın hastanın % 88,7'si elle fiziksel şiddet, %11,3'ü odun sopa, maşa gibi cisimlerle şiddet görmüşlerdir (120).

Yavuz ve arkadaşlarının (1996) çalışmasında, 1994 yılı içinde İstanbul'da aile içi fiziksel şiddet nedeniyle adli makamlara başvuran ve Adli Tıp Kurumu'na sevk edilen 60 kadından %38,3 ü her gün ya da 2-3 günde bir fiziksel şiddete maruz kaldığını ifade etmiştir. Şiddet yöntemleri sorgulandığında kadınların %50'si eşlerinin yalnız elle vurduğunu söylerken, %50'si ise ellerinin yanı sıra araç da kullandığını ifade etmiştir. Aile içinde çocukların da fiziksel şiddete maruz kalıp kalmadığı sorulduğunda 32 kadın (%53,3) eşlerinin, ara sıra ya da genellikle çocukları da dövdüğünü, 19 kişi (% 31,6) kendisinin de ara sıra ya da genellikle çocuklarını dövdüğünü

belirtmiştir. 12 kişi (%20) kendi babasının da annesini dövdüğünü, 35 kişi (%58,3) eşinin babasının da eşinin annesini dövdüğünü söylemiştir (57).

Kadınların aile içinde maruz kaldıkları fiziksel şiddet türü bakımından Güler ve arkadaşlarının (2007) çalışmasında (kadınların %91'i eşi şiddete maruz kaldıklarını ifade etmişlerdir) fiziksel şiddet ilk sırada dayak atma (%96,3), ikinci sırada sert cisimle vurma (%92,6), üçüncü sırada tokat atma (%90,,7), dördüncü sırada tekmeleme (%90,1), beşinci sırada bıçakla saldırma (%89,5) yer aldığı belirtilmektedir (89).

Erdem ve arkadaşlarının (2001) 8386 kişi üzerinde yaptığı bir araştırmanın sonuçlarına göre, toplumumuzun %22.61'si hayatında hiç dayak yemediğini belirtirken, %77,33'ü ise dayak yediğini belirtmiştir. Bunların %41,16'sı anne, baba veya yakınlarından; %6,34'ü polis, jandarma gibi resmi görevlilerden; %1'si öğretmen gibi resmi kişilerden ve %22.06'sı ise hem resmi kişi hem de yakınlarından dayak yediğini belirtmiştir (42). Aynı araştırmacıların yaptıkları diğer bir çalışmada, evli kadınların %32,68'i eşinden, %2,7'si babasından ve/veya annesinden ve %1,17'si ise diğer akrabalarından dayak yediğini ifade etmiş, evli kadınların %60,93'ü ise, şaşırtıcı biçimde dayak yemediğini belirtmiştir. Yüksekokul mezunları arasında bu eylemin mağduru olanların oranı %8,79 iken, okur-yazar olmayanlarda bu oran %61,26'dır. Aynı çalışmaya göre evlilik öncesi dayak yedim cevabı verenlerden %26,45'i babasından, %25,55'i annesinden ve %4,12'si ise diğer akrabalarından dayak yediğini belirtmişlerdir (42).

Yıldız ve arkadaşlarının (2003) aile içi şiddeti, “4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun” açısından ele aldıkları bu amaçla İstanbul Adliyesi Sulh Hukuk Mahkemelerine tedbir istemli başvuruları inceledikleri araştırmada, aile içi şiddetin en yoğun olarak % 77,68 oranında eşe yönelik olduğu saptanmıştır. Kadından erkeğe yönelik şiddet ise % 4,46 oranındadır. Bu oranın tamamında şiddetin şiddet uygulayan kocaya yönelik olduğu görülmektedir. Şiddet uygulayanların % 45’inin, şiddete maruz kalanların % 44’ünü lise ve üniversite mezunları oluşturmaktadır. Şiddet uygulayanların % 93’ünün çalıştığı görülmektedir (102).

2.2.2. Dünyada Kadına Yönelik Fiziksel Şiddet

Aile içinde kadına yönelik fiziksel şiddetin Türkiye’ de olduğu kadar dünyada da önemli bir sağlık sorunu olduğu bilinmektedir.

Fransa’ da şiddet mağdurlarının %95’i kadın, bunların %55’ide eş şiddetinin mağduru. Danimarka’ da kadınların %25’i fiziksel şiddeti başlıca boşanma nedeni olarak göstermektedir. Avusturya’ da mahkemeye sevk edilen 1500 boşanma davasının %59’unda evliliklerin sona erme nedeninin kocalar tarafından kadına yönelen şiddet olduğu ortaya çıkmıştır (25).

Kenya’ da yapılan bir aile araştırmasında, araştırma kapsamına alınan 733 kadının %42’si kocalarından sürekli olarak dayak yediklerini belirtmişlerdir. Romanya’ da Bükreş Adli Tıp Hastanesinde Mart 1993-Mart 1994 tarihleri arasında kadınların %29’u eşleri yada sevgilileri tarafından yedikleri dayak sonucu

aldıkları yaralar nedeniyle tedavi görmüşlerdir. Kolombiya’ da ülke çapında yapılan bir anketin sonuçları, her beş Kolombiyalı kadından birinin eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığını göstermektedir (25).

İngiltere’ de eş şiddeti, cinayetlerden yaklaşık olarak beşte birinin nedenidir, aile içi şiddet her hafta iki kadının ölümüne sebep olmakta ve aile içi cinayetler tüm cinayetlerin %35’ini oluşturmaktadır (27).

İngiltere’ de 2000 yılındaki suç anketinin verdiği bilgilere göre kadınların %45’i hayatlarında en az bir kez şiddete maruz kalmaktadırlar. Bu anketteki şiddet mağdurlarının %57’si tekrarlayan kerelerde şiddete maruz kalırken, aile içi cinayet kurbanlarının %65’inin daha önceden katilleri tarafından şiddete maruz kaldıkları belirlenmiştir (34).

Brezilya’ da 15-49 yaş aralığındaki bayanlara uygulanan çalışmada, katılan bayanların %50,7’si kendisine şiddet uygulandığını açıklamıştır. Kadınların %18,8’si sadece fiziksel şiddete maruz kalırken, %16’sı fiziksel şiddetle beraber başka bir tür şiddete de maruz kalmaktadır (118).

2.2.3. Fiziksel Şiddetin Kadınlar Üzerindeki Etkileri

Kadınlara yönelik şiddet yalnız cinsiyetler arası eşitsizliğin bir göstergesi olmayıp aynı zamanda bu güçler arasında eşitsizliğin devamına da hizmet etmektedir. Bazı durumlarda saldırganlar şiddeti üstünlüklerini kanıtlamak için bilinçli olarak uygularlar. Kadınlara

karsı uygulanan şiddet, farklı sınıflarda, etnik gruplarda, sosyoekonomik düzeylerde ve değişik kültürlerde var olan bir olgudur (106).

Aile içi şiddet ve bu durumun evliliğin gidişini nasıl etkilediği ile ilgili yapılan çalışmalardan birinde çalışmaya nişanlı çiftler alınarak evlilik öncesi fiziksel saldırganlığın evliliğin seyrini nasıl etkilediği incelenmiştir. Çiftlerin % 57'sinin, evlilik öncesinde de saldırgan davranış gösterdiği bulunmuştur. Daha sonra eşlerden birinin sürekli saldırgan davranışlar gösterdiği çiftler ile saldırganlığı olmayan çiftlerin evlilik sonrası 18. ve 30. aylarda evlilik uyumları karşılaştırıldığında, saldırgan olmayan evli çiftlerin evlilik uyumu belirgin olarak daha yüksek bulunmuştur. Yapılan bu çalışmada erkekler kadınlara göre daha saldırgan bulunmuş ve saldırganlığın evlilik uyumsuzluğu ve istikrarsızlığını belirgin olarak arttırdığı saptanmıştır. Literatürde evliliğin ilk yıllarında yüksek olan evlilik uyumsuzluğunun bu çalışmada fiziksel saldırganlıkla ilişkili olabileceği belirtilmiştir (96, 97).

Fiziksel şiddete maruz kalan kadınlar pasif, kötümser ve aile içindeki şiddetten dolayı kendilerini suçlayan bir tutum içerisinde dirler. Genel anlamıyla şiddet, kişi üzerinde ne şekilde ortaya çıkarsa çıksın, genellikle depresyon, anksiyete, intihar düşünceleri ya da girişimleri ve madde bağımlılığı gibi olumsuz psikiyatrik etkiler oluşturmakta, insanların algılama düzeyine ve şiddetin etkisine göre neden olduğu psikiyatrik belirtilerin seviyesi de değişmektedir. Devamlı olarak şiddet ortamında yaşamaya bağlı olarak korku, anksiyete, kendini güvende hissetmeme, yorgunluk,

tükenmişlik, yetersizlik duyguları ortaya çıkabilmektedir (58, 74, 115, 135).

Kadın, eğer hamile ise, şiddetten sadece kendisi etkilenmemekte, ileriki dönemlerde, doğan bebekte de belirgin ruhsal rahatsızlıklar oluşabilmektedir (115).

Aile içi şiddetin sağlık üzerinde çok sayıda olumsuz sonuçları olduğu bilinmektedir. Fiziksel semptomlar; yaralanma, çoğul somatik semptomlar, kronik ağrı, gastrointestinal semptomlar, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, jinekolojik semptomlar, santral sinir sistemi sorunları, kardiyak semptomlar olarak bildirilmiştir. Aile modeli, sosyoekonomik durum, kültürel inançlar, nörotizm, kayıplar, hekimlerin pekiştirmeleri, ekonomik kazanç, saldırgan ve cinsel duygulardan kaynaklanan suçluluk gibi çeşitli durumlarla somatizasyon arasında ilişki kurulmuştur (33, 124, 134).

Akyüz (2002) tarafından psikiyatri polikliniğinde aile içi şiddet üzerine yapılan çalışmada en sık olarak anksiyete bozukluğu (%30,7) ve depresif bozukluk (%27,8) tanılarıyla karşılaşılmış ve en sık olarak somatik belirtiler ile başvurdukları, bunu anksiyete ve depresyonun izlediği görülmüştür (111).

Ridley ve arkadaşlarının (2003) aile içinde uygulanan şiddet üzerine yaptıkları çalışma ise, kadınların da zaman zaman şiddet davranışına yöneldiklerini ortaya koymuştur. Kadınların problem çözme güçlüğü yaşamalarının ardından ve çeşitli emosyonel travmalarla birlikte şiddet davranışı gösterdikleri anlaşılmıştır. Kadın daha çok şiddeti sözel saldırganlık şeklinde gösterirken erkek şiddeti fiziksel saldırganlık şeklinde ifade etmektedir (131)

Fiziksel saldırıya uğramış kadınlar, saldırı sonrası bağımlı ve kolayca etkilenebilir hale gelebilirler ve kendi başlarına karar almada ya da uzun vadeli planları gerçekleştirmede zorlanabilirler, kronik bitkinlik ve gerginlik, ürkek tepkiler, uyku ve yeme bozukluğu ve kabuslar, şok, reddetme, içe kapanma görülebilir (105).

Yapılan bir çalışmaya göre şiddet gören kadın, duygusal açıdan katı bir aile ortamında pasif olmaya yöneltmiştir, sosyal açıdan yalnızdır, şiddetin bütün ailelerde olduğuna inanmaktadır, saldırganın bir gün değişeceğine dair inancını hiç kaybetmez. Bu nedenle itaatkar, benlik saygısı düşük ve bağımlı kişilik özelliği olan bu kadınlar, oldukça ciddi fizyolojik ve psikolojik sorunları olmasına karşılık, yaşadıkları şiddeti inkar etme eğilimindedir (109).

2.3. Çocuğa Yönelik Fiziksel Şiddet

Çocuk Kavramı; Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi 'nin 1. maddesine göre, ulusal yasalarca daha genç yaşta reşit sayılma dışında, 18 yaşın altındaki her insan çocuk sayılmaktadır (78).

Dünya Sağlık Örgütü, çocuğun sağlığını, fizik gelişimini, psikososyal gelişimini olumsuz yönde etkileyen bir yetişkin, toplumu veya ülkesi tarafından bilerek veya bilmeyerek yapılan davranışları çocuk istismarı olarak tanımlamıştır. Bu tanım çocuğun istismar veya şiddet olarak algılamadığı, yetişkinlerin istismar olarak kabul etmediği davranışları da içine almaktadır (1).

çocuk istismarı ve ihmali, diğer bir tanımlamayla , anne baba ya da bakıcı gibi bir erişkin tarafından çocuğa yöneltilen, toplumsal kurallar ve profesyonel kişilerce uygunsuz ya da hasar verici olarak nitelendirilen, çocuğun gelişimini engelleyen ya da kısıtlayan eylem ve eylemsizliklerin tümü olarak ifade edilebilir. Bu eylem ya da eylemsizliklerin sonucu olarak, çocuğun fiziksel, ruhsal, cinsel ya da sosyal açıdan zarar görmesi, sağlık ve güvenliğinin tehlikeye girmesi söz konusudur. Çocuk istismarı; fiziksel, cinsel ya da duygusal istismar olarak, çocuk ihmali ise fiziksel ya da duygusal ihmal olarak ayrılmaktadır (66).

Çocuğa yönelik şiddet denilince akla ilk olarak fiziksel şiddet gelmekte ve fiziksel şiddet dışında diğer şiddet türleri de bir süre sonra fiziksel şiddetle sonuçlanmaktadır (104).

Çocuk istismarı; fiziksel istismar, cinsel istismar, duygusal istismar ve ihmal olarak 4 temel grupta incelenmektedir.

Fiziksel istismar: “Çocuğun kaza dışı yaralanması” şeklinde tanımlanabilir (116, 86). En sık rastlanılan ve belirlenmesi en kolay olan istismar tipidir (116). On sekiz yaşından küçük çocuk ya da gencin anne, baba ya da bakımından sorumlu başka kişi tarafından sağlığına zarar verecek biçimde fiziksel hasara uğraması ya da yaralanma riski taşımasıdır (66). Bu hasar, itaati sağlama, cezalandırma ya da öfke boşaltma amacıyla elle ve/veya aletle vurularak, itilerek, sarsılarak, yakılarak ya da ısırılarak çocuğun vücudunun herhangi bir yerinde iz bırakacak şekilde ya da iz bırakmasa da şiddet uygulayarak çocuğa bir zarar vermesidir (86, 103).

Cinsel istismar: “Çocuk ve erişkin arasındaki temas ve ilişki, o erişkinin veya başka birinin seksüel stimülasyonu için kullanılmışsa, çocuğun cinsel istismara uğradığı kabul edilir” (86). Tecavüz, ensest, çocuk pornografisi, teşhircilik, cinselliği kışkırtan konuşmalar, pornografik film seyrettirme, cinsel organları okşama, oral sekse kadar değişen eylemler cinsel istismar spektrumu içindedir (116, 86, 97, 83).

Duygusal istismar: Diğer istismar türlerine göre duygusal istismar tanımlanması daha karmaşık olup en zor ancak en sık rastlanan istismar türüdür. Duygusal istismar; anne, baba ya da çevredeki diğer yetişkinlerin çocuğun yetenekleri üstünde istek ve beklentiler içinde olmaları ve saldırganca davranmaları olarak tanımlanır (3). Çocuğa bağırma, reddetme, aşağılama, küfretme, yalnız bırakma, yanılma, korkutma, yıldırma, tehdit etme, duygusal bakımdan ihtiyaçlarını karşılamama, yaşın üzerinde sorumluluklar bekleme, kardeşler arasında ayırım yapma, değer vermeme, önemsememe, küçük düşürme, alaylı konuşma, lakap takma, aşırı baskı ve otorite kurma, bağımlı kılma ve aşırı koruma görülen duygusal istismar türleridir (3, 40).

Duygusal istismar tek başına var olduğu gibi fiziksel ve cinsel istismarın hasarı ortadan kalktığına bile devam edebilir (133).

İhmal: Çocuğa bakmakla yükümlü kişinin bu yükümlülüğünü yerine getirmemesi, beslenme, giyim, tıbbi, sosyal ve duygusal gereksinimler ya da yaşam koşulları için gerekli ilgiyi göstermeme gibi, çocuğu fiziksel ya da duygusal yönden ihmal etmesi şeklinde tanımlanmaktadır (3, 116).

Fiziksel ve cinsel istismara göre çok daha göreceli olduğu için tanısı zordur. İhmal ve istismarı ayıran en temel nokta ihmalin pasif, istismarın ise aktif bir davranış şekli olmasıdır. İhmal, özellikle büyüme geriliği olan psikososyal uyum güçlüğü çeken, eğitim gereksinimleri karşılanmayan çocuklarda akla gelmelidir. İhmal, fiziksel istismardan daha sık görülür, onun kadar çarpıcı değildir ama onun kadar örseleyicidir (116, 92).

Aileler tarafından eğitim ve disiplin sağlamak amacıyla çocuğa sözel ve fiziksel cezalar verilmekte, çocuk yetiştirmede dayak eğitimin bir parçası olarak kabul edilmektedir (30, 31) .

2.3.1. Türkiye’ de Çocuğa Yönelik Fiziksel Şiddet

Ülkemizde yapılan çalışmalar, Türk aile yapısı ve çocuk yetiştirme yöntemleri içinde fiziksel cezanın bir disiplin aracı olarak yer aldığını ve dayağın bu nedenle Türk toplumunda yaygın olarak kullanıldığını göstermektedir. Özellikle geleneksel aile yapılarında sözel disiplin yöntemleri yerine fiziksel ceza yöntemlerinin yeğlendiği ve şehirlerde de fiziksel ceza yöntemlerinin yaygın bir şekilde kullanıldığı belirtilmektedir (133).

T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu (1998)'nun yaptığı araştırma sonuçlarına göre evde çocukların hiç dövülmediğini söyleyen aileler %55 oranındadır; çocuklarını ayda birden fazla ve çok şiddetli dövdüklerini söyleyenler %3, yılda 1-10 arası çok şiddetli dövdüklerini söyleyenler %1.5 oranındadır. Evde çocukları daha çok annelerin dövdükleri görülmektedir (6).

Yapılan çeşitli çalışmalarda fiziksel ceza alan çocukların almayanlara göre çoğunlukta olduğu ve yaklaşık %60'ına fiziksel ceza uygulandığı, annelerin %38-63'ünün, babaların %40-51'inin fiziksel cezalar verdiği, bunların %2'sinin sakatlık ile sonuçlandığı belirtilmektedir (2).

Hıdıroğlu ve arkadaşlarının (2006) araştırma bulgularına göre katılımcıların %63,7'si çocukluklarında anne ve babaları tarafından kendilerine vurulduğunu belirtmiştir. Kadınların %40,4' ü kocalarının kendilerine vurduğunu belirtmiştir. Bu duruma çocukların %26'ı tanıklık etmektedir. Katılımcıların %76,7'si çocuklarına fiziksel şiddet uyguladıklarını ifade etmişlerdir (23).

Yiğitalp ve arkadaşlarının (2007) araştırmasında 398 kız öğrencinin %6,2'si, 579 erkek öğrencinin 7,9'u son 15 gün içinde fiziksel şiddete maruz kaldığını belirtilmiştir. Kız öğrenciler daha çok baba ve ağabeyi (%2,3) tarafından fiziksel şiddete maruz bırakılırken, erkek öğrenciler daha çok arkadaş/sevgili (%3,6) tarafından fiziksel şiddete maruz bırakıldıklarını belirtmiştir (28)

Pınar ve arkadaşlarının (2006) araştırmasında, Başkent Üniversitesi Öğrenci Sağlık Merkezine herhangi bir nedenle başvuran 105 öğrenciden %15,2'sinin daha önce arkadaşı/sevgilisi tarafından tokat/yumruk atma şeklinde fiziksel şiddete maruz kaldığı belirlenmiştir (69).

Kaynar ve arkadaşlarının (2007) çalışmasında öğrencilerin %60,1'inin çocukluk döneminde anne ve babaları tarafından fiziksel şiddete uğradıkları, %44,7'sinin anne ve babaları arasında fiziksel şiddete tanık oldukları saptanmıştır (73).

Başka bir araştırmanın sonuçlarına göre, şiddet uygulayanların %60'ı çocuklukta şiddete maruz kalanlardan oluşmaktadır. Çocukluklarında şiddete maruz kalanların %69'u kadın, %82'si erkektir. Katılımcıların %16'si annesi, %19'u babası, %32'si her ikisi tarafından şiddete maruz kalmıştır. Çocukluğunda veya gençliğinde şiddete karışanların %30'u kadın, %43'ü erkektir (91)

Okulda şiddet konusunda ülkemizde, Kapçı (2004) tarafından lise öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada, öğrencilerin sıkça karşılaştıkları şiddetin, fiziksel şiddet olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin %44'ü itme, %30'u saç kulak çekme ve %28'i bedene yönelik kaba şakalarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir (81).

Yavuz ve arkadaşlarının (2003), ailede ve okulda fiziksel şiddeti araştırdıkları çalışmada, lise öğrencisi ergenlerin %17'si okulda fiziksel şiddetle karşılaşmaktadırlar. Erkek öğrenciler (%23), kızlara (%10) kıyasla daha yüksek oranda fiziksel şiddetin hedefi olmaktadır. Öğrencilerin %59'u öğretmen, %21'i okul idaresi, %16'sı arkadaş tarafından fiziksel şiddete maruz bırakılmıştır. Evde ise, aile içi fiziksel şiddete maruz kalan ergenlerin oranı %14 olarak belirlenmiştir. Kız öğrenciler (%17), erkek öğrencilere (%11) oranla daha yüksek oranda aile-içi fiziksel şiddetin hedefi olmaktadır. Öğrencilerin uyguladıkları şiddete bakıldığında; kız öğrencilerin %1,5'i, erkek öğrencilerin %0'ı annelerine, kız öğrencilerin %1,5'i, erkek öğrencilerin %0,9'u babalarına, kız öğrencilerin %85,3'i, erkek öğrencilerin %35,7'si kardeşlerine, kız öğrencilerin %4,4'ü, erkek öğrencilerin %33'ü arkadaşlarına fiziksel şiddet uygulamıştır (70)

Öğretmenler tarafından uygulanan bir şiddet araştırmasında Bilgin ve arkadaşları (2004), 4143 öğrencinin %38'inin öğretmenleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir (35).

Erdem ve arkadaşlarının (2001) 5411 kişi üzerinde yaptıkları bir araştırmanın sonuçlarına göre, çocukların %76,69'u (erkek çocukların %69'u ve kız çocukların ise %82'si) çocukluğunda şiddete maruz kaldığını belirtmiştir. Bu çocuklardan aile içinde şiddete maruz kalanların %15,61'si annesinin, %19,21'si babasının ve %31,61'i ise her ikisinin de şiddet uyguladığını belirtmiştir. Aile dışından diğer kimselerin de fail olarak fazla oranda olduğu görülmektedir. Örneğin bu çalışmaya göre, çocukların %19,69'u kardeşlerinden, %7,12'si akrabalarından, %4,97'si işyerindeki ustasının, %39,26'sı öğretmenin, %11,09'u arkadaşının ve %14,86'sı yabancıların şiddet uyguladığını beyan etmiştir (42).

2.3.2. Dünyada Çocuğa Yönelik Fiziksel Şiddet

Çocuğun dövülmesi, dayakla cezalandırma, bir çok ülkede sık rastlanan ve o kültürde kabul gören, yer alan bir davranış olarak dikkati çekmektedir.

Barbados'ta yapılan bir çalışmada soru sorulan anne-babaların %70'i genellikle çocuklarına dayak attıklarını, bunlarında %76'sı kemer ya da benzeri bir aletle dövdüklerini söylemişlerdir. Hindistan'da üniversite öğrencilerine uygulanan bir çalışmada erkeklerin %91'inin, kadınların %96'sının çocukken dayak yedikleri belirlenmiştir. Romanya'da yapılan bir çalışmada anne-babaların

%84'ünün dayaağı normal bir eğitim yöntemi kabul ettikleri, ve %96'sının ise zararlı bulmadığı görülmektedir (87).

Polonya'da 2001 yılında 1058 erişkine çocukluklarında maruz kaldıkları şiddet sorgulanmıştır, %80'i dayaağa maruz kaldıklarını sadece %20'si hiç dayak yemediklerini belirtmişlerdir (117).

Sheidow ve arkadaşlarının (2001) 246 Afrika ve Latin asıllı Amerikalı ergen üzerinde yaptıkları araştırma sonucunda kent in yoksul bölgelerinde yaşama ile şiddete maruz kalma arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Ayrıca düşük düzeyde aile işlevlerine sahip ailelerde yetişen ergenlerin, daha çok şiddete maruz kaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu ergenlerin şiddete maruz kalmasının, içinde yaşadıkları topluluk tarafından da desteklendiği bulunmuştur. (122).

Avustralya'da 2001-2003 yılları arasında yapılan öğretmenlerin öğrencilere yönelik şiddeti konulu araştırmada 412 öğrenciye geçmişe dönük sorgulamada %42'si şiddete maruz kaldığını belirtmiştir (117).

Krauses' in (2003) araştırmasında yaklaşık 1200 ğrenci arasında yapılan anket sonuçlarına göre; çocukların yüzde 47'si, son altı ay içinde arkadaşları tarafından yumruklandıklarını ya da tekmelendiklerini, %5'i, bunun sık sık olduğunu belirtmiştir. Çocukların %4', başka öğrencileri silahla tehdit ettiklerini, %1'e yakın bir bölümü de bunu düzenli şekilde yaptđđını belirtmiştir (85).

Grldğu üzere, çocuğa yönelik fiziksel şiddet, ülkemizde olduğu kadar dünyada da oldukça yaygın bir toplumsal sorundur.

2.3.3. Fiziksel Şiddetin Çocuklar Üzerindeki Etkileri

Araştırmalar, ebeveynlerin psikolojik probleme sahip olması, çocukların aile içinde şiddete maruz kalması ve yetersiz aile işlevleri gibi ailesel risk faktörlerinin ergenin şiddet davranışı göstermesinde önemli olduğunu belirtmektedirler. Bu tip aile ortamlarında yetişen ergenler aile içinde şiddeti bir problem çözme mekanizması olarak öğrenmekte ve şiddet davranışını aile dışındaki yaşantılarında da gösterebilmektedirler (50, 59, 130).

Mommen ve arkadaşlarına göre (2002) göre, çocukların fiziksel ve duygusal istismarında, ebeveynlerin olumsuz etkileri önemli bir risk faktörü oluşturmaktadır. Bu olumsuz etkilerden en önemlisi, ebeveynin gösterdiği saldırgan davranışlardır. Çünkü aile içerisinde ebeveynler saldırganca davranışlarını çocuklarına kolayca yöneltebilmektedirler (82).

Aile içi fiziksel şiddete tanık olmanın çocuklarda uzun dönemli reaksiyon ve yaşam boyu süren etkiler oluşturduğu bilinmektedir. Bazı çocuklar kendilerini mağdur ile özdeşleştirip geri çekilecek, korku dolu ve depresif bir tablo çizeceklerdir. Öbür yandan diğerleri ise kendilerini saldırgan figür özdeşleştirip saldırgan davranışlar uygulamaya başlayacaklardır. Kısaca, aile içi şiddete tanık olan çocuklarda mağdur ebeveyndekine benzer birçok psikolojik ve sosyal problemler görülmektedir (49).

Aile içi şiddete tanık olma, çocuklardaki saldırganlık, depresyon, kızgınlık ve kaygıda önemli bir göstergedir. Çocuklarda depresyon varsa aile içinde büyük bir olasılıkla şiddet vardır. Bunların

yanında aile içi şiddete tanıklık eden kız çocukların depresyon, erkek çocukların agresyon, ters davranışlar ve yönetim bozuklukları gibi problemlere meyilli oldukları da belirlenmiştir (98, 29).

Tolan ve arkadaşları (2001) tarafından yapılan boylamsal çalışmada ergenlerin şiddet içeren ve içermeyen suç işleme davranışı üzerinde ebeveyn özellikleri ve aile ilişkileri araştırılmıştır. Araştırmanın verileri 12 yaşından 17 yaşına kadar izlenen 246 erkek ergenden toplanmıştır. Ergenin şiddet içeren ve içermeyen suç işleme davranışı üzerinde ebeveynin denetiminin ve aile özelliklerinin açıklayıcı olduğu bulunmuştur. Ayrıca yetersiz ebeveyn becerileri, düşük düzeyde duygusal yakınlığın olması ve irrasyonel inançların yüksek düzeyde olmasıyla şekillenen aile özelliklerinin, 2 yıl sonra ergende görülen şiddet davranışının seviyesini arttırdığı belirlenmiştir. Ebeveyn becerilerinin yetersiz olması ve aile özelliklerindeki bozulmanın, ergenin akran gruplarına katılması ve akran gruplarından etkilenerek suç işlemede anlamlı etkileri olduğu bulunmuştur (90).

Irene ve Mona (2003), zorbaca davranan erkek ve kız çocuklarının dışadönüklük, nevrotiklik ve psikotiklik düzeylerini ve aileleriyle ilişkilerini incelemişlerdir. Çalışmada 115'i zorbaca tanımlanan ve 113'ü kontrol grubu olan 6–16 yaş arasında 228 çocuğu karşılaştırmışlardır. Araştırma sonucunda zorbaca davranan çocukların, kontrol grubundaki çocuklardan kendilerini daha çok çekingen olarak tanımladıklarını ve daha çok olumsuz ifade yüklediklerini bulmuşlardır. Diğer taraftan kontrol grubundaki çocukların, aile üyeleriyle daha çok olumlu ilişkiye sahip olduğunu gözlemişlerdir. Ayrıca zorbaca davranan çocukların dışadönüklük,

psikotiklik ve nevroitiklik düzeylerinin zorbaca davranmayan karşı gruptakilerden daha yüksek olduğunu gözlemişlerdir. Bulgular, zorbaca davranan çocuklara müdahalede ailenin gerekliliğini ve erken tanımanın önemini vurgulamıştır (47).

Fiziksel şiddete maruz kalmış çocuklarda sosyal işlevsellik alanında birçok eksiklik fark edilmektedir; bu çocuklar yakın ilişki kurmakta güçlük çekip, daha çatışmalı, duygusal yoğunluğu az, yoğun öfke ve istismar davranışı içeren ilişkiler kurabilmektedir (103).

Frias ve Armenta (2002), yapmış olduğu araştırmada, çocuklukta fiziksel ve sözel olarak saldırganlığa maruz kalan yetişkinlerin ileriki yaşlarında depresif tutumlar, alkol kullanımı, antisosyal davranış ve kendi çocuklarını cezalandırma gibi davranış özellikleri gösterdiklerini gözlemiştir (94).

Çayboylu (2001), evden kaçan ergenlerin geçmişleri incelendiğinde, ev içerisinden kaçmayı başarana kadar yıllardır fiziksel olarak örselendiklerini (saldırganlığa maruz kaldıklarını) ifade etmekte, bu çocukların küçük suçları işleme, intihar girişimi, uyuşturucu kullanımı, fuhuşa yönelme gibi kendine zarar verici davranışlarda bulunmak açısından yüksek risk grubunu oluşturduklarını belirtmektedir (55).

Yapılan diğer çalışmalarda şiddete uğrayan çocuklarda; dikkat ve konsantrasyon sorunları, okul başarısında düşme, arkadaşları ile sık sık kavga etme, öfke patlamaları, suçlamalar veya intikam temalı davranışlarla tepki gösterme gibi sorunlar da görülebileceği belirtilmektedir (128, 137).

Şiddet ortamında büyüyen ve/veya şiddete maruz kalan çocuklarda, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğunun (DEHB), travma sonrası stres bozukluğunun (TSSB) ve diğer kaygı bozukluklarının daha sık görüldüğü bilinmektedir.. Ayrıca uygulanan şiddetin derecesi ve sıklığının çocuklarda görülen ruhsal problemlerin daha ağır ve süreğen olmasına yol açtığı kaynaklarda vurgulanmaktadır (128, 125).

Çocuğa yönelik fiziksel istismarın diğer sonuçlarına baktığımızda; bu çocuklarda, çeşitli sakatlıklar, kırıklar, beyin kanamaları, iç organ yaralanmaları sonucu ortopedik sakatlıklar, felçler, havale, zeka özürü, çeşitli organ yetersizlikleri, bu hasarların çok ağır olması durumunda ise ölümün ortaya çıktığını görebiliriz (55).

2.4. Aile İçi Şiddet Kavramı

2.4.1. Aile İçi Şiddetin Tanımı

Aile, tarih boyunca toplumun yapısını oluşturan, en önemli unsurlardan biri olmuştur. İnsan yaşamının üzerinde, doğumundan önce başlayan ve ilk gelişim yıllarından ömrünün sonuna dek etkisini sürdüren bir kurum olarak aile, fizyolojik olduğu kadar ekonomik ve toplumsal yönleri ile de kişiyi ruhsal gelişimi, sosyal uyumu ve davranışları açısından biçimlendirip yönlendirir (65).

Ailenin soysal oluşum içindeki önemli bir görevi, çocuğa ailenin bir üyesi olduğu bilincini aşılıp, toplumsallaşmanın temelini atmasıdır. Aile içinde bulunduğu bölgenin, çevrenin, toplumun

özelliklerini taşır. Yetişen kuşaklara bu özellikleri aktarır, böylece toplumun sürekliliğini sağlar (65, 75).

Aile içi şiddet her yaşta, toplumda, eğitim düzeyinde ve sosyoekonomik grupta meydana gelen yaygın bir problemdir.

Aile içi şiddet, geniş anlamda aile üyelerinden biri tarafından aynı aileden bir diğer üyenin yaşamını fizik veya psikolojik bütünlüğü veya bağımsızlığını tehlikeye sokan, kişiliğine veya kişilik gelişimine ciddi boyutlarda zarar veren eylem veya ihmaldir. Bu eylem, sözel, fiziksel, cinsel, duygusal ve ekonomik şiddet biçiminde ortaya çıkabilir. Aile içi şiddet yoğun eleştirileri ve aşağılamaları, sözlü saldırıları, cinsel zorlama ve saldırıyı, fiziksel saldırı ve korkutmayı, günlük işlerin ve özgürlüğün kısıtlanmasını içerebilir (39).

Aile içi şiddet genel olarak beş alt grupta değerlendirilir: (58).

Fiziksel şiddet: İtme, tokat atma, vurma, kesici delici aletle yaralama, ateş etme, yakma gibi eylemlerin yer aldığı şiddet türüdür.

Cinsel şiddet: Seksüel motivasyonla yapılan şiddet türüdür. Onay almadan cinsel ilişkiye zorlamak, okşamak, cinsel bölgelere saldırmak, birleşmeye geçmek ve cinsel açıdan aşağılayıcı davranışlarda bulunmayı ifade eder.

Duygusal (Psikolojik) istismar: Sevgi göstermeme, aşağılama, devamlı eleştirme, kıskançlık, reddetme gibi eylemlerin yer aldığı şiddet türüdür.

İhmal: Daha çok çocuklar ve yaşlıların maruz kaldığı istismar türüdür. Kişinin sosyal ve maddi ihtiyaçlarını

karşılama, bunları sağlamada ihmal göstermedir.

Ekonomik istismar: Özellikle yaşlılarda sık rastlanır. Kişinin parasını yönetmek, kazanç sağlamasına izin vermemek şeklindeki davranışlardır.

Ülkemizde aile içi şiddet denince akla ilk olarak fiziksel şiddet gelmektedir. Başbakanlık aile araştırma kurumunun (1995) araştırma sonuçlarına göre, fiziksel şiddete ailelerin %34'ünde rastlanmakta olup çocuklara yönelik fiziksel şiddete rastlanma olasılığı ise %46 olarak belirtilmiştir (17).

Dünya Sağlık Örgütü (2002) kadınların eşleri ya da partnerleri tarafından hayatlarında en az bir kez fiziksel şiddete maruz kaldığı, şiddete uğrama oranının ise %10- %69 arasında olduğunu bildirmiştir (3).

Aile içi ve toplumsal şiddeti araştıran bir çalışmada, 1415 katılımcıdan 102 (%7,2)'si (26 kız, 76 erkek) aile içinde veya toplumda fiziksel şiddete uğradıklarını belirtmişlerdir. Fiziksel şiddete uğrayanların 44 (%43,1)'ü sadece aile içinde, 19 (%18,6)'u sadece toplumda, 39 (%38,2)'u da hem aile içinde hem de toplumda şiddete maruz kaldıklarını ifade etmişlerdir. Şiddetin en fazla babalar tarafından uygulandığı (%44,4) ve en sık kullanılan şiddet uygulama yönteminin de "tokat atma" (%41,0) olduğu ifade edilmiştir. Toplumda en fazla şiddetin arkadaşlar tarafından uygulandığı (%37,9) ve en sık kullanılan şiddet uygulama yönteminin de "yumruk atma" (%26,9) olduğu ifade edilmiştir (18).

Ayrancı ve arkadaşlarının (2002) çalışmasında Sağlık çalışanlarından erkeklerin şiddete uğrama oranı %48,4 iken, bu oran kadınlarda daha fazla (%52,5) bulunmuştur. En fazla şiddet 30-39 yaş grubunda (%54,4), ikinci sırada %52 oranla 29 ve altı yaş grubunda görülmüştür (38).

Aile Araştırma Kurumu (1995) tarafından yapılan araştırma verilerine göre, aile içi şiddetin en yaygın görülen şekli kocanın kadına ve ebeveynlerin çocuklarına yönelttiği şiddettir. Bir diğer şiddetin görülme şekli de, yaşlıların şiddete maruz kalmasıdır (17).

Aile içinde kardeşler arası şiddet ve ebeveyne karşı şiddet de görülebilmektedir. Aile içinde kardeşler arasında kurulacak ilişkilerin niteliği, hem ailenin mutluluğu hem de kardeşlerin iyi bir yetişkin olup olmaması bakımından son derece önemlidir. Amerika'da 2143 aile üzerinde yapılan bir araştırmada, kardeşler arası fiziksel istismarın ebeveyn istismarından daha sık yaşandığını saptamış ve kardeşler arası şiddeti bir güç göstergesi olarak yorumlanmıştır (56).

Ebeveyne karşı şiddet denince aile içinde çocukların anne babasına veya büyükbaba büyükanne dediğimiz daha da yaşlı kişilere uyguladıkları şiddet türleri kastedilmektedir. Yaşlıların istismarı ancak 1970'li yıllarda toplumun dikkatini çekmiş ve devlet düzenleyicilerinin bu konu ile ilgilenmesinin ilk örneği Amerika Birleşik Devletleri'nde görülmüştür. ABD' de yaşlı istismarı, 1978 yılında kapalı kapılar ardından çıkıp, aile içi şiddet konusu kapsamında ulusal düzeyde duyurulmuş ve 1979 yılında özel yaşlı istismarı yasası oluşturulmuştur. Değişen toplum yapısıyla aileler küçüldükçe ve ailenin genç kuşakları kendi çekirdek ailelerini kurup,

ana-baba kuşağından uzaklaştıkça, yaşlılık dönemi önemli bir psikososyal sorun haline gelmiştir.

Yıldız ve arkadaşlarının (2003) çalışmasında, aile içi şiddetin en yoğun olarak %77,68 oranında eşe yönelik olduğu ve erkekten kadına yönelik olduğu saptanmıştır. Kadından erkeğe yönelik şiddet ise % 4,46 oranındadır. Çocuğa yönelik ise %5,36 oranındadır. Aile içinde eş ve çocuklar dışında şiddete maruz kalan diğer kişilerin oranını şöyle belirlenmiştir; anneye yönelik %2,68, babaya yönelik %1.78, geline yönelik %2,68 ve kayınvalideye yönelik %0,90 oranındadır (102).

“Suçla Mücadele Bağlamında Türkiye’de Aile İçi Şiddet” konusunda ülke çapında yapılan kriminolojik-viktimolojik alan araştırması sonuçlarına göre ankete katılan 1113 kişiden, şiddete maruz kalan 234 kişinin 20 (%11,4)’si maruz kaldığı şiddeti şikayet ettiğini belirtmiştir. Bu sayı, aile içinde bizzat şiddete maruz kaldığını söyleyen kişiler içerisinde %7,6’yı oluşturmaktadır.(Şikayet edenlerden 1’inin erkek olmasına karşın 19’u kadındır. Okur yazar 1 kişi, ilkokul mezunu 3 kişi, ortaokul mezunu 1 kişi, lise mezunu 8 kişi ve üniversite mezunu 7 kişi şikayet ettiğini belirtmiştir. Şikayet ettiğini belirten 20 kişiden şikayetlerinin sonuçlarının ne olduğuyla ilgili olarak, geçerli yanıt veren 18 kişiden, 12’si şikayetinin sonuçlanmasını istemişken, 4’ü geri almış, 2’si ise zorla vazgeçirilmiştir) (76).

2.3.4. Aile içi şiddetin nedenleri

Aile içi şiddet kullanımı, kendi nedenlerini büyük ölçüde bir güç ilişkisi temelinde şekillenen genel toplumsal şiddetten alır.

Araştırmacılar tarafından öne sürölen aile içi şiddete yol açan mekanizma ile ilgili teori, yoksulluk ve işsizlik ile ilgili erkeğın yapabilirliklerinin sınırlanmasıyla, erkeğın evi geçindiren olmasına dayalı “başarılı” erkeklik idealinin zedelenmesidir. Erkekliğın uğradığı bu zarar kadına ataerkil bir ekonomik yapılanmada iş güç sahibi olamayacağı baskısıyla şiddet olarak döner ve bu durum kadın tarafından normalleştirilir (113, 114).

Hancı’ya göre (2002) istismar olgusuna yaklaşımda; anne, baba veya istismarı uygulayan bireyin durumu değerlendirildiğinde, istismara yatkınlık genellikle anne, babanın genç olması, anne, babanın çocukluğú döneminde istismar öyküsü bulunması, alkol veya madde bağımlılığı, partnerin ölümü, ailede ruhsal yada fiziksel hastalık, fazla sayıda çocuk sahibi olma, parçalanmış aile ile ilişkisi olabildiğı bildirilmektedir (86).

Evlilikte şiddete başvuran erkeklerin çoğunlukla engellenme eşiğı düşük, dürtü kontrolü zayıf, patolojik düzeyde kıskanç, alkole düşkün ve çocukluğında ebeveynler arasında dayak olayına şahit olmuş ya da kendisi dövölmüş, ekonomik sıkıntı ya da işsiz insanlar oldukları belirlenmiştir (100, 101).

Işıoğlu’ nun çalışmasında (2006), aile içi şiddet ile ilgili olarak, ekonomik durum düşüklüğü, ikinci dereceden akraba yanında yetişme, yetişme ortamında fiziksel ve sözel şiddete maruz kalma, sosyal yaşamdan memnun olmama, evlilik öncesi flört etmeme, aile baskısı ile kişiyi tanımadan evlenme, eşinin ailesi ile sorun yaşama, eşinin alkol ve madde bağımlısı olması, eşinin psikiyatrik öyküsünün olması, evliliğinden memnun olmama şiddeti arttıran faktörler olarak

belirlenmiştir. Şiddeti arttıran sebeplerin çift uyumunu bozarak kişinin anksiyete ve anksiyeteye bağlı hastalıklar ile majör depresyon eğilimini de eğilimini arttırdığı, bu durumların ise eşler arası çatışmaları arttırarak şiddeti ve çiftlerin uyum bozukluğunu derinleştirdiği tespit edilmiştir (107).

Kırsal bir kesimde yapılan bir araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; kadınlar aile içinde % 47,2 oranında fiziksel şiddet görmektedirler. Eğitim durumu düşük, yaşı ilerlemiş, çocuk sayısı fazla, ailesinin ekonomik durumu kötü, eşi ebeveynlerinden fiziksel şiddet görmüş, eşiyle oluşan sorunlarının eşinin istediğini yaparak çözen, şiddetle karşılaşınca karşılık verilmemesi gerektiğini düşünen kadınlar, daha fazla şiddet görmektedirler. Ayrıca kadınların şiddet tutumlarının geleneksel eğilimde olduğu saptanmıştır. Kadınların tutumlarında; yaşı ilerledikçe, eşinin ve kendisinin eğitim düzeyi düştükçe, ilk evlenme yaşı azaldıkça, çocuk sayısı arttıkça, evlilik süresi uzadıkça gelenekselleşme artmaktadır. Eşi tarafından geçim sıkıntısı sebebiyle fiziksel şiddet gören, fiziksel şiddet görmesinden kendisini sorumlu tutan, fiziksel şiddet gördükten sonra hiçbir şey olmamış gibi davranan kadınların tutumlarının daha geleneksel olduğu saptanmıştır (95).

Aile içinde yaşanan öfke ve saldırganlık içeren davranışlara çocuklar, ya kendileri doğrudan maruz kalmakta ya da aile içinde ortaya çıkan şiddete tanık olmaktadır. Aile içi şiddet uygulayanların büyük bölümünün kendisi doğrudan şiddet gören çocuklar arasından değil, ana babaları arasındaki şiddete tanık olanlardan çıktığı yönünde görüşlerin olmasına karşın, çocuklukta şiddet içeren davranışlara

maruz kalan bireylerin yetişkinlikte ciddi davranış bozuklukları gösterdikleri de görülmektedir. Bu bireylerin aynı zamanda kendi çocuklarına daha çok öfke ve saldırganlık içeren davranışlar gösterdikleri ortaya çıkmaktadır (121, 68, 94).

Yapılan çalışmalar çocuk istismarı ve ihmali ile ilgili en önemli risk faktörünün ailenin ciddi ekonomik sıkıntısı olduğunu göstermiştir (1, 36, 37, 89).

Aile içinde çocuğa yönelik fiziksel şiddetin nedenleri arasında, anne babanın yaşının çok genç olması, işsizlik, aile içi geçimsizlik, alkol ya da uyuşturucu kullanımı, çok çocuklu aile, anne babada ruhsal bozukluk, ekonomik, sosyal ve kültürel koşulların sağlanamaması, ebeveynlerin etkili ana babalık becerilerine sahip olmaması, çocuğun yaşadığı olayları neden-sonuç ilişkisi içinde anlatarak disiplin sağlamak yerine, çocuğu başı boş bırakmaları sayılabilir (30, 33).

Ayrıca anne-baba yoksunluğu, ölüm, boşanma veya ayrı yerde çalışma nedeniyle parçalanmış aileler, ebeveynlerden birinin üvey olması, çocuğa uygulanan şiddet konusunda önemli bir risk grubu oluşturmaktadır (88). Yapılan çalışmalarda, annelerin öğrenim düzeyi azaldıkça daha fazla fiziksel istismar/ihmal davranışlarına başvurdukları belirlenmiştir (6, 84).

Geniş ailelerdeki, çocukların daha fazla istismar riski taşıdığı; daha küçük ailelerden gelenlere göre, fiziksel şiddet ve eğitimsel ihmale iki üç kat daha fazla uğradığı belirtilmiştir (17).

2.3.5. Aile İçi Şiddetin Kuşaklar Arası Aktarımı

Fiziksel istismarın kuşaklar arası geçişi üzerine literatür, çocukluğunda fiziksel istismara maruz kalan ebeveynlerin, çocuklarını fiziksel olarak istismar riski bulunduğunu ileri sürmektedir (46).

Çocuklukta aile içi şiddete maruz kalanların ya da tanık olanların kendi yetişkinlik ailelerinde var olan şiddeti daha yüksek oranda saptayan çalışmalar vardır. Fiziksel cezalandırmayla terbiye edildiği düşünülen çocuklar, kaba gücün sorunları çözmek için etkin bir yöntem olduğuna inanarak büyürler ve erişkin yaşlarda kendileri de başka çocukları istismar eden erişkinlere dönüşebilirler. Aile içinde problemlerini çocuğa kötü davranarak, düşmanca tutum ve fiziksel şiddet sergileyerek ve aile içinde şiddet uygulayarak çözen ailelerin yetiştirdiği çocuklarda benzer şekilde sosyal ilişkilerinde bu davranışların görülmesi şaşırtıcı değildir. Bu tip ailelerde yetişen çocuklar, şiddeti, bir problem çözme mekanizması olarak ebeveynlerinden ya da diğer aile üyelerinden öğrenirler, böylece istismar olayları kuşaktan kuşağa sürüp gider. (6,8,9,10,11, 50).

Fiziksel istismara maruz kalan ergenlerin daha sıklıkla kriminal davranışlar içine girdikleri, disiplin ve kurallara uymada güçlükler yaşadıkları görülmektedir (8,18,4).

Sidebotham ve Heron (2003) tarafından 14256 çocuk üzerinde, çocukların doğum öncesi, doğum ve 3 yıllık yaşamlarıyla ilgili anketler uygulayarak kötü muameleyle ilgili risk faktörleri araştırılmış, araştırma verileri, anne babanın, geçmişindeki psikiyatrik

hikaye, çocukluğunda şiddete maruz kalmanın, çocuklarında şiddete uğrama riskini arttırdığını göstermiştir (67).

Bulut (1997) yapılan çalışmalarda, şiddet uygulayan annelerin çoğunun çocukluklarında kendi babalarından ziyade anneleri tarafından istismar edildiğini belirtmiştir (88).

Doğanavşargil ve Sertöz (2007) iki kuşağı geriye dönük inceledikleri araştırmalarında, 104 evli kadın hastada evlilikte fiziksel şiddetin yaşam boyu prevalansı %62 olarak bulunmuştur. Bu kadın hastaların %63'ü çocuklukta aile içi fiziksel şiddete maruz kaldığını bildirmiştir. Çocukluğunda fiziksel şiddet gören kadın hastaların %63,5'i elle, %34,9'u cisimle, %1,6'sı da silahla fiziksel şiddet görmüştür (120).

Vahip ve Doğanavşargil (2006) psikiyatri polikliniğine ilk kez başvuran, 100 ardışık evli kadın hastanın maruz bırakıldığı aile içi fiziksel şiddet üç kuşak için ayrıntılı olarak klinik görüşme ile araştırılmıştır. Yaşam süresince fiziksel şiddete bakılmış hastaların %63'ü en az bir kez çocuklukta fiziksel şiddetle karşılaşmıştır, %62'si eşinden şiddet görmüştür, %42'si hem çocukluğunda hem evliliğinde fiziksel şiddet görmüştür, %21'i yalnızca çocukluğunda, %20'si yalnızca evliliğinde fiziksel şiddet görmüştür, %17'si hiç fiziksel şiddet görmemiştir. Hastaların % 38'i çocukluğunda ana-baba arasında fiziksel şiddete tanık olduğunu bildirmiştir. Eşinden şiddet gören grupta, hastaların %50'si, çocuğunun buna tanık olduğunu bildirmiştir. Çekirdek aile grubunu oluşturan 73 kadından 41'i eşinden şiddet gördüğünü, 32'si ise görmediğini bildirmiştir. Hastaların 91'ini

çocuklu hastalar oluşturmaktadır, bu kadınların %51'i çocuğuna fiziksel şiddet uyguladığını bildirmiştir (11).

Literatür, şiddet suçu işleyenlerin istismar kurbanı olma oranlarının yüksek olduğunu, çocuklukta istismar edilmenin ileride işlenen şiddet içeren ve içermeyen suçları ayırt ettiğini göstermektedir. Ancak istismar edilen çocukların ileride istismar eden anne-baba, suçlu ya da şiddet suçlusuna haline gelmediklerini ve bunun nedenin de muhtemelen bu çocukların yaşamlarında, yaşadıkları istismarla başa çıkmalarında onlara destek olan en azından bir yakın kişi olduğunu göstermektedir (133).

2.5. Türkiye’de Fiziksel Şiddetin Hukuki Boyutu

2.5.1. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanundaki Düzenlemeler

5237 sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu, 26 Eylül 2004 tarihinde Genel Kurulda kabul edilerek, 1 Haziran 2005 tarihinde de yürürlüğe girmiştir.

5237 sayılı yeni Türk Ceza Kanununun “ Aile Düzenine Karşı Suçlar” başlığı altında yer alan 232. maddesinde kötü muamele suçları, 233. maddesinde aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali suçları düzenlenmiştir.

232/1 fıkrasında: “Aynı konutta birlikte yaşadığı kişilerden birine karşı kötü muamelede bulunan kimse, iki aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır” denmektedir.

232/2 fıkrasında: “İdaresi altında bulunan veya büyütme, okutmak, bakmak, muhafaza etmek veya bir meslek veya sanat

öğretmekle yükümlü olduğu kişi üzerinde, sahibi bulunduğu terbiye hakkından doğan disiplin yetkisini kötüye kullanan kişiye, bir yıla kadar hapis cezası verilir” denmektedir.

İlk fıkra ile aile fertlerine, ikinci fıkrada da idaresi altında bulunan çocuğa yönelik şiddet göstermek sureti ile kötü muamele suçunun işlenmesi cezalandırılmaktadır (26).

233/1 fıkrasında: “Aile hukukundan doğan bakım, eğitim veya destek olma yükümlülüğünü yerine getirmeyen kişi, şikâyet üzerine, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır” denmektedir.

233/2 fıkrasında: “Hamile olduğunu bildiği eşini veya sürekli birlikte yaşadığı ve kendisinden gebe kalmış bulunduğunu bildiği evli olmayan bir kadını çaresiz durumda terk eden kimseye, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir” denmektedir.

233/3 fıkrasında: “Velayet hakları kaldırılmış olsa da, itiyadi sarhoşluk, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılması ya da onur kırıcı tavır ve hareketlerin sonucu maddi ve manevi özen noksanlığı nedeniyle çocuklarının ahlak, güvenlik ve sağlığını ağır şekilde tehlikeye sokan ana veya baba, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır” denmektedir.

Aile hukuku ile sağlıklı bireylerin topluma kazandırılması sağlanır. Aile ilişkilerini sarsacak durumlar takip edilmelidir. Amaç aile yükümlülüğünün yerine getirilmemesini aile düzeninin aksamasını ve bireylerin aileden kopmasını engellemektir (26).

5237 sayılı yeni Türk Ceza Kanununun “ Hayata Karşı Suçlar” başlığı altında yer alan 81. maddesinde kasten adam öldürme suçu, 82.

maddesinde kasten adam öldürme suçunun nitelikli halleri düzenlenmiştir.

81. maddede: “Bir insanı kasten öldüren kişi, müebbet hapis cezası ile cezalandırılır” denmektedir

82. maddede: “Kasten adam öldürme suçunun;

82/1-d fıkrasında: Üstsoy veya altsoydan birine ya da eş veya kardeşe karşı, 82/1-e fıkrasında: Çocuğa ya da beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı, işlenmesi halinde, kişi ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılır” denmektedir.

5237 sayılı yeni Türk Ceza Kanununun “Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar” başlığı altında yer alan 86. maddesinde kasten yaralama suçu düzenlenmiştir.

86/1 fıkrasında: “Kasten başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır” denmektedir,

86/2 fıkrasında: “Kasten yaralama suçunun;

86/2-a fıkrasında: Üstsoya, altsoya, eşe veya kardeşe karşı, 86/2-b fıkrasında: Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı, 86/2-e fıkrasında: Silahla işlenmesi halinde, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur” denmektedir.

5237 sayılı yeni Türk Ceza Kanununun “ işkence ve eziyet” başlığı altında yer alan 96. maddesinde eziyet suçu düzenlenmiştir.

96/1 fıkrasında: “Bir kimsenin eziyet çekmesine yol açacak davranışları gerçekleştiren kişi hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur” denmektedir.

96/2 fıkrasında: “Yukarıdaki fıkra kapsamına giren fiillerin; 96/2-a fıkrasında: Çocuğa, beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye ya da gebe kadına karşı, 96/2-b fıkrasında: “Üstsoy veya altsoya, babalık veya analığa ya da eşe karşı, işlenmesi hâlinde, kişi hakkında üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezasına hükmolunur” denmektedir.

2.5.2. 2771 Sayılı Türk Medeni Kanunu’ ndaki Düzenlemeler

2771 sayılı Türk Medeni Kanunu, 22.11.2001 tarihinde kabul edilmiş, 01.01.2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Türk Medeni Kanunu’nun 162. maddesinde boşanma sebepleri olarak "Eşlerden her biri diğeri tarafından, hayatına kastedilmesi veya kendisine pek kötü davranılması yada ağır derecede onur kırıcı davranışta bulunulması sebebiyle boşanma davası açabilir" denmektedir.

Türk Medeni Kanunu’ nun 346., 347. ve 348. maddelerinde çocuğun korunması amaçlı hükümlere yer verilmiştir.

Türk Medeni Kanunu’ nun 346. maddesinde: Çocuğun menfaati ve gelişmesi tehlikeye düştüğü takdirde, ana ve baba duruma çare bulamaz veya buna güçleri yetmezse hakim, çocuğun korunması için uygun önlemleri alır” denmektedir.

Türk Medeni Kanunu' nun 347. maddesinde: “Çocuğun bedensel ve zihinsel gelişmesi tehlikede bulunur veya çocuk manen terk edilmiş halde kalırsa hakim, çocuğu ana ve babadan alarak bir aile yanına veya bir kuruma yerleştirebilir. Çocuğun aile içinde kalması ailenin huzurunu onlardan katlanmaları beklenemeyecek derecede bozuyorsa ve durumun gereklerine göre başka çare de kalmamışsa, ana ve baba veya çocuğun istemi üzerine hakim aynı önlemleri alabilir” denmektedir.

Türk Medeni Kanunu' nun 348. maddesinde: “Çocuğun korunmasına ilişkin diğer önlemlerden sonuç alınamaz ya da bu önlemlerin yetersiz olacağı önceden anlaşılırsa, ana ve babanın deneyimsizliği, hastalığı, özürlü olması, başka bir yerde bulunması veya benzeri sebeplerden biriyle velayet görevini gereği gibi yerine getirememesi, çocuğa yeterli ilgiyi göstermemesi veya ona karşı yükümlülüklerini ağır biçimde savsaklaması hallerinde hakim velayetin kaldırılmasına karar verir” denmektedir.

2.5.3. 4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun'daki Düzenlemeler

4320 sayılı "Ailenin Korumasına Dair Kanun" 14 Ocak 1998 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

4320 sayılı Kanuna göre; aile bireylerinden birinin aile içi şiddete maruz kalması durumunda hakim, Medeni Kanun' daki tedbirlerden ayrı olarak şiddete maruz kalan aile bireylerini korumaya yönelik çok daha etkili tedbirler alabilecektir. Bu tedbirlerin

uygulanma süresi en fazla 6 ay olabilir.

4320 Sayılı Kanun ile düzenlenen tedbirler Şunlardır:

Şiddet Uygulanmaması ve Korkuya Yönelik Davranışlarda bulunmaması konusunda kusurlu eşin uyarılması,

Kusurlu eşin ortak evden uzaklaştırılması,

Diğer aile bireylerine ait eşyalara zarar vermemesi konusunda kusurlu eşin uyarılması,

Diğer aile bireylerini iletişim araçları ile rahatsız etmemesi konusunda kusurlu eşin uyarılması,

Kusurlu eşten silah vb. araçların zabıtaya teslim etmesinin istenmesi,

Alkollü ve uyuşturucu kullanmış olarak ortak konuta gelmemesi ve ortak konutta bu maddeleri kullanmaması konusunda kusurlu eşin uyarılması,

4320 Sayılı Kanun' da sayılan tedbirler sınırlı değildir. Hakim belirtilen tedbirlerin dışında uygun göreceği tedbirleri de alabilir.

Eğer fail, kendisi hakkında hükmedilmiş bulunan önleme veya önlemlere itaatsizlik edecek olursa, tutuklanacak ve üç aydan altı aya kadar hapisle cezalandırılacaktır. Mağdurun bu konuda bir şikayeti gerekli olmadığı gibi, failin itaatsizliğine rıza gösterip göstermemesi de dikkate alınmayacaktır.

Çocuğun korunması açısından ise Aile Mahkemeleri, Türk Medeni Kanunu'nun 346-351' inci maddelerinde yer alan önlemlere hükmedebileceklerdir. Bu önlemler sınırlı sayıda olmadıklarından, mahkemeler çocuğun korunması açısından gerekli bulunan her türlü

güvenlik önlemini alabilirler. Önlemler arasında, çocuğun aileden ayrılarak uygun bir kuruma yerleştirilmesi de bulunmaktadır (20).

Ailenin Korunmasına Dair 4320 sayılı kanun, aile içi şiddetin önlenmesinde kısa zamanda, etkili sonuç alınabilmesi açısından önemlidir. Pek çok istismar olayında, istismar edilen ile edenin aynı konutu paylaşacağı, bu nedenle bildirimden kaçınıldığı söz konusu olduğu durumlarda, bu kanunun uygulanması kısa vadede çözüm getirecektir (48).

2.5.4. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’ deki Düzenlemeler

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu’nun 20 Kasım 1989’ de onay ve katılıma açtığı sözleşmeyi Türkiye, 14 Eylül 1990 tarihinde imzalamış, 09 Aralık 1994 tarihinde onaylanmıştır. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme 27 Ocak 1995 tarihinde yürürlüğe girerek, 4058 sayılı kanun ile iç hukuk kuralına dönüşmüş ve Türkiye’de de uygulanmaya başlanmıştır.

Sözleşmenin amacı, çocukların korunması için evrensel ilkeler belirlemek, onları her türlü istismar, ihmal ve kötü muameleye karşı korumaktır (48).

Çocuk Hakları Sözleşmesinin 19. ve 39. maddeleri çocuk istismarı, ihmali ve önlenmesi ile ilgilidir.

Sözleşmenin 19 maddesinde: “1. Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, çocuğun ana-babasının ya da onlardan yalnızca birinin, yasal vasi veya vasilerinin ya da bakımını üstlenen herhangi bir

kişinin yanında iken bedensel veya zihinsel saldırı, şiddet veya suistimale, ihmal ya da ihmalkar muameleye, ırza geçme dahil her türlü istismar ve kötü muameleye karşı korunması için; yasal, idari, toplumsal, eğitsel bütün önlemleri alırlar” denmektedir.

2. Bu tür koruyucu önlemler; burada tanımlanmış olan çocuklara kötü muamele olaylarının önlenmesi, belirlenmesi, bildirilmesi, yetkili makama havale edilmesi, soruşturulması, tedavisi ve izlenmesi için gerekli başkaca yöntemleri ve uygun olduğu takdirde adliyenin işe el koyması olduğu kadar durumun gereklerine göre çocuğa ve onun bakımını üstlenen kişilere, gereken desteği sağlamak amacı ile sosyal programların düzenlenmesi için etkin usulleri de içermelidir” denmektedir.

Sözleşmenin 19. maddesi, fiziksel ve zihinsel olgunluğa erişmemiş olması nedeniyle çocuğun özel himayeye ve bakıma ihtiyaç duyduğunu ortaya koymaktadır. Çocuğun, ebeveynleri, yasal velileri ya da çocuğun bakımından sorumlu herhangi birisi tarafından fiziksel ve psikolojik gelişimine yönelik şiddet, incitme ya da istismara veya ihmale maruz bırakılmasının önüne geçmek için söz konusu devletlerin, bütün yasal, yönetime ilişkin, toplumsal ve eğitime ilişkin önlemleri alması öngörülmektedir. Devlet çocuğu ana-babanın ya da çocuğun bakımından sorumlu başka kişilerin her türlü kötü muamelesinden korumak, çocuğun istismarını önlemek ve bu tür davranışlara maruz kalan çocukların tedavisini amaçlayan sosyal programlar hazırlamakla yükümlüdür (40, 48).

Sözleşmenin 39 maddesinde: “Taraflar Devletler, her türlü ihmal, sömürü ya da suistimal, işkence ya da her türlü zalimce, insanlık dışı

veya aşağılayıcı muamele ya da ceza uygulaması ya da silahlı çatışma mağduru olan bir çocuğun, bedensel ve ruhsal bakımdan sağlığına yeniden kavuşması ve yeniden toplumla bütünleşebilmesini temin için uygun olan tüm önlemleri alırlar. Bu tür sağlığa kavuşturma ve toplumla bütünleştirme, çocuğun sağlığını, özgüvenini ve saygınlığını geliştirici bir ortamda gerçekleştirilir” denmektedir.

Sözleşmenin 39. Maddesinde, “Taraf Devletler, her türlü ihmal, sömürü ya da suistimal, işkence ya da her türlü zalimce, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele ya da ceza uygulaması ya da silahlı çatışma mağduru olan bir çocuğun, bedensel ve ruhsal bakımdan sağlığına yeniden kavuşması ve yeniden toplumla bütünleşebilmesini temin için uygun olan tüm önlemleri alırlar. Bu tür sağlığa kavuşturma ve toplumla bütünleştirme, çocuğun sağlığını, özgüvenini ve saygınlığını geliştirici bir ortamda gerçekleştirilir” denmektedir.

2.5.5. 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu’ndaki Düzenlemeler

15.07.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ile; koruma ihtiyacı olan çocuklar hakkında alınacak tedbirler, suça sürüklenen çocuklar hakkında uygulanacak güvenlik tedbirlerinin usul ve esasları ile, çocuk mahkemelerinin kuruluş, görev ve yetkileri, düzenlenmiştir.

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu’nun 3. maddesinde korunma ihtiyacı içinde bulunan çocuğun; bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal

edilen, istismar edilen, suç mağduru olan çocuğu ifade edeceği belirtilmiştir.

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanun'unun 4. maddesinde düzenlenen ve çocuk istismarı kapsamında değerlendirildiğinde, çocuk haklarının korunmasındaki temel ilkeler; çocuğun yaşama, gelişme, korunma ve katılım haklarının güvence altına alınması, çocuğun yarar ve esenliğinin gözetilmesi ve çocuğun, ailesinin, ilgililerin, kamu kurumlarının ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliği içinde çalışmaları ilkeleridir.

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 5. maddesinde çocuklar için koruyucu ve destekleyici tedbirlerin neler olduğu ayrıntılı olarak belirtilmiştir. Bu tedbirler danışmanlık, eğitim, bakım, sağlık, barınma tedbirleridir.

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 6. maddesinde; çocuğun hakkında kuruma kimlerin, hangi kurum ve kuruluşların başvuracağı düzenlenmiştir.

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 7. maddesinde: “Koruyucu ve destekleyici tedbir kararları, çocuğun menfaatleri bakımından kendisinin, ana, baba, vasi veya birlikte yaşadığı kimselerin bulunduğu yerdeki çocuk mahkemesi hakimince alınır. Maddenin son fıkrasında; mahkeme, koruyucu ve destekleyici tedbir kararının yanında, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre velayet, vesayet, kayyım, nafaka ve kişisel ilişki kurulması hususlarında da karar vermeye yetkilidir” denmektedir.

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 9. maddesinde acil korunma altına alınmasını gerektiren bir durum halinde, bu kararının hangi hallerde ve nasıl alınacağı düzenlenmiştir.

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 31. maddesinde, kolluğun çocuk birimi' nin görevleri düzenlenmiştir; kolluğun çocuk birimi, korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocuklar hakkında, işleme başlandığında durumu, çocuğun veli veya vasisine veya çocuğun bakımını üstlenen kimseye veya baroya, hizmetler çocuk esirgeme kurumuna , çocuk resmi bir kurumda kalıyorsa, ayrıca kurum temsilcisine bildirir. Ancak, çocuğu suça azmettirdiğinden veya istismar ettiğinden şüphelenilen yakınlarına bilgi verilmez.

Çocuk Koruma kanunda yer alan çocuklar hakkında tedbir alınması gereken durumlarda gecikmeksizin tedbir alınması, çocuğu istismar ettiğinden şüphelenilen yakınlarına bilgi verilmemesi, acil koruma kararına ilişkin düzenleme büyük ölçüde istismarın önlenmesinde rol oynayacaktır. Ayrıca kolluğun çocuk biriminin derhal barodan avukat görevlendirilmesi konusunda talepte bulunması, çocuğa karşı suç işlendiğinde delillerin kaybolmaması, zamanın geçmemesi, maddi-manevi bulgulara ulaşabilme konusunda önem taşımakta, diğer yandan eğer istismar eyleminde bulunan aile bireylerinden biri ise, çocuğun o ortamdaki uzak tutulabilmesi, acil koruma kararı ile mümkün olabilmektedir (48).

2.6. Türkiye’ de Fiziksel Şiddetin Adli Makamlara Bildirilmesine İlişkin Veriler

Aile içi şiddet toplumsal bir sağlık sorunu olup, sosyo-ekonomik durum, eğitim ve yaşanan yerden bağımsız olarak her gruptan ve her sınıftan kadının yaşadığı yaygın bir problemdir. Bununla beraber aile dışında gerçekleşen şiddet için toplum sorumlu tutulurken, aile içinde oluşan şiddet gizli kalmaktadır. İstismar içeren ilişkilerin kompleksliği mağdurun eş şiddetini bildirmesini de oldukça zorlu kılmaktadır.

Yıldız (2001), ülkemizde, Ailenin Korunmasına Dair Kanunun çıkmasına takiben iki yıl içerisinde tedbir başvurusunda bulunma sayısını 100 olarak saptamıştır. Bu başvuruda mağdurların %90’ı anne, %13’ü çocuk olmuştur; çocuk azlığını araştırmacı, aile içi şiddet sayılan eylemlerin, yasal temsilcileri olan ebeveynlerince yönetilmesine bağlamaktadır (54).

Adli Tıp Kurumu İstanbul merkezde 2000 yılında yapılan ve son 2 yılı kapsayan bir çalışmada 1455 çocuk başvurusunun yapıldığı belirtilmektedir. Bu olgulardan 1236’sı kız, 219’u erkek çocuğu olarak saptanmıştır. Yaş durumlarına bakıldığında en çok istismar edilen grubun 7-11 yaş grubu olduğu görülmektedir. Bu %70’lik bir oranda görülmektedir. Aynı çalışmada istismarcıların en sık 13-20 yaş grubunda görüldüğü belirtilmektedir (21).

Bakırköy bölgesinde partnerlerinden şiddet gördükleri için adli rapor almaya gelen 100 kadın üzerinde 2002 yılında yapılan çalışmanın sonuçlarına göre araştırmaya dahil olan kadınların %63’ü

en az haftada 2 gün şiddete maruz kalmaktadır. Erkeklerin %65'i, kadınların ise %43'ü çocuklarına da fiziksel şiddet uygulamışlardır. Şiddet yöntemleri içerisinde yumruklama, tokatlama, tekmeleme ilk sırayı almaktadır (42).

Yavuz ve arkadaşlarının (1996) çalışmasında, 1994 yılı içinde İstanbul' da aile içi fiziksel şiddet nedeniyle adli makamlara başvuran ve vücutlarındaki müessir fiil bulgularının tespiti için Adli Tıp Kurumu'na sevk edilen 60 kadından 20 yılın üzerinde evlilik yılı olan kadınların fiziksel şiddet nedeniyle adli makamlara başvurma oranlarının düşük bulunduğu, en yüksek başvurunun ilk dört evlilik yılı içinde olduğu anlaşılmıştır. Aile yapıları incelendiğinde %83,3'ünün çekirdek aile yapısında olup, anne- baba ve çocuklardan oluştuğu saptanmıştır. Dayak konusunda ailesine ve çevresine açılan 45 kişinin 18'i (%40), ailesinin ve çevresinin kendisine destek olduğunu, 27'si (%60) ise sabretmesinin önerildiğini söylemiştir. Dayak nedeniyle adli makamlara başvuran kadınların 35'inin (%58,3) boşanma beklentisi içinde olduğu tespit edilmiştir (57).

Küçüker'in (2002) çalışmasında dayağa maruz kalan ve Zonguldak Sulh Hukuk Mahkemelerine Aile Koruma Kanunu çerçevesinde başvuruda bulunan 120 kadının %73,3'ünün işsiz olduğu, %56,7'si sürekli olarak dayağa maruz kaldıkları belirlenmiştir. Mahkeme sonucunda kadınların %66,6'sının eşiyile barıştığı, %21,7'sinde tedbir, %11,7'sinde ise boşanma kararı verildiği görülmüştür. Şiddete maruz kalan kadınlardan boşanma isteği 42 olguda (%35,0) bulunurken, %65'inde boşanma isteği bulunmadığı tespit edilmiş olup, mahkemeye başvurmuş 120 kadının 80'inin

mahkemenin devam ettiği dönemde barışmış olduklarından davanın düşmüş olduğu, ancak boşanma isteği olanlardan (42 olgu) bile yalnızca 14'ünün boşanmış olduğu, geriye kalan 28 olgunun da barışmış oldukları belirlenmiştir (129).

Diyarbakır Barosu bünyesinde kurulmuş olan Kadın Hakları Komisyonuna 2 yıllık süre zarfında 122 kadın bizzat başvuruda bulunmuştur. Başvuranların tümüne danışmanlık hizmeti verilmiş, 51 kadına ise Adli Yardım Bürosu kanalıyla avukatlık hizmeti verilmiştir. Başvuran kadınların 88'inin aile içi şiddet yaşadıkları, 4'ünün ise aile dışı şiddet sebebiyle komisyona müracaat ettikleri görülmüştür (126).

Ülkemizde yapılan bir çalışmada; aile içinde şiddete uğrayan ve savcılığa başvuran kadınlar değerlendirilmiş, olguların %63'ünde takipsizlik kararı alındığı, %37'sinin mahkeme aşamasında olduğu belirtilmiştir. Yine bir başka çalışmada aile içi şiddete maruz kalan kadınların %50'sinin mahkemeden önce iddialarından vazgeçtikleri ortaya konmuştur. Şiddete uğrayanların %80'inin adli makamlara başvurdukları halde sonuçtan umutsuz oldukları izlenmiştir (41, 42).

Yıldız ve arkadaşlarının (2003) "4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun" açısından ele alınarak bu amaçla İstanbul Adliyesi Sulh Hukuk Mahkemelerine tedbir istemli başvuruları inceledikleri araştırmada, toplam 100 başvurunun olduğu ve bunların 92'sinde tedbir kararı verildiği görülmüştür. Tedbir istemi, 94 dosyada Cumhuriyet Savcılığı'na, 6 dosyada ise şiddete maruz kalan kişilerce yapılmıştır. 69 başvuruda, mağdurların adli rapor aldıkları görülmektedir. Çalışmada verilen tedbir kararlarına konu dosyalarda uygulanan şiddet, en fazla %95 oranında fiziksel şiddettir (102).

2.7. Fiziksel Şiddetin Adli Makamlara Bildirilememesinin Nedenleri

Konunun hassasiyeti nedeniyle şiddet neredeyse tüm dünyada olduğundan daha düşük oranda bildirilmekte veya rapor edilmektedir. Bununla birlikte şiddetin sıklığına ilişkin veriler, tüm dünyada milyonlarca kadının şiddet yaşadığını ve bunun sonuçlarına katlandığı göstermektedir (106).

Yapılan çalışmalarda toplumda en yaygın şiddetin aile içinde yaşandığı ve kadının en sık yaralanma sebebinin eş dayacağı olduğu ve bunlardan çok azının rapor edilerek adli makamlara başvuru yapıldığı bildirilmiştir (2, 106).

Toplumlarda aile içi şiddet tahmin edildiğinden de fazla yaşanmaktadır, şiddeti uygulayan kişi kendi evinde olduğu için burayı kendi hakimiyetini kurduğu yer olarak görmektedir (57).

Bazı mağdurlar istismardan utanma, halkın önünde küçük düşme, misillemeden korkma, saldırganın değişeceğini umut etme, saldırganın durumunu düşünme(işini kaybetme,vb.) gibi nedenlerden dolayı polisi aramamaktadırlar. Şiddete maruz kalan kadın, şiddet kullanımı sonrasında, bunu yabancılardan gizler. Kadının şiddet görmekten kaynaklanan utanç duygusu veya daha fazla şiddete maruz kalabileceği korkusu önemli gizleme nedenleri arasında sayılabilir (136, 119).

Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu (2000) tarafından Türkiye'nin beş bölgesinde yapılan çalışmada şiddet yaşayan kadınların %91'i etkin çözüm düşünmemektedirler. Şiddeti

durdurmak için kadınların sadece %15'i evi terk etmiş, %8'i terk etmeyi düşünmüş, %5'i boşanma davası açmış, %2'si boşanma davası açmayı düşünmekte, %9'u boşanma düşüncesinden vazgeçmiş, %2'sinde erkek evi terk etmiş ve %2'si çözüm olarak intihar etmeyi düşünmüştür. Kadınların %56'sı şiddetin gerekçeleri konusunda suskun kalmakta, yanıt verenlerin öne sürdüğü en önemli gerekçe ise kadının itaat etmemesidir. Kadınların %47'si şiddet nedeniyle fiziksel zarar görmekte ve bunların sadece dördte biri hastane, doktor yada bir sağlık kurumuna başvurmaktadır. Yaralanma olaylarında dahi genellikle özel tedavi uygulanmakta ve yaşanan şiddet dışarıya karşı saklanmaktadır (22).

Kadın, fiziksel şiddetle ilk kez karşılaştığı anlarda şaşkın ve şoka girmiş bir durumdadır ve şiddetin varlığını kabul etmez. Bunu bir anlık geçici bir kızgınlığın sonucu olarak görür ve devamının olabileceğini düşünmez. Şiddetin varlığını ancak, olayın sürmesiyle birlikte açıklama ya da yardım isteme durumuna geldiğinde kabul eder. Kendi başına bir sorumluluk almanın, aile içi karar vermenin ona uygun olmadığı öğretilen kadının, içselleştirdiği şiddeti tanımadaki engelleri şu şekilde olmaktadır: Şiddetin olağanlaştırılması, şiddete kör kalınması, hep yarın yakında duracak beklentisi, ben nasılsa durdurmayı beceremem, çaresizlik yargısı, şiddetin kesik kesik gelmesi ara verilen devrede yok sayılmasıdır (60).

Aile içi şiddet genellikle ciddi yaralanmalar olunca tespit edilmekte, sürekli istismar durumunda genellikle bilinmemektedir. Bu konuda yapılan çalışmalarda, psikiyatri polikliniğine başvuran evli kadınların %98'i hekim tarafından sorgulanmadıkça aile içi şiddetten

söz etmemiş ve konu açıldığında ise gizleme veya sınırlı bilgi vermeyi tercih etmiştir (71, 72).

Alper ve arkadaşlarının (2005) yaptığı çalışmada, kadınların aile içi şiddete rağmen evliliklerini sürdürdükleri ve %48,2'si çocukları için evliliği sürdürmeleri gerektiği görüşünde oldukları belirtilmektedir (19).

“Suçla Mücadele Bağlamında Türkiye’de Aile İçi Şiddet” konusunda ülke çapında yapılan kriminolojik-viktimolojik alan araştırma anketinde şikayet etmeme sebepleri sorusuna yanıt veren 179 kişiden 39’u (%18,2) cebirden çekinmektedir, 8’i (%3,7) terk edilmekten veya boşanmaktan çekinmekte 29’u (%13,6) çocuklar yüzünden, 15’i (% 7) komşu ya da akrabaların tavrından çekinmekte, 74’ü (%34,6) şiddeti uygulayan kişiyi sevdiği için, 14’ü de (%6,5) birden fazla nedenle şikayet etmemektedir (76).

O Campo ve arkadaşlarının (2002) Baltimore da yaptıkları bir çalışmada aile içinde kendine ya da çocuğuna yönelik şiddet gören kadınların %20’sinin şiddet davranışı sırasında kendilerini koruyamadıklarını göstermiştir. Eğitim ve iş olanaklarının sağlanmasıyla birlikte kadınların istismarcı eşten ayrılabilirdikleri ortaya çıkmıştır (132).

Ayrancı ve arkadaşlarının (2002), araştırmalarında, şiddete uğrayan ve sağlık kurumuna başvuran 110 kadından çok az bir kısmının 15 (%13.6)’inin şiddete uğradıkları bir dönemde polise ya da mahkeme gibi resmi makamlara başvurduğu, 95’inin başvurmadığı; başvuranlardan 10’unda boşanma olayının gerçekleştiği, 2’sinde

mahkemenin boşanmayı reddettiği ve 3'ünde şikayetin geri çekildiği anlaşılmıştır (110)

Tokdemir ve arkadaşlarının (2003) araştırmasında eşi tarafından gördükleri fiziksel şiddete rağmen, kadınların %27,3'ü çocukları için, %13,6'sı sosyal güvencesi olmadığından ekonomik nedenlerden dolayı evliliğini sürdürdüğünü yine de %34,1'i eşinden ayrılmayı düşündüklerini belirtmiştir (13).

Arslan ve arkadaşlarının (2005) araştırmasında eş şiddeti öyküsüyle Adli Tıp Kurumu Adana Şube Müdürlüğü'ne başvuran 64 olguda tespit edilen fiziksel şiddetin, çoğunlukla kaba dayak (tokat. yumruk, sopa v.b.) sonucu meydana geldiği ancak 5 (%7,8) olguda kesici delici alet kullanıldığı görülmüştür. Şiddet sonucunda 12 (%18,7) olguda hayati tehlike oluşurken, 52 (%81,2) olgunun hayati tehlikeye maruz kalmadıkları, mutat iştigalden kalma sürelerinin 0-10 gün ile 11-19 gün aralığında olduğu saptanmıştır. Eşi ile tekrar barışıp birlikte yaşamaya devam etmelerinin sebebi sorulduğunda, olguların hepsinde ortak neden olarak, yakınlarının aracılığı ile barıştırılma ve çocuk sahibi olma beyan edilmiştir (12).

Gelişmekte olan ülkelerdeki kadınlar kendilerini yıkıcı evlilikleri devam ettirmelerine iten başka bir engel olarak boşanmış olmanın kabul gören bir şey olmadığını belirtmektedirler. Boşanmak isteyen kadının karşısında duran önemli bir problem de kendisinin ve çocuklarının geçimini sağlamaya yetecek gelirin olmamasıdır. Ayrıca bir çok kadın babasız büyümenin çocuklarının gelişimine olumsuz katkıları olacağını düşünmektedir (16).

3.GEREÇ VE YÖNTEM

3.1.Çalışma Grubu

Çalışmamız, 2008-2009 yılları arasında, köy, kasaba ve kent kesiminden random olarak seçilmiş gönüllü 600 kişiyle yapılmış olup aile içinde ve toplumda bireylerin, 18 yaşından önceki ve sonraki dönemlerinde maruz kaldıkları ve uyguladıkları fiziksel şiddeti ve çocukluk döneminde maruz kalınan fiziksel şiddetin yetişkin dönemde fiziksel şiddet uygulamaya etkisi olup olmadığını ortaya koyarak, aile içinde fiziksel şiddete maruz kalan bireylerin yaşadıkları bu şiddeti adli makamlara bildirme oranı ile toplumun diğer alanlarında fiziksel şiddete maruz kalan bireylerin yaşadıkları bu şiddeti adli makamlara bildirme oranını belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Çalışma, katılımcıları çalışmanın içeriği hakkında bilgilendirerek, birebir görüşme tekniği ile gerçekleştirilmiştir.

Çalışma grubu 308 (%51,3) kadın ve 292 (%48,7) erkekten oluşmaktadır. Gruptaki kişilerin yaş ortalaması 39,99 (SS:14.22) olup yaş aralığı 18-83 yaş arasındadır.

3.2.Gereçler

3.2.1.Anket Formu

Anket formunda, sosyodemografik özelliklerle birlikte aile içinde ve toplumda fiziksel şiddet sorularını içeren, dört kısımdan oluşan 12 soru yer almaktadır.

Birinci kısımda 18 yaşından önce, ikinci kısımda 18 yaşından sonra fiziksel şiddete maruz kalıp kalmadıkları, maruz kaldıysa fiziksel şiddetin kim tarafından, ne sıklıkta ve ne türde uygulandığı, fiziksel şiddet sonrası yasal yollara başvurup vurmadıkları, başvurdularsa nereye, ne kadar süre sonra başvurdıklarını, bu başvuruların sonuçlanıp sonuçlanmadığını sorulmuştur.

Üçüncü kısımda 18 yaşından önce, dördüncü kısımda 18 yaşından sonra başkalarına fiziksel şiddet uygulayıp uygulamadıkları, uyguladıysa kime, ne sıklıkta, ne türde fiziksel şiddet uyguladıkları sorulmuştur.

3.3.Düzen ve İşlemler

Anket formu, yönlendirme yapılmadan çalışma grubundaki katılımcılara uygulanmıştır. Uygulama, ortalama 15-20 dakika arasında sürmüştür. Katılımcı grubunda okuma yazması olmayan katılımcılara tüm anket formu okunarak uygulama yapılmıştır.

3.4. Analiz

Veriler SPSS 13.0 paket programı ile değerlendirilmiştir. Grubun tanımlayıcı bilgileri verilmiş olup, verilerin istatistiksel analizi yapılarak, değişkenler arasındaki farklılığa chi-square (X^2) testi ile bakılmıştır.

4.BULGULAR

Bu bölümde, araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel sonuçları yer almaktadır.

4.1 Sosyodemografik Özellikler

Çalışma grubunun yaş ortalamaları değerlendirildiğinde grubun yaş ortalaması 39,99; standart sapması 14,22 olarak saptanmıştır.

Tablo 1: Çalışma Grubunun Yaş Grupları Dağılımı

Yaş Grupları	n	%
18-30	195	32,5
31-40	145	24,2
41-55	157	26,2
56 ve üstü	103	17,1
Toplam	600	100

Çalışma grubunu yaş gruplarına göre değerlendirdiğimizde %32,5 oranla daha çok 18-30 yaş grubunda yer aldığı saptanmıştır (Tablo 1).

Tablo 2: Çalışma Grubunun Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	n	%
Kadın	308	51,3
Erkek	292	48,7
Toplam	600	100

Çalışma grubunun %51,3'ü kadın, %48,7'si erkek olarak saptanmıştır (Tablo 2).

Tablo 3: Çalışma Grubunun Eğitim Durumları

Eğitim Durumları	n	%
Okur-yazar değil	33	5,5
Okuryazar	36	6
İlkokul	135	22,5
Ortaokul	55	9,2
Lise	117	19,5
Üniversite ve üzeri	224	37,3
Toplam	600	100,0

Çalışma grubun %37,3'ü üniversite ve üzeri eğitim durumundayken, bunu %22,5 oranla ilkokul eğitim durumunun izlediği saptanmıştır (Tablo 3).

Tablo 4: Çalışma Grubunun Medeni Durumları

Medeni Durumları	n	%
Bekar	184	30,7
Evli	366	61
Boşanmış	31	5,2
Eşi Ölmüş	19	3,1
Toplam	600	100,0

Çalışma grubunun %61'inin evli, %30,7'sinin bekar, %5,2'sinin boşanmış, %3,1'inin eşinin ölmüş olduğu saptanmıştır (Tablo 4).

Tablo 5: Çalışma Grubunun Çocuk Durumları

Çocuk Durumları	n	%
Çocuk var	363	60,5
Çocuk yok	237	39,5
Toplam	600	100,0

Katılımcılar, çocuklarının olup olmadığına göre değerlendirildiğinde, %60,5'inin çocuk sahibi olduğu, %39,5'inin çocuk sahibi olmadığı saptanmıştır (Tablo 5).

Tablo 6: Çalışma Grubunun Meslek Grupları Dağılımı

Meslek	n	%
Ev hanımı	120	20
Çiftçi	45	7,5
Öğrenci	21	3,5
Memur	119	19,8
Öğretmen	22	3,7
Serbest Meslek	201	33,5
İşçi	54	9
Emekli	18	3
Toplam	600	100

Çalışma grubunun %33,5'inin serbest meslek sahibi, %19,8'inin memur olduğu ve bunları %20 oranla ev hanımının izlediği saptanmıştır (Tablo 6).

Tablo 7: Çalışma Grubunun 18 Yaşından Önce Yaşadıkları Yer

18 Yaşından Önce Yaşadıkları Yer	n	%
Köy	168	28
Kasaba	142	23,7
Kent	290	48,3
Toplam	600	100,0

Çalışma grubunu 18 yaşından önce yaşadıkları yere göre değerlendirdiğimizde daha büyük oranla %48,3'ünün kentte yaşamış olduğu saptanmıştır (Tablo 7).

Tablo 8: Çalışma Grubunun 18 Yaşından Sonra Yaşadıkları Yer

18 Yaşından Sonra Yaşadıkları Yer	n	%
Köy	104	17,3
Kasaba	97	15,2
Kent	399	66,5
Toplam	600	100,0

Çalışma grubunu 18 yaşından sonra yaşadıkları yere göre değerlendirdiğimizde daha büyük oranla %66,5'inin kentte yaşamış olduğu saptanmıştır (Tablo 8).

4.2. 18 Yaşından Önce Maruz Kalınan Fiziksel Şiddetin Değerlendirmesi

Tablo 9: Cinsiyete Göre 18 Yaşından Önce Fiziksel Şiddete Maruz Kalma

Cinsiyet	Fiziksel şiddet var		Fiziksel şiddet yok		Toplam	
	n	%	n	%		
Kadın	264	85,7	44	14,3	308	100
Erkek	269	92,1	23	7,9	292	100
Toplam	533		67		600	

$X^2:6,207$; $df:1$; $p<0,05$

Cinsiyet ile 18 yaşından önce fiziksel şiddete maruz kalma arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0,05$). Kadınların %85,7'inin, erkeklerin %92,1'inin 18 yaşından önce fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır (Tablo 9).

Tablo 10: 18 Yaşından Önce Anne Tarafından Maruz Kalınan Fiziksel Şiddet, Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Anne tarafından maruz kalınan fiziksel şiddet				
Evet	194	63	144	49,3
Hayır	114	37	148	50,7
Toplam	308	100	292	100
$X^2:11,390$; $df:1$; $p<0,001$				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	5	2,6	5	3,5
Birkaç kez	133	68,6	98	68,1
Ara sıra	45	23,2	33	22,9
Sık sık	11	5,7	8	5,6
Toplam	194	100	144	100
$X^2:0,231$; $df:3$; $p>0,05$				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	141	72,6	103	71,5
Tokat, yumruk atma	169	87,1	134	93
Duvarlara vurma, sürükleme	35	18	7	4,9
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	2	1,1	-	-
Ateşli silahla yaralama	-	-	-	-

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından önce anne tarafından fiziksel şiddete maruz kalma arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Kadınların %63'ünün, erkeklerin %49,3'ünün 18 yaşından önce anneleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

Cinsiyet ile 18 yaşından önce anne tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Kadınların %68,6'sının birkaç kez, %23,2'sinin ara sıra, erkeklerin %68,1'inin birkaç kez, 22,9'unun ara sıra 18 yaşından önce anneleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

18 yaşından önce annesi tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadınların en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %87,1 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %72,6 oranla sarsma hırpalama, erkeklerin en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %93 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %71,5 oranla sarsma hırpalama olduğu saptanmıştır (Tablo 10).

Tablo 11: 18 Yaşından Önce Baba Tarafından Maruz Kalınan Fiziksel Şiddet, Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Baba tarafından maruz kalınan fiziksel şiddet				
Evet	141	45,8	206	70,5
Hayır	167	54,2	86	29,5
Toplam	308	100	292	100
$X^2:37,709$; $df:1$; $p<0,0001$				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	73	51,8	50	24,3
Birkaç kez	39	27,7	90	43,7
Ara sıra	23	16,2	59	28,6
Sık sık	6	4,3	7	3,4
Toplam	141	100	206	100
$X^2:29,194$; $df:3$; $p<0,0001$				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	69	49	87	42
Tokat, yumruk atma	134	95	201	97,5
Duvarlara vurma, sürüklenme	15	10,5	42	20,2
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	-		1	0,5
Ateşli silahla yaralama	-		-	

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından önce baba tarafından fiziksel şiddete maruz kalma arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). Kadınların %45,8'inin, erkeklerin %70,5'inin 18 yaşından önce babaları tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

Cinsiyet ile 18 yaşından önce baba tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). Kadınların %51,8'inin bir kez, %27,7'sinin birkaç kez, erkeklerin ise %24,3'ünün bir kez, %43,7'sinin birkaç kez 18 yaşından önce babaları tarafından fiziksel şiddete maruz kaldıkları saptanmıştır.

18 Yaşından önce babası tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadınların en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %95 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %49 oranla sarsma hırpalama, erkeklerin en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %97,5 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %42 oranla sarsma hırpalama olduğu saptanmıştır (Tablo 11).

Tablo 12: 18 Yaşından Önce Kardeş Tarafından Maruz Kalınan Fiziksel Şiddet, Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Kardeş tarafından maruz kalınan fiziksel şiddet				
Evet	69	22,4	77	24,6
Hayır	239	77,6	215	73,6
Toplam	308	100	292	100
$X^2:1,281; df:1; p>0,05$				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	15	21,7	30	39
Birkaç kez	36	52,2	38	49,4
Ara sıra	10	14,5	7	9,1
Sık sık	8	11,6	2	2,6
Toplam	69	100	77	100
$X^2:8,771; df:3; p<0,05$				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	29	42	38	49,3
Tokat, yumruk atma	66	95,6	71	92,2
Duvarlara vurma, sürüklenme	15	21,7	5	6,5
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	-		-	
Ateşli silahla yaralama	-		-	

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşımdan önce kardeş tarafından fiziksel şiddete maruz kalma arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Kadınların %22,4'ünün, erkeklerin %24,6'sının 18 yaşımdan önce kardeşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

Cinsiyet ile 18 yaşımdan önce kardeş tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Kadınların %21,7'sinin bir kez, %52,2'sinin birkaç kez, erkeklerin ise %39'unun bir kez, %49,4'ünün birkaç kez 18 yaşımdan önce kardeşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

18 yaşımdan önce kardeşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadınların en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %95,6 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %42 oranla sarsma hırpalama, erkeklerin en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %97,2 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %49,3 oranla sarsma hırpalama olduğu saptanmıştır (Tablo 12).

Tablo 13: 18 Yaşından Önce Akraba Tarafından Maruz Kalınan Fiziksel Şiddet, Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Akraba tarafından maruz kalınan fiziksel şiddet				
Evet	24	7,8	56	19,2
Hayır	284	92,2	236	80,8
Toplam	308	100	292	100
$X^2:16,816$; $df:1$; $p<0,001$				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	7	29,2	25	44,6
Birkaç kez	14	58,3	21	37,5
Ara sıra	1	4,2	9	16,1
Sık sık	2	8,3	1	1,8
Toplam	24	100	56	100
$X^2:6,498$; $df:3$; $p>0,05$				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	7	29	13	23,2
Tokat, yumruk atma	23	95,8	54	96,4
Duvarlara vurma, sürüklenme	4	16,6	5	8,9
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	1	4,2	-	
Ateşli silahla yaralama	-		-	

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından önce akraba tarafından fiziksel şiddete maruz kalma arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,001$). Kadınların %7,8'inin, erkeklerin %19,2'sinin 18 yaşından önce akrabaları tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

Cinsiyet ile 18 yaşından önce akraba tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Kadınların %29,2'sinin bir kez, %58,3'ünün birkaç kez, erkeklerin %44,6'sının bir kez, %37,5'inin birkaç kez 18 yaşından önce akrabaları tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

18 Yaşından önce akrabası tarafından fiziksel şiddete maruz kadınların en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %95,8 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %29 oranla sarsma hırpalama, erkeklerin en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %96,4 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %23,2 oranla sarsma hırpalama olduğu saptanmıştır (Tablo 13).

14: 18 Yaşından Önce Arkadaş Tarafından Maruz Kalınan Fiziksel Şiddetin Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Arkadaş tarafından maruz kalınan fiziksel şiddet				
Evet	19	6,2	71	24,3
Hayır	289	93,8	221	75,7
Toplam	308	100	292	100
$X^2:38,712$; df:1; $p<0,001$				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	2	10,5	7	9,9
Birkaç kez	17	89,5	49	69
Ara sıra	-		7	9,9
Sık sık	-		8	11,3
Toplam	19	100	71	100
$X^2:4,876$; df:3; $p>0,05$				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	16	84,2	38	42,2
Tokat, yumruk atma	15	79	69	97,2
Duvarlara vurma, sürüklenme	3	15,8	24	33,8
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	-		1	1,4
Ateşli silahla yaralama	-		-	

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından önce arkadaş tarafından fiziksel şiddete maruz kalma arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,001$). Kadınların %6,2'sinin, erkeklerin %24,3'ünün 18 yaşından önce arkadaşları tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır

Cinsiyet ile 18 yaşından önce arkadaş tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Kadınların %10,5'inin bir kez, %89,5'inin birkaç kez erkeklerin %69'unun birkaç kez, %11,3'ünün sık sık 18 yaşından önce arkadaşları tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

18 Yaşından önce arkadaşı tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadınların en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %84,2 oranla sarsma hırpalama, ikinci olarak %79 oranla tokat, yumruk atma, erkeklerin ise en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %97,2 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %42,2 oranla sarsma hırpalama olduğu saptanmıştır (Tablo 14).

Tablo 15: 18 Yaşından Önce Öğretmen Tarafından Maruz Kalınan Fiziksel Şiddetin Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Öğretmen tarafından maruz kalınan fiziksel şiddet				
Evet	105	34,1	143	49
Hayır	203	65,9	149	51
Toplam	308	100	292	100
$X^2:13,690$; $df:1$; $p<0,0001$				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	31	29,5	31	21,7
Birkaç kez	63	60	93	65
Ara sıra	5	4,8	9	6,3
Sık sık	6	5,7	10	7
Toplam	105	100	143	100
$X^2:2,140$; $df:3$; $p>0,05$				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	43	41	39	27,3
Tokat, yumruk atma	96	91,4	135	94,4
Duvarlara vurma, sürüklenme	-		6	4,2
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	-		-	
Ateşli silahla yaralama	-		-	

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından önce öğretmen tarafından fiziksel şiddete maruz kalma arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). Kadınların %34,1'inin, erkeklerin %49'unun 18 yaşından önce öğretmenleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

Cinsiyet ile 18 yaşından önce öğretmen tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Kadınların %29,5'inin bir kez, %60'ının birkaç kez, erkeklerin %21,7'sinin bir kez, %65'inin birkaç kez 18 yaşından önce öğretmenleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

18 Yaşından önce öğretmeni tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadınların en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %91,4 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %41 oranla sarsma hırpalama, erkeklerin en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %94,4 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %27,3 oranla sarsma hırpalama olduğu saptanmıştır(Tablo 15).

18 yaşından önce maruz kalınan fiziksel şiddetle ilgili olarak elde edilen olgu sayısı az olan bulgulara göre;

Kadınların 4 (%1,3)'ünün eşi, 6 (%1,9)'sının sevgilisi, 1 (%0,3)'inin yabancı biri, 9 (%2,9)'unun komşusu ve 2 (%0,6)'sinin üvey annesi tarafından 18 yaşından önce fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

Erkeklerin 1 (0,3)'inin sevgilisi, 7 (%2,4)'sinin otorite figürü (patron/amir/komutan), 7 (%2,4)'sinin yabancı biri, 3 (%1)'ünün komşusu ve 1 (%0,3)'inin üvey annesi tarafından 18 yaşından önce fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

4.3. 18 Yaşından Önce Maruz Kalınan Fiziksel Şiddeti Adli Makamlara Bildirme

Tablo 16: Cinsiyete göre 18 Yaşından Önce Maruz Kalınan Fiziksel Şiddeti Adli makamlara Bildirme

Adli Makamlara Bildirme	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Evet	2	0,8	6	2,2
Hayır	262	99,2	263	97,8
Toplam	264	100	269	100

$X^2:1,955$; $df:1$; $p>0,05$

Cinsiyete göre 18 yaşından önce maruz kalınan fiziksel şiddeti adli makamlara bildirme arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). 18 yaşından önce fiziksel şiddete maruz kalan 264 kadından 2 (%0,8)'si ve 269 erkekten 6 (%2,2)'sı maruz kaldığı fiziksel şiddeti adli makamlara bildirmiştir (Tablo 16).

Tablo 17: 18 Yaşından Önce Fiziksel Şiddete Maruz Kalma Durumunda Adli makamlara Bildirilen Kişiler

Adli makamlara bildirilen kişiler	N	%
Arkadaş	3	37,5
Akraba	1	12,5
Yabancı biri	4	50
Toplam	8	100

18 yaşından önce maruz kaldığı fiziksel şiddeti adli makamlara bildiren 8 kişiden 3'ü arkadaşını, 1'i akrabasını ve 4'ü yabancı birini bildirmiştir (Tablo 17).

18 yaşından önce maruz kaldığı fiziksel şiddeti adli makamlara bildiren 8 kişiden 2'si bu durumu polise, 6'sı jandarmaya bildirmiştir. 5'i bu durumu aynı gün, 3'ü birkaç gün içinde bildirdiğini belirtirken 6'sının başvurusu sonuçlanmış, 2'sinin başvurusuyla ilgili işlem yapılmamıştır.

4.4. 18 Yaşından sonra Maruz Kalınan Fiziksel Şiddetin Değerlendirmesi

Tablo 18: Cinsiyete Göre 18 Yaşından Sonra Fiziksel Şiddete Maruz Kalma

Cinsiyet	Fiziksel şiddet var		Fiziksel şiddet yok		Toplam	
	n	%	n	%		
Kadın	186	60,4	122	39,6	308	100
Erkek	151	51,7	141	48,3	292	100
Toplam	337		263		600	

$X^2:4,584$; $df:1$; $p<0,05$

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra fiziksel şiddete maruz kalma arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Kadınların %60,4'ünün, erkeklerin %51,7'sinin 18 yaşından sonra fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır (Tablo 18).

Tablo 19: Yaş Grubuna Göre 18 Yaşından Sonra Fiziksel Şiddete Maruz Kalma

Yaş grubu	Fiziksel şiddet var		Fiziksel şiddet yok		Toplam	
	n	%	n	%		
18-30	121	62,1	74	37,9	195	100
31-40	66	45,5	79	54,5	145	100
41-55	88	56,1	69	43,9	157	100
56 ve üstü	62	60,2	41	39,8	103	100
Toplam	337		263		600	

$X^2:10,102$; $df:3$; $p<0,05$

Yaş grubu ile 18 yaşından sonra fiziksel şiddete maruz kalma arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Yaş grupları içinde en fazla fiziksel şiddete maruz kalan yaş grubunun %62,1 oranla 18-30 yaş grubu olduğu saptanmıştır (Tablo 19).

Tablo 20: Eğitim Durumuna Göre 18 Yaşından Sonra Fiziksel Şiddete Maruz Kalma

Eğitim durumu	Fiziksel şiddet var		Fiziksel şiddet yok		Toplam	
	n	%	n	%		
Okur-yazar değil	22	66,7	11	33,3	33	100
Okuryazar	24	66,7	12	33,3	36	100
İlkokul	88	65,2	47	34,8	135	100
Ortaokul	25	45,5	30	54,5	55	100
Lise	80	68,4	37	31,6	117	100
Üniversite ve üzeri	98	43,8	126	56,2	224	100
Toplam	337	100	263	100	600	

$X^2=31,225$; $df:5$; $p<0,0001$

Eğitim durumu ile 18 yaşından sonra fiziksel şiddete maruz kalma arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0,0001$). Eğitim durumları içinde en fazla fiziksel şiddete maruz kalan %68,4 oranla lise eğitim grubu olduğu bunu %66,7 oranla okuryazar olmayan ve okuryazar olan grubun olduğu saptanmıştır (Tablo 20).

Tablo 21: 18 Yaşından Sonra Eş Tarafından Maruz Kalınan Fiziksel Şiddet, Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Eş tarafından maruz kalınan fiziksel şiddet				
Evet	104	53,1	12	5,5
Hayır	95	46,9	208	94,5
Toplam	196	100	220	100
$X^2:116,823$; $df:1$; $p<0,0001$				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	10	9,6	9	75
Birkaç kez	47	45,2	3	25
Ara sıra	45	45,3	-	
Sık sık	2	1,9	-	
Toplam	95	100	12	100
$X^2:21,951$; $df:1$; $p<0,0001$				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	70	67,3	3	25
Tokat, yumruk atma	96	92,3	7	58,3
Duvarlara vurma, sürüklenme	26	25	-	
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	3	2,9	3	25
Ateşli silahla yaralama	-		-	

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra eş tarafından fiziksel şiddete maruz kalma arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). Çalışma grubunda 18 yaşından sonra eşi olmuş/olan 416 kişi bulunmaktadır; 196 kadından %53,1'inin, 220 erkekten %5,5'inin eşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra eş tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). Eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalan 104 kadının %45,2'sinin birkaç kez, %45,3'ünün ara sıra, eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalan 12 erkeğin ise %75'inin bir kez maruz kaldığı saptanmıştır.

18 yaşından sonra eşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kalan 104 kadının en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %92,3 oranla tokat yumruk atma, ikinci olarak %67,3 oranla sarsma hırpalama, üçünü olarak %25 oranla duvarlara vurma, 10 erkeğin en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %58,3 oranla tokat yumruk atma, ikinci olarak %25 oranla tokat, yumruk atma ve bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama olduğu saptanmıştır (Tablo 21).

* 104 kadının 9'u ile 12 erkeğin 2'si şiddet gördükleri eş olarak eski eşlerini belirtmişlerdir.

* Eşinden fiziksel şiddet gören 104 kadının %42,3'ü ilkokul, %18,3'ü okuryazar, %17,3'ü lise, %13,5'i okuryazar olmayan, %5,8'i üniversite ve üzeri, %2,9'u ortaokul, 12 erkeğin %58,3'ü üniversite ve üzeri, % 33,3'ü ilkokul, %8,3'ü lise eğitim durumundadır.

Tablo 22: 18 Yaşından Sonra Baba Tarafından Maruz Kalınan Fiziksel Şiddet, Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Baba tarafından maruz kalınan fiziksel şiddet				
Evet	14	4,5	30	10,3
Hayır	294	95,5	262	89,7
Toplam	308	100	292	100
$X^2:7,238$; df:1; $p<0,001$				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	2	14,3	17	56,7
Birkaç kez	7	50	6	20
Ara sıra	5	35,7	7	23,3
Sık sık	-		-	
Toplam	14	100	30	100
$X^2:7,413$; df:2; $p<0,05$				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	7	7,1	2	6,6
Tokat, yumruk atma	13	92,8	28	93,3
Duvarlara vurma, sürüklenme	-		5	16,6
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	-		-	
Ateşli silahla yaralama	-		-	

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra baba tarafından fiziksel şiddete maruz kalma arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,001$). Kadınların %4,5'inin, erkeklerin %10,3'ünün 18 yaşından sonra babaları tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra baba tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Kadınların %50'sinin birkaç kez, %35,7'si ara sıra, erkeklerin ise %56,7'sinin bir kez, %23,3'ünün ara sıra 18 yaşından sonra babaları tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

18 Yaşından sonra babası tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadınların en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %92,8 oranla tokat, yumruk atma, erkeklerin en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %93,3 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %16,6 oranla duvarlara vurma, sürüklenme olduğu saptanmıştır (Tablo 22).

Tablo 23: 18 Yaşından Sonra Kardeş Tarafından Maruz Kalınan Fiziksel Şiddet, Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Kardeş tarafından maruz kalınan fiziksel şiddet				
Evet	12	3,9	11	3,8
Hayır	296	96,2	191	96,2
Toplam	308	100	292	100
X ² :0,007; df:1; p>0,05				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	2	16,7	6	54,5
Birkaç kez	10	83,3	5	45,5
Ara sıra	-		-	
Sık sık	-		-	
Toplam	12	100	11	100
X ² :3,630; df:1; p>0,05				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	9	75	10	90,9
Tokat, yumruk atma	11	91,6	6	54,5
Duvarlara vurma, sürüklenme	4	33,3	3	27,3
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	-		-	
Ateşli silahla yaralama	-		-	

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra kardeş tarafından fiziksel şiddete maruz kalma arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Kadınların %3,9'unun, erkeklerin %3,8'inin 18 yaşından sonra kardeşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra kardeş tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). 18 yaşından sonra kardeşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadınların %83,3'ünün birkaç kez, erkeklerin %54,5'inin bir kez %45,5'inin birkaç kez 18 yaşından sonra kardeşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

18 Yaşından sonra kardeşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadınların en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %91,6 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %75 oranla sarsma, hırpalama, erkeklerin en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %90,9 oranla tokat, yumruk atma olduğu saptanmıştır (Tablo 23).

Tablo 24: 18 Yaşından Sonra Akraba Tarafından Maruz Kalınan Fiziksel Şiddet, Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Akraba tarafından maruz kalınan fiziksel şiddet				
Evet	14	4,5	8	2,7
Hayır	294	95,5	284	97,3
Toplam	308	100	292	100
$X^2:1,384; df:1; p>0,05$				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	11	78,6	5	62,5
Birkaç kez	2	14,3	3	37,5
Ara sıra	1	7,1	-	
Sık sık	-		-	
Toplam	14	100	8	100
$X^2:1,959; df:2; p>0,05$				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	7	50	5	62,5
Tokat, yumruk atma	10	71,4	8	100
Duvarlara vurma, sürüklenme	-		5	62,5
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	-		-	
Ateşli silahla yaralama	-		-	

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra akraba tarafından fiziksel şiddete maruz kalma arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Kadınların %4,5'inin, erkeklerin %2,7'sinin 18 yaşından sonra akrabaları tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra akraba tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Kadınların %78,6'sının bir kez, erkelerin ise %62,5'inin bir kez, %37,5'inin birkaç kez 18 yaşından sonra akrabaları tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

18 Yaşından sonra akrabası tarafından fiziksel şiddete maruz kalan 14 kadının en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %71,4 oranla tokat, yumruk atma, ikici olarak %50 oranla sarsma hırpalama, 8 erkeğin en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %100 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %62,5 oranla sarsma hırpalama ve duvarlara vurma, sürüklemedir (Tablo 24).

Tablo 25: 18 Yaşından Sonra Sevgili Tarafından Maruz Kalınan Fiziksel Şiddet, Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Sevgili tarafından maruz kalınan fiziksel şiddet				
Evet	52	16,9	10	4,1
Hayır	256	83,1	280	95,9
Toplam	308	100	292	100
$X^2:29,302$; df:1; $p<0,0001$				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	29	55,8	7	70
Birkaç kez	13	25	3	30
Ara sıra	10	19,2	-	
Sık sık	-		-	
Toplam	52	100	10	100
$X^2:2,915$; df:2; $p>0,05$				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	29	55,7	2	16,6
Tokat, yumruk atma	52	100	11	91,6
Duvarlara vurma, sürüklenme	12	23	-	
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	3	5,7	-	
Ateşli silahla yaralama	-		-	

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra sevgili tarafından fiziksel şiddete maruz kalma arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p < 0,0001$). Kadınların %16,9'unun, erkeklerin %4,1'inin 18 yaşından sonra sevgili tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra sevgili tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p > 0,05$). Kadınların %55,8'inin bir kez, %25'inin birkaç kez, erkeklerin %70'inin bir kez 18 yaşından sonra sevgilisi tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

18 Yaşından sonra sevgilisi tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadınların en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %100 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %55,7 oranla sarsma hırpalama, erkeklerin en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %91,6 oranla tokat, yumruk atma olduğu saptanmıştır (Tablo 25).

* 52 kadının 12'si ile 10 erkeğin 2'si şiddet gördükleri sevgili olarak eski sevgililerini belirtmişlerdir.

Tablo 26: 18 Yaşından Sonra Otorite Figürü (Patron/Amir/Komutan) Tarafından Maruz Kalınan Fiziksel Şiddet, Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Otorite Figürü (Patron/Amir/Komutan) tarafından maruz kalınan fiziksel şiddet				
Evet	2	0,6	42	14,4
Hayır	306	99,4	250	85,6
Toplam	308	100	292	100
$X^2:41,607$; $df:1$; $p:0,000$ $p<0,0001$				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	2	100	23	54,8
Birkaç kez	-		14	33,3
Ara sıra	-		5	11,9
Sık sık	-		-	
Toplam	2	100	42	100
$X^2:41,730$; $df:1$; $p:0,000$ $p<0,0001$				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	2	100	17	40,5
Tokat, yumruk atma	1	50	36	85,7
Duvarlara vurma, sürükleme	-		8	19
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	-		-	
Ateşli silahla yaralama	-		-	

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra Otorite Figürü (Patron/Amir/Komutan) tarafından fiziksel şiddete maruz kalma arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). Kadınların %0,6'sının, erkeklerin %14,4'ünün 18 yaşından sonra otorite Figürü (Patron/Amir/Komutan) tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra Otorite Figürü (Patron/Amir/Komutan) tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). 18 yaşından sonra Otorite Figürü (Patron/Amir/Komutan) tarafından fiziksel şiddete maruz kalan 2 kadının %100'ü bir kez, 42 erkeğin ise %54,8'i bir kez, %33,3'ü birkaç kez, %11,9'u ara sıra maruz kalmıştır.

18 Yaşından sonra Otorite Figürü (Patron/Amir/Komutan) tarafından fiziksel şiddete maruz kalan 2 kadının maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %100 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %50 oranla sarsma hırpalama, 42 erkeğin en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %85,7 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %40,5 oranla sarsma hırpalamadır (Tablo 26).

* 42 erkeğin 38'i fiziksel şiddet uygulayan otorite figürü olarak askerlik dönemlerindeki komutanlarını belirtmişlerdir.

Tablo 27: 18 Yaşından Sonra Yabancı Biri Tarafından Maruz Kalınan Fiziksel Şiddetin Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Yabancı biri tarafından maruz kalınan fiziksel şiddet				
Evet	19	6,2	48	16,4
Hayır	244	93,8	289	83,6
Toplam	308	100	292	100
$X^2:15,936; df:1; p<0,0001$				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	17	89,5	35	72,9
Birkaç kez	2	10,5	13	27,1
Ara sıra	-		-	
Sık sık	-		-	
Toplam	19	100	48	100
$X^2:2,148; df:2; p>0,05$				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	10	52,6	9	18,8
Tokat, yumruk atma	11	57,8	35	72,9
Duvarlara vurma, sürüklenme	7	36,8	19	39,5
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	1	5,2	7	14,6
Ateşli silahla yaralama	-		4	8,3

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra yabancı biri tarafından fiziksel şiddete maruz kalma arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p < 0,0001$). Kadınların %6,2'sinin, erkeklerin %16'sının 18 yaşından sonra yabancı biri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra yabancı biri tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p > 0,05$). Kadınların %89,5'inin, erkeklerin %72,9'unun bir kez 18 yaşından sonra yabancı biri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

18 yaşından sonra yabancı biri tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadınların en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %57,8 oranla tokat, yumruk atma, erkeklerin en fazla maruz kaldığı fiziksel şiddet türü %72,9 oranla tokat, yumruk atma olduğu saptanmıştır (Tablo 27).

18 yaşından sonra maruz kalınan fiziksel şiddetle ilgili olarak elde edilen olgu sayısı az olan bulgulara göre;

Kadınların 6 (%1,9)'sının annesi, 2 (%0,6)'sinin arkadaşı, 1 (%0,5)'inin oğlu, 1 (%0,5)'inin ev sahibi ve 2 (%1,1)'sinin komşusu tarafından 18 yaşından sonra fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

Erkeklerin 7 (%2,7)'sinin arkadaşı, 3 (%1)'ünün öğretmeni, , 2 (%1,3)'sinin üvey oğlu, 1 (%0,7)'inin ev sahibi, 1 (%0,7)'inin komşusu ve 4 (%2,6)'ünün polis tarafından 18 yaşından sonra fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

4.5. 18 Yaşından Sonra Maruz Kalınan Fiziksel Şiddeti Adli Makamlara Bildirme

Tablo 28: Cinsiyete göre 18 Yaşından Sonra Maruz Kalınan Fiziksel Şiddeti Adli makamlara Bildirme

Adli Makamlara Bildirme	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Evet	23	12,4	21	13,9
Hayır	163	86,5	130	86,1
Toplam	186	100	151	100

$X^2:1,175$; $df:1$; $p>0,05$

Cinsiyete göre 18 yaşından sonra maruz kalınan fiziksel şiddeti adli makamlara bildirme arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). 18 yaşından sonra fiziksel şiddete maruz kalan 186 kadından 23 (%12,4)'ü ve 151 erkekten 21 (%13,9)'i maruz kaldığı fiziksel şiddeti adli makamlara bildirmiştir (Tablo 28).

Tablo 29: Eğitim Durumuna göre 18 Yaşından Sonra Maruz Kalınan Fiziksel Şiddeti Adli makamlara Bildirme

Eğitim Durumu	n	%
Okuryazar/Okuryazar değil	-	-
İlkokul	7	15,9
Ortaokul	5	11,4
Lise	21	47,7
Üniversite ve zeri	11	25
Toplam	44	100

18 yaşından sonra maruz kaldığı fiziksel Şiddeti adli makamlara bildiren 44 kişiden 5 (%11,4)'i ortaokul, 7 (%15,9)'si ilkokul, 21 (%47,7)'i lise, 11(%25)'i niversite ve üzeri eğim durumundadırlar (Tablo 29).

Tablo 30: 18 Yaşından Sonra Fiziksel Şiddete Maruz Kalma Durumunda Adli makamlara Bildirilen Kişiler

Adli Makamlara Bildirilen Kişiler	n	%
Eş	3	6,8
Kardeş	3	6,8
Akraba	4	9,1
Patron/Amir/Komutan	2	4,5
Yabancı Biri	24	54,6
Eski eş	5	11,3
Ev sahibi	2	4,6
Komşu	1	2,3
Toplam	44	100,0

18 yaşından sonra maruz kaldığı fiziksel şiddeti adli makamlara bildiren 44 kişiden 3'ü eşini, 3'ü kardeşini, 4'ü akrabasını, 2'si patron/amirini, 24'ü yabancı birini, 5'i eski eşini, 2'si ev sahibini ve 1'i komşusunu bildirmiştir (Tablo 30).

18 yaşından sonra maruz kaldığı fiziksel şiddeti adli makamlara bildiren 44 kişiden 9'u bu durumu savcılığa, 21'i polise, 14'ü jandarmaya bildirmiştir.

Tablo 31: 18 Yaşından Sonra Fiziksel Şiddete Maruz Kalma Durumunda Adli Makamlara Başvuru İçin Geçen Süre

Başvuru İçin Geçen Süre	n	%
Aynı gün	25	56,8
Birkaç gün	14	31,8
Bir hafta	4	9,1
Bir ay	1	2,3
Toplam	44	100,0

18 yaşından sonra maruz kaldığı fiziksel şiddeti adli makamlara bildiren 44 kişiden 25'i bu durumu aynı gün, 14'ü birkaç gün içinde, 4'ü bir hafta sonra, 1'i bir ay sonra bildirmiştir (Tablo 31).

18 yaşından sonra maruz kaldığı fiziksel şiddeti adli makamlara aynı gün bildiren 25 kişinin 16'sının yabancı birini, 2'sinin kardeşini, 2'sinin akrabasını, 2'sinin eski eşini, 1'inin eşini, 1'inin patronunu ve 1'inin ev sahibini bildirdiği saptanmıştır.

Birkaç gün sonra bildiren 14 kişinin 5'inin yabancı birini, 2'sinin eşini, 2'sinin eski eşini, 1'inin kardeşini, 1'inin akrabasını, 1'inin patronunu, 1'inin ev sahibini, 1'inin komşusunu bildirdiği saptanmıştır.

Bir hafta sonra bildiren 4 kişinin 2'sinin yabancı birini, 1'inin akrabasını, 1'inin eski eşini, bir ay sonra bildiren 1 kişinin ise yabancı birini bildirdiği saptanmıştır.

Çalışmamızda evli 196 kadından 104 (%53,1)'ü eşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı tespit edilmiş olup 8 (%4,1)'i adli makamlara şikayetini bildirmiştir. Bu kadınların tamamı çalışmakta olup 8 (%4,1) kişiden 2 (%25)'si üniversite ve üzeri, 4 (%50)'ü lise, 2 (%25)'si ortaokul eğitim durumundadır.

Tablo 32: 18 Yaşından Sonra Fiziksel Şiddete Maruz Kalma Durumunda Adli Makamlara Başvuruların Sonuçlanması

Başvuruların Sonuçlanması	n	%
Evet	31	70,4
Devam ediyor	8	18,2
İşlem yapılmadı	5	11,4
Toplam	44	100,0

18 yaşından sonra maruz kaldığı fiziksel şiddeti adli makamlara bildiren 44 kişiden 31'inin başvurusu sonuçlanmışken 5'inin başvurusuyla ilgili işlem yapılmamıştır ve 8'inin işlemleri halen devam etmektedir (Tablo 32). Başvurusu ile ilgili işlem yapılmayan 5 kişiden 4'ü yabancı birini, 1'i ev sahibini bildirmiştir.

4.6. 18 Yaşından Önce Uygulanan Fiziksel Şiddetin Değerlendirmesi

Tablo 33: Cinsiyete Göre 18 Yaşından Önce Fiziksel Şiddet Uygulama

Cinsiyet	Fiziksel şiddet uygulayan		Fiziksel şiddet uygulamayan		Toplam	
	n	%	N	%		
Kadın	133	43,2	175	56,8	308	100
Erkek	168	57,5	124	42,5	292	100
Toplam	301		299		600	

$X^2:12,351$; $df:1$; $p<0,0001$

Cinsiyet ile 18 yaşından önce fiziksel şiddet uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). Kadınların %43,2'sinin, erkeklerin %57,5'inin 18 yaşından önce fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 33).

Tablo 34: 18 Yaşından Önce Kardeşe Yönelik Uygulanan Fiziksel Şiddetin Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Kardeşe yönelik uygulanan fiziksel şiddet				
Evet	107	34,7	114	39
Hayır	201	65,3	178	61
Toplam	308	100	292	100
$X^2:1,192; df:1; p>0,05$				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	4	3,7	14	12,3
Birkaç kez	92	86	86	75,4
Ara sıra	11	10,3	13	11,4
Sık sık	-		1	0,9
Toplam	107	100	114	100
$X^2:6,709; df:3; p>0,05$				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	79	73,8	53	46,5
Tokat, yumruk atma	105	98,1	110	96,4
Duvarlara vurma, sürüklenme	14	13	13	11,4
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	2	1,8	1	0,8
Ateşli silahla yaralama				

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından önce kardeşe yönelik uygulanan fiziksel şiddet arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Kadınların %34,7'sinin, erkeklerin %39'unun 18 yaşından önce kardeşlerine yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır.

Cinsiyet ile 18 yaşından önce kardeşe yönelik uygulanan fiziksel şiddet sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Kadınların %86'sının birkaç kez, erkeklerin %75,4'ünün birkaç kez 18 yaşından önce kardeşine yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır.

18 yaşından önce kardeşine yönelik fiziksel şiddet uygulayan kadınların en fazla uyguladığı fiziksel şiddet türü %98,5 oranla tokat yumruk atma, ikinci olarak %73,8 oranla sarsma hırpalama, erkeklerin en fazla uyguladığı fiziksel şiddet türü %96,4 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %46,5 oranla sarsma hırpalama olduğu saptanmıştır (Tablo 34).

Tablo 35: 18 Yaşından Önce Akrabaya Yönelik Uygulanan Fiziksel Şiddetin Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Akrabaya yönelik uygulanan fiziksel şiddet				
Evet	12	3,9	23	7,9
Hayır	296	96,1	269	92,1
Toplam	308	100	292	100
$X^2:4,324; df:1; p<0,05$				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	5	41,7	13	56,5
Birkaç kez	7	58,3	7	30,4
Ara sıra	-		3	13
Sık sık	-		-	
Toplam	12	100	23	100
$X^2:3,438; df:2; p>0,05$				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	8	66,6	8	34,8
Tokat, yumruk atma	12	100	23	100
Duvarlara vurma, sürüklenme	1	8,3	3	13,1
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	-		-	
Ateşli silahla yaralama	-		-	

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından önce akrabaya yönelik uygulanan fiziksel şiddet arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Kadınların %3,9'unun, erkeklerin %7,9'unun 18 yaşından önce akrabalarına yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır.

Cinsiyet ile 18 yaşından önce akrabaya yönelik uygulanan fiziksel şiddet sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Kadınların %41,7'si bir kez, %58,3'ü birkaç kez, erkeklerin ise %56,5'i bir kez, %30,4'ü birkaç kez 18 yaşından önce akrabasına yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır.

18 yaşından önce akrabasına yönelik fiziksel şiddet uygulayan kadınların en fazla uyguladığı fiziksel şiddet türü %100 oranla tokat yumruk atma, erkeklerin en fazla uyguladığı fiziksel şiddet türü %100 oranla tokat, yumruk atma olduğu saptanmıştır (Tablo 35).

Tablo 36: 18 Yaşından Önce Arkadaşa Yönelik Uygulanan Fiziksel Şiddetin Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Arkadaşa yönelik uygulanan fiziksel şiddet				
Evet	19	6,2	79	27,1
Hayır	289	93,8	213	72,9
Toplam	308	100	292	100
X ² :47,848; df:1; p<0,0001				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	1	5,3	10	12,7
Birkaç kez	15	78,9	47	59,5
Ara sıra	3	15,8	17	21,5
Sık sık	-		5	6,3
Toplam	19	100	79	100
X ² :3,111; df:3; p>0,05				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	18	94,7	43	54,4
Tokat, yumruk atma	19	100	75	95
Duvarlara vurma, sürüklenme	3	15,8	34	43
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	-		4	5,1
Ateşli silahla yaralama	-		-	

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından önce arkadaşa yönelik uygulanan fiziksel şiddet arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p < 0,0001$). Kadınların %6,2'sinin, erkeklerin %27,1'inin 18 yaşından önce arkadaşlarına yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır.

Cinsiyet ile 18 yaşından önce arkadaşa yönelik uygulanan fiziksel şiddet sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p > 0,05$). Kadınların %78,9'u birkaç kez, erkeklerin ise %59,5'i birkaç kez, %21,5'i ara sıra 18 yaşından önce arkadaşlarına yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır.

18 yaşından önce arkadaşına yönelik fiziksel şiddet uygulayan kadınların en fazla uyguladığı fiziksel şiddet türü %100 oranla tokat yumruk atma, ikinci olarak %94,7 oranla sarsma hırpalama, erkeklerin en fazla uyguladığı fiziksel şiddet türü %95 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %54,4 oranla sarsma hırpalama olduğu saptanmıştır (Tablo 36).

Tablo 37: 18 Yaşından Önce Yabancı Birine Yönelik Uygulanan Fiziksel Şiddetin Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Yabancı birine yönelik uygulanan fiziksel şiddet				
Evet	7	2,4	35	12
Hayır	301	97,7	257	88
Toplam	308	100	292	100
$X^2:21,725; df:1; p<0,0001$				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	6	85,7	19	54,3
Birkaç kez	1	14,3	15	42,9
Ara sıra	-		1	2,9
Sık sık	-		-	
Toplam	7	100	35	100
$X^2:2,418 df:2; p>0,05$				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	3	42,8	20	57,1
Tokat, yumruk atma	7	100	34	97,1
Duvarlara vurma, sürüklenme	-		6	17,1
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	-		3	8,6
Ateşli silahla yaralama	-		-	

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından önce yabancı birine yönelik uygulanan fiziksel şiddet arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p < 0,0001$). Kadınların %2,4'ünün, erkeklerin %12'sinin 18 yaşından önce yabancı birine yönelik fiziksel şiddet uygulamışlardır.

Cinsiyet ile 18 yaşından önce yabancı birine yönelik uygulanan fiziksel şiddet sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p > 0,05$). Kadınların %85,7'si bir kez, erkeklerin ise %54,3'ü bir kez, %42,9'u birkaç kez, %2,9'u ara sıra 18 yaşından önce yabancı birine yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır.

18 yaşından önce yabancı birine yönelik fiziksel şiddet uygulayan kadınların en fazla uyguladığı fiziksel şiddet türü %100 oranla tokat yumruk atma, erkeklerin en fazla uyguladığı fiziksel şiddet türü %97,1 oranla tokat, yumruk atma olduğu saptanmıştır (Tablo 37).

18 yaşından önce uygulanan fiziksel şiddetle ilgili olarak elde edilen olgu sayısı az olan bulgulara göre;

Kadınların 1 (%0,3)'ünün annesine 18 yaşından önce fiziksel şiddete uyguladığı saptanmıştır.

Erkeklerin 2 (%0,7)'sinin annesine, 3 (%1,4)'ünün eşine, 5 (%1,7)'inin babasına, 4 (%1,4)'ünün sevgilisine, 2 (%0,7)'sinin öğretmenine 18 yaşından önce fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır.

4.7. 18 Yaşından Sonra Uygulanan Fiziksel Şiddetin Değerlendirmesi

Tablo 38: Cinsiyete Göre 18 Yaşından Sonra Fiziksel Şiddet Uygulama

Cinsiyet	Fiziksel şiddet uygulayan		Fiziksel şiddet uygulamayan		Toplam	
	n	%	n	%		
Kadın	226	73,4	82	26,6	308	100
Erkek	215	73,6	77	26,4	292	100
Toplam	441		159		600	

$X^2:0,005$; $df:1$; $p:0,944$ $p>0,05$

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra fiziksel şiddet uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Kadınların %73,4'ünün, erkeklerin %73,6'sının 18 yaşından sonra fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 38).

Tablo 39: Yaş Grubuna Göre 18 Yaşından Sonra Fiziksel Şiddet Uygulama

Yaş grubu	Fiziksel şiddet uygulayan		Fiziksel şiddet uygulamayan		Toplam	
	n	%	n	%		
18-30	119	61	76	39	195	100
31-40	96	66,2	49	33,8	145	100
41-55	141	89,8	16	10,2	157	100
56 ve üstü	85	82,5	18	17,5	103	100
Toplam	441		159		600	

$X^2:45,285$; $df:3$; $p<0,0001$

Yaş grubu ile 18 yaşından sonra fiziksel şiddet uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). Yaş grupları içinde en fazla fiziksel şiddet uygulayan yaş grubunun %89,8 oranla 41-55 yaş grubu olduğu saptanmıştır (Tablo 39).

Tablo 40: Eğitim Durumuna Göre 18 Yaşından Sonra Fiziksel Şiddet Uygulama

Eğitim durumu	Fiziksel şiddet uygulayan		Fiziksel şiddet uygulayan		Toplam	
	n	%	n	%		
Okur-yazar değil	28	84,8	5	15,2	33	100
Okuryazar	32	88,9	4	11,1	36	100
İlkokul	114	84,4	21	15,6	135	100
Ortaokul	44	80	11	20	55	100
Lise	92	78,6	25	21,4	117	100
Üniversite ve üzeri	131	58,5	93	41,5	224	100
Toplam	337		263		600	

$X^2=43,574$; $df:5$; $p<0,0001$

Eğitim durumu ile 18 yaşından sonra fiziksel şiddet uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). Eğitim durumları içinde en fazla fiziksel şiddet uygulayan grubun %88,9 oranla okuryazar grup olduğu saptanmıştır (Tablo 40).

Tablo 41: 18 Yaşından Sonra Eşe Yönelik Uygulanan Fiziksel Şiddet, Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	N	%
Eşe Yönelik Uygulanan fiziksel şiddet				
Evet	25	12,8	119	54,1
Hayır	171	87,2	101	45,9
Toplam	196	100	220	100
$X^2:78,252$; $df:1$; $p<0,0001$				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	8	32	21	17,6
Birkaç kez	17	68	62	52,1
Ara sıra	-		32	26,9
Sık sık	-		4	3,4
Toplam	25	100	119	100
$X^2:10,628$; $df:3$; $p<0,05$				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	11	44	38	31,9
Tokat, yumruk atma	24	96	117	98,3
Duvarlara vurma, sürüklenme	-		8	6,7
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	-		3	2,5
Ateşli silahla yaralama	-		-	

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra eşe yönelik uygulanan fiziksel şiddet arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). Çalışma grubunda 18 yaşından sonra eşi olmuş/olan 416 kişi bulunmaktadır; 196 kadının %12,8'inin, 220 erkeğin %54,1'inin eşlerine fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra eşe yönelik uygulanan fiziksel şiddet sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Eşine fiziksel şiddet uygulayan 25 kadının %68'inin birkaç kez, eşine fiziksel şiddet uygulayan 119 erkeğin ise %52,1'inin birkaç kez, %26,9'unun ara sıra uyguladığı saptanmıştır

18 yaşından sonra eşine yönelik fiziksel şiddet uygulayan 25 kadının en fazla uyguladığı fiziksel şiddet türü %96 oranla tokat yumruk atma, ikinci olarak %44 oranla sarsma hırpalama olduğu saptanmıştır.

18 yaşından sonra eşine yönelik fiziksel şiddet uygulayan 119 erkeğin en fazla uyguladığı fiziksel şiddet türü %98,3 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %31,9 oranla sarsma hırpalama olduğu saptanmıştır (Tablo 41).

* 25 kadının 4'ü ile 119 erkeğin 5'i fiziksel şiddet uyguladıkları eş olarak eski eşlerini belirtmişlerdir.

* Eşine yönelik fiziksel şiddet uygulayan 119 erkeğin %35,3'ü ilkokul, %25,2'si lise, %19,3'ü ortaokul, %10,9'u üniversite ve üzeri, %6,7'si okuryazar ve %2,5'i okuryazar olmayan eğitim durumundadır.

Tablo 42: 18 Yaşından Sonra Kardeşe Yönelik Uygulanan Fiziksel Şiddet, Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Kardeşe yönelik uygulanan fiziksel şiddet				
Evet	26	8,4	40	13,7
Hayır	282	91,6	252	86,3
Toplam	308	100	292	100
$X^2:4,231; df:1; p<0,05$				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	9	34,6	19	47,5
Birkaç kez	17	65,4	21	52,5
Ara sıra	-		-	
Sık sık	-		-	
Toplam	26	100	40	100
$X^2:1,071 df:2; p>0,05$				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	12	46,2	11	27,5
Tokat, yumruk atma	25	96,2	40	100
Duvarlara vurma, sürüklenme	-		-	
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	-		-	
Ateşli silahla yaralama	-		-	

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra kardeşe yönelik uygulanan fiziksel şiddet arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Kadınların %8,4'ünün, erkeklerin %13,7'sinin 18 yaşından önce kardeşine yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır.

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra kardeşe yönelik uygulanan fiziksel şiddet sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Kadınların %65,4'ünün birkaç kez, erkeklerin ise %54,5'inin bir kez, %52,5'inin birkaç kez fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır.

18 yaşından sonra kardeşine yönelik fiziksel şiddet uygulayan kadınların en fazla uyguladığı fiziksel şiddet türü %96,2 oranla tokat yumruk atma, erkeklerin %100 oranla tokat, yumruk atma olduğu saptanmıştır (Tablo 42).

Tablo 43: 18 Yaşından Sonra Sevgiliye Yönelik Uygulanan Fiziksel Şiddet, Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Sevgiliye yönelik uygulanan fiziksel şiddet				
Evet	14	4,5	24	8,2
Hayır	294	95,5	268	91,8
Toplam	308	100	292	100
$X^2:3,410; df:1; p>0,05$				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	5	35,7	10	41,7
Birkaç kez	9	64,3	14	58,3
Ara sıra	-		-	
Sık sık	-		-	
Toplam	14	100	24	100
$X^2:0,131 df:1; p>0,05$				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	9	6,4	8	33,3
Tokat, yumruk atma	14	100	22	91,6
Duvarlara vurma, sürüklenme	-		2	8,3
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	-		-	
Ateşli silahla yaralama	-		-	

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra sevgiliye yönelik uygulanan fiziksel şiddet arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p>0,05$). Kadınların %4,5'inin, erkeklerin %8,2'sinin 18 yaşından sonra sevgililerine yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır.

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra sevgiliye yönelik uygulanan fiziksel şiddet sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Kadınların %35,7'sinin bir kez, %64,3'ünün birkaç kez, erkeklerin ise %41,7'sinin bir kez, %58,3'ünün birkaç kez fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır

18 yaşından sonra sevgiliye yönelik fiziksel şiddet uygulayan kadınların en fazla uyguladığı fiziksel şiddet türü %100 oranla tokat yumruk atma, ikinci olarak %6,4 oranla sarsma hırpalama, erkeklerin en fazla uyguladığı fiziksel şiddet türü %91,6 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %33,3 oranla sarsma hırpalama, üçüncü olarak %8,3 oranla duvarlara vurma, sürüklenme olduğu saptanmıştır (Tablo 43).

* 14 kadının 6'sı ile 24 erkeğin 2'si fiziksel şiddet uyguladıkları sevgili olarak eski sevgililerini belirtmişlerdir.

Tablo 44: 18 Yaşından Sonra Yabancı birine Yönelik Uygulanan Fiziksel Şiddet, Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Yabancı birine yönelik uygulanan fiziksel şiddet				
Evet	5	1,6	54	18,5
Hayır	303	98,4	238	81,5
Toplam	308	100	292	100
X ² :48,112; df:1; p<0,0001				
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	5	100	30	55,6
Birkaç kez	-		24	44,4
Ara sıra	-		-	
Sık sık	-		-	
Toplam	5	100	54	100
X ² :48,032; df:1; p<0,0001				
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	2	40	36	66,6
Tokat, yumruk atma	3	60	51	94,4
Duvarlara vurma, sürüklenme	-		15	27,7
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	1	20	6	11,1
Ateşli silahla yaralama			2	3,7

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra yabancı birine yönelik uygulanan fiziksel şiddet arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). Kadınların %1,6'sının, erkeklerin %18,5'inin 18 yaşından sonra yabancı birine yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra yabancı birine yönelik uygulanan fiziksel şiddet sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). Kadınların %100'ünün bir kez, erkeklerin %55,6'sının bir kez, %44,4'ünün birkaç kez fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır.

18 yaşından sonra yabancı birine yönelik fiziksel şiddet uygulayan kadınların en fazla uyguladığı fiziksel şiddet türü %60 oranla tokat yumruk atma, erkeklerin en fazla uyguladığı fiziksel şiddet türü %94,4 oranla tokat, yumruk atma olduğu saptanmıştır (Tablo 44).

Tablo 45: 18 Yaşından Sonra Çocuğa Yönelik Uygulanan Fiziksel Şiddet, Sıklığı ve Türü

	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Çocuğa yönelik uygulanan fiziksel şiddet				
Evet	148	84,6	124	66
Hayır	27	15,4	64	34
Toplam	175	100	188	100
	X ² :16,717; df:1; p<0,0001			
Fiziksel şiddetin sıklığı				
Bir kez	-		15	12,1
Birkaç kez	140	94,6	85	68,5
Ara sıra	8	5,4	24	19,4
Sık sık				
Toplam	148	100	188	100
	X ² :34,596 df:2; p<0,0001			
Fiziksel şiddetin türü				
Sarsma, hırpalama	112	75,6	57	46
Tokat, yumruk atma	132	89,2	115	92,7
Duvarlara vurma, sürüklenme	6	4,1	15	12,1
Bıçak, balta gibi aletlerle yaralama	-		-	
Ateşli silahla yaralama	-		-	

Birden fazla cevap verilmiştir.

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra çocuklarına yönelik uygulanan fiziksel şiddet arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). Çocuk sahibi 175 kadının %84,6'sının, çocuk sahibi 188 erkeğin %66'sının 18 yaşından sonra çocuklarına yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır.

Cinsiyet ile 18 yaşından sonra çocuğa yönelik uygulanan fiziksel şiddet sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). 18 yaşından sonra çocuğuna yönelik fiziksel şiddet uygulayan kadınların %94,6'sının, erkeklerin ise %68,5'inin birkaç kez fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır.

18 yaşından sonra çocuğuna yönelik fiziksel şiddet uygulayan kadınların en fazla uyguladığı fiziksel şiddet türü %89,2 oranla tokat yumruk atma, ikinci olarak %75,6 oranla sarsma hırpalama, erkeklerin en fazla uyguladığı fiziksel şiddet türü %92,7 oranla tokat, yumruk atma, ikinci olarak %46 oranla sarsma hırpalama olduğu saptanmıştır (Tablo 45).

* 18 yaşından çocuğuna yönelik fiziksel şiddet uygulayan kadınların %38,5'i ilkokul, %17,6'sı okuryazar olmayan, %14,2'si okuryazar, %13,5'i üniversite ve üzeri, %8,8'i lise, %7,4'ü ortaokul eğitim durumundayken, erkeklerin %31,5'i lise, %30,6'sı ilkokul, %13,7'si üniversite ve üzeri, %12,9'u ortaokul, %8,9'u okuryazar, %2,4'ü okuryazar olmayan eğitim durumundadırlar.

* 18 yaşından çocuğuna yönelik fiziksel şiddet uygulayan kadınların %68,2'si ev hanımı, %19,6'sı memur, %6,1'i emekli, %3,4'ü serbest meslek, %1,4'ü işçi ve öğretmen iken, erkeklerin %31,5'i serbest meslek, %23,4'ü çiftçi ve işçi, %10,5'i memur, %7,3'ü emeklidir.

18 yaşından sonra uygulanan fiziksel şiddetle ilgili olarak elde edilen olgu sayısı az olan bulgulara göre;

Kadınların 1 (%0,3)'inin annesine, 3 (%1)'ünün arkadaşına, 3 (%1)'ünün komşusuna, 5 (%1,6)'inin öğrencisine (çalışma grubunda 10 kadın öğretmen bulunmaktadır) fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır.

Erkeklerin 5 (%1,7)'inin akrabasına, 7 (%2,4)'sinin arkadaşına, 2 (%0,7)'sinin öğretmenine, 4 (%1,4)'ünün çırağına, 4 (%1,4)'ünün komşusuna, 2 (%1)'sinin öğrencisine (çalışma grubunda 12 erkek öğretmen bulunmaktadır) fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır.

4.8. 18 Yaşından Önce Maruz Kalınan Fiziksel Şiddet ile 18 Yaşından Sonra Uygulanan Fiziksel Şiddetin Karşılaştırılması

Tablo 46: 18 Yaşından Önce Fiziksel Şiddete Maruz kalma ile 18 yaşından sonra Fiziksel Şiddet Uygulama

		18 yaşından önce fiziksel şiddete maruz kalma				Toplam
		Evet		Hayır		
		n	%	n	%	
18 yaşından sonra fiziksel şiddet uygulama	Evet	404	75,8	37	55,2	-
	Hayır	129	24,2	30	44,8	-
Toplam		533	100	67	100	600

$X^2:12,934$; $df:1$; $p<0,0001$

18 yaşından önce fiziksel şiddete maruz kalma ile 18 yaşından sonra fiziksel şiddet uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). 18 yaşından önce fiziksel şiddete maruz kalanların %75,8'inin 18 yaşından sonra fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 46).

Tablo 47: 18 Yaşından Önce Ebeveynlerden Biri Tarafından Fiziksel Şiddete Maruz Kalma ile 18 Yaşından Sonra Kardeşe Yönelik Fiziksel Şiddet Uygulama

		18 yaşından önce ebeveynlerden biri tarafından fiziksel şiddete maruz kalma				Toplam
		Evet		Hayır		
		n	%	n	%	
18 yaşından sonra kardeşe yönelik fiziksel şiddet uygulama	Evet	61	13,3	5	3,6	-
	Hayır	399	86,7	135	96,4	-
Toplam		460	100	140	100	600

$X^2:10,239$; $df:1$; $p<0,01$

18 yaşından önce ebeveynlerden biri tarafından fiziksel şiddete maruz kalma ile 18 yaşından sonra kardeşe yönelik fiziksel şiddet uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,01$). 18 yaşından önce ebeveynlerinden biri tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların %13,3'ünün 18 yaşından sonra kardeşe yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 47).

Tablo 48: 18 Yaşından Önce Ebeveynlerden Biri Tarafından Fiziksel Şiddete Maruz Kalma ile 18 Yaşından Sonra Sevgiliye Yönelik Fiziksel Şiddet Uygulama

		18 yaşından önce ebeveynlerden biri tarafından fiziksel şiddete maruz kalma				Toplam
		Evet		Hayır		
		n	%	n	%	
18 yaşından sonra sevgiliye yönelik fiziksel şiddet uygulama	Evet	33	7,2	5	3,6	-
	Hayır	427	92,8	135	96,4	-
Toplam		460	100	140	100	600

$X^2:2,348$; $df:1$; $p>0,05$

18 yaşından önce ebeveynlerden biri tarafından fiziksel şiddete maruz kalma ile 18 yaşından sonra sevgiliye yönelik fiziksel şiddet uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). 18 yaşından önce ebeveynlerinden biri tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların %7,2'sinin 18 yaşından sonra sevgiliye yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 48).

Tablo 49: 18 Yaşından Önce Ebeveynlerden Biri Tarafından Fiziksel Şiddete Maruz Kalma ile 18 Yaşından Sonra Yabancı Birine Yönelik Fiziksel Şiddet Uygulama

		18 yaşından önce ebeveynlerden biri tarafından fiziksel şiddete maruz kalma				Toplam
		Evet		Hayır		
		n	%	n	%	
18 yaşından sonra yabancı birine yönelik fiziksel şiddet uygulama	Evet	46	10	13	9,3	-
	Hayır	414	90	127	90,7	-
Toplam		460	100	140	100	600

$X^2:0,062$; $df:1$; $p>0,05$

18 yaşından önce ebeveynlerden biri tarafından fiziksel şiddete maruz kalma ile 18 yaşından sonra yabancı birine yönelik fiziksel şiddet uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). 18 yaşından önce ebeveynlerinden biri tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların %10'nunun 18 yaşından sonra yabancı birine yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 49).

Tablo 50: 18 Yaşından Önce Öğretmen Tarafından Fiziksel Şiddete Maruz Kalma ile 18 Yaşından Sonra Kardeşe Yönelik Fiziksel Şiddet Uygulama

		18 yaşından önce öğretmen tarafından fiziksel şiddete maruz kalma				Toplam
		Evet		Hayır		
		n	%	n	%	
18 yaşından sonra kardeşe yönelik fiziksel şiddet uygulama	Evet	51	20,6	15	4,3	-
	Hayır	197	79,4	337	95,7	-
Toplam		248	100	352	100	600

$X^2:39,501$; $df:1$; $p>0,0001$

18 yaşından önce öğretmen tarafından fiziksel şiddete maruz kalma ile 18 yaşından sonra kardeşe yönelik fiziksel şiddet uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). 18 yaşından önce öğretmen tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların %20,6'sının 18 yaşından sonra kardeşe yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 50).

Tablo 51: 18 Yaşından Önce Öğretmen Tarafından Fiziksel Şiddete Maruz Kalma ile 18 Yaşından Sonra Yabancı Birine Yönelik Fiziksel Şiddet Uygulama

		18 yaşından önce öğretmen tarafından fiziksel şiddete maruz kalma				Toplam
		Evet		Hayır		
		n	%	n	%	
18 yaşından sonra yabancı birine yönelik fiziksel şiddet uygulama	Evet	27	10,9	32	9,1	-
	Hayır	221	89,1	320	90,9	-
Toplam		248	100	352	100	600

$X^2:0,529$; $df:1$; $p>0,05$

18 yaşından önce öğretmen tarafından fiziksel şiddete maruz kalma ile 18 yaşından sonra yabancı birine yönelik fiziksel şiddet uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). 18 yaşından önce öğretmen tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların %10,9'unun 18 yaşından sonra yabancı birine yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 51).

Tablo 52: 18 Yaşından Önce Arkadaş Tarafından Fiziksel Şiddete Maruz Kalma ile 18 Yaşından Sonra Kardeşe Yönelik Fiziksel Şiddet Uygulama

		18 yaşından önce arkadaş tarafından fiziksel şiddete maruz kalma				Toplam
		Evet		Hayır		
		n	%	n	%	
18 yaşından sonra kardeşe yönelik fiziksel şiddet uygulama	Evet	20	22,2	46	9	-
	Hayır	70	77,8	464	91	-
Toplam		90	100	510	100	600

$X^2:13,621$; $df:1$; $p<0,0001$

18 yaşından önce arkadaş tarafından fiziksel şiddete maruz kalma ile 18 yaşından sonra kardeşe yönelik fiziksel şiddet uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). 18 yaşından önce arkadaş tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların %22,2'sinin 18 yaşından sonra kardeşe yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 52).

Tablo 53: 18 Yaşından Önce Arkadaş Tarafından Fiziksel Şiddete Maruz Kalma ile 18 Yaşından Sonra Yabancı Birine Yönelik Fiziksel Şiddet Uygulama

		18 yaşından önce arkadaş tarafından fiziksel şiddete maruz kalma				Toplam
		Evet		Hayır		
		n	%	n	%	
18 yaşından sonra yabancı birine yönelik fiziksel şiddet uygulama	Evet	15	16,7	44	8,6	-
	Hayır	75	83,3	466	91,4	-
Toplam		90	100	510	100	600

$X^2:5,576$; $df:1$; $p<0,05$

18 yaşından önce arkadaş tarafından fiziksel şiddete maruz kalma ile 18 yaşından sonra yabancı birine yönelik fiziksel şiddet uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). 18 yaşından önce arkadaş tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların %16,7'sinin 18 yaşından sonra yabancı birine yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 53).

Tablo 54: 18 Yaşından Önce Arkadaş Tarafından Fiziksel Şiddete Maruz Kalma ile 18 Yaşından Sonra Arkadaşa Yönelik Fiziksel Şiddet Uygulama

		18 yaşından önce arkadaş tarafından fiziksel şiddete maruz kalma				Toplam
		Evet		Hayır		
		n	%	n	%	
18 yaşından sonra arkadaşına yönelik fiziksel şiddet uygulama	Evet	9	10	1	0,2	-
	Hayır	81	90	509	99,8	-
Toplam		90	100	510	100	600

$X^2:44,865$; $df:1$; $p<0,0001$

18 yaşından önce arkadaş tarafından fiziksel şiddete maruz kalma ile 18 yaşından sonra arkadaşına yönelik fiziksel şiddet uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). 18 yaşından önce arkadaş tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların %10'nunun 18 yaşından sonra arkadaşına yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 54).

Tablo 55: 18 Yaşından Önce Anne Tarafından Fiziksel Şiddete Maruz Kalma ile 18 Yaşından Sonra Eşe Yönelik Fiziksel Şiddet Uygulama

		18 yaşından önce anne tarafından fiziksel şiddet şiddete maruz kalma				Toplam
		Evet		Hayır		
		n	%	n	%	
18 yaşından sonra eşe yönelik fiziksel şiddet uygulama	Evet	79	34,6	37	19,7	-
	Hayır	149	65,4	151	80,3	-
Toplam		228	100	188	100	416

$X^2:11,480$; $df:1$; $p<0,01$

18 yaşından önce anne tarafından fiziksel şiddete maruz kalma ile 18 yaşından sonra eşe yönelik fiziksel şiddet uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,01$). 18 yaşından önce anneleri tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların %34,6'sı 18 yaşından sonra eşlerine fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 55).

Tablo 56: 18 Yaşından Önce Baba Tarafından Fiziksel Şiddete Maruz Kalma ile 18 Yaşından Sonra Eşe Yönelik Fiziksel Şiddet Uygulama

		18 yaşından önce baba tarafından fiziksel şiddet şiddete maruz kalma				Toplam
		Evet		Hayır		
		n	%	n	%	
18 yaşından sonra eşe yönelik fiziksel şiddet uygulama	Evet	60	24,2	56	33,3	-
	Hayır	188	75,8	112	66,7	-
Toplam		248	100	168	100	416

$X^2:4,161$; $df:1$; $p<0,05$

18 yaşından önce baba tarafından fiziksel şiddete maruz kalma ile 18 yaşından sonra eşe yönelik fiziksel şiddet uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). 18 yaşından önce babaları tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların %24,2'sinin 18 yaşından sonra eşlerine fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 56).

Tablo 57: 18 Yaşından Önce Her İki Ebeveyni Tarafından Fiziksel Şiddete Maruz Kalma ile 18 Yaşından Sonra Eşe Yönelik Fiziksel Şiddet Uygulama

		18 yaşından önce her iki ebeveyni tarafından fiziksel şiddete maruz kalma				Toplam
		Evet		Hayır		
		n	%	n	%	
18 yaşından sonra eşe yönelik fiziksel şiddet uygulama	Evet	82	49,7	62	24,7	-
	Hayır	83	50,3	189	75,3	-
Toplam		165	100	251	100	416

$X^2:27,482$; $df:1$; $p<0,0001$

18 yaşından önce her iki ebeveyni tarafından fiziksel şiddete maruz kalma ile 18 yaşından sonra eşe yönelik fiziksel şiddet uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). 18 yaşından önce her iki ebeveyni tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların %49,7'sinin 18 yaşından sonra eşe yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 57).

Tablo 58: 18 Yaşından Önce Anne Tarafından Fiziksel Şiddete Maruz Kalma ile 18 Yaşından Sonra Çocuğuna Yönelik Fiziksel Şiddet Uygulama

		18 yaşından önce anne tarafından fiziksel şiddet şiddete maruz kalma				Toplam
		Evet		Hayır		
		n	%	n	%	
18 yaşından sonra çocuğuna yönelik fiziksel şiddet uygulama	Evet	167	77,7	105	70,9	-
	Hayır	48	22,3	43	29,1	-
Toplam		215	100	148	100	363

$X^2:2,113$; $df:1$; $p>0,05$

18 yaşından önce anne tarafından fiziksel şiddete maruz kalma ile 18 yaşından sonra çocuğuna yönelik fiziksel şiddet uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). 18 yaşından önce anneleri tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların %77,7'sinin 18 yaşından sonra kendi çocuklarına fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 58).

Tablo 59: 18 Yaşından Önce Baba Tarafından Fiziksel Şiddete Maruz Kalma ile 18 Yaşından Sonra Çocuğuna Yönelik Fiziksel Şiddet Uygulama

		18 yaşından önce baba tarafından fiziksel şiddet şiddete maruz kalma				Toplam
		Evet		Hayır		
		n	%	n	%	
18 yaşından sonra çocuğuna yönelik fiziksel şiddet uygulama	Evet	170	76,9	102	71,8	-
	Hayır	51	23,1	40	28,2	-
Toplam		221	100	142	100	363

$X^2:1,193$; $df:1$; $p>0,05$

18 yaşından önce baba tarafından fiziksel şiddete maruz kalma ile 18 yaşından sonra çocuğuna yönelik fiziksel şiddet uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). 18 yaşından önce babaları tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların %76,9'unun 18 yaşından sonra kendi çocuklarına fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 59).

Tablo 60: 18 Yaşından Önce Her İki Ebeveyni Tarafından Fiziksel Şiddete Maruz Kalma ile 18 Yaşından Sonra Çocuğuna Yönelik Fiziksel Şiddet Uygulama

		18 yaşından önce her iki ebeveyni tarafından fiziksel şiddete maruz kalma				Toplam
		Evet		Hayır		
		n	%	n	%	
18 yaşından sonra çocuğuna yönelik fiziksel şiddet uygulama	Evet	127	56,4	145	38,7	-
	Hayır	98	43,6	230	61,3	-
Toplam		225	100	375	100	600

$X^2:17,934$; $df:1$; $p<0,0001$

18 yaşından önce her iki ebeveyni tarafından fiziksel şiddete maruz kalma ile 18 yaşından sonra çocuğuna yönelik fiziksel şiddet uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). 18 yaşından önce her iki ebeveyni tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların %56,4'ünün 18 yaşından sonra kendi çocuklarına fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 60).

Tablo 61: 18 Yaşından Sonra Erkek Eş Tarafından Fiziksel Şiddete Maruz Kalma ile 18 Yaşından Sonra Çocuğuna Yönelik Fiziksel Şiddet Uygulama

		18 yaşından sonra erkek eş tarafından fiziksel şiddet şiddete maruz kalma				Toplam
		Evet		Hayır		
		n	%	n	%	
18 yaşından sonra çocuğuna yönelik fiziksel şiddet uygulama	Evet	88	84,6	60	29,4	-
	Hayır	16	15,4	144	70,6	-
Toplam		104	100	204	100	308

$X^2:84,095$; $df:1$; $p<0,0001$

18 yaşından sonra erkek eş tarafından fiziksel şiddete maruz kalma ile 18 yaşından sonra çocuğuna yönelik fiziksel şiddet uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,0001$). 18 yaşından sonra eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadınların %84,6'sının kendi çocuklarına fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 61).

Tablo 62: 18 Yaşından Önce Maruz Kalınan Fiziksel Şiddet Sıklıkları

		Kadın		Erkek	
		n	%	n	%
Eş	Evet	4	1,3	-	
	Hayır	304	98,7	292	100
Anne	Evet	194	63	144	49,3
	Hayır	114	37	148	50,7
Baba	Evet	141	45,8	206	70,5
	Hayır	167	54,2	86	29,5
Kardeş	Evet	69	22,4	77	24,6
	Hayır	239	77,6	215	73,6
Akraba	Evet	24	7,8	56	19,2
	Hayır	284	92,2	236	80,8
Sevgili	Evet	6	1,9	1	0,3
	Hayır	302	98,1	291	99,7
Arkadaş	Evet	19	6,2	71	24,3
	Hayır	289	93,8	221	75,7
Öğretmen	Evet	105	34,1	143	49
	Hayır	203	65,9	149	51
Otorite Figürü (Patron/Amir/Komutan)	Evet	-		7	2,4
	Hayır	308	100	285	97,6
Yabancı Biri	Evet	1	0,3	7	2,4
	Hayır	307	99,7	285	97,6
Komşu	Evet	9	2,9	3	1
	Hayır	299	97,1	289	99
Üvey Anne	Evet	2	0,6	1	0,3
	Hayır	306	99,4	291	99,7

Tablo 63: 18 Yaşından Sonra Maruz Kalınan Fiziksel Şiddet Sıklıkları

		Kadın		Erkek	
		n	%	n	%
Eş	Evet	104	53,1	12	5,5
	Hayır	95	46,9	208	94,5
Anne	Evet	6	1,9	-	
	Hayır	302	98,1	292	100
Baba	Evet	14	4,5	30	10,3
	Hayır	294	95,5	262	89,7
Kardeş	Evet	12	3,9	11	3,8
	Hayır	296	96,2	191	96,2
Akraba	Evet	14	4,5	8	2,7
	Hayır	294	95,5	284	97,3
Sevgili	Evet	52	16,9	10	4,1
	Hayır	256	83,1	280	95,9
Arkadaş	Evet	2	0,6	7	2,7
	Hayır	306	99,4	285	97,3
Öğretmen	Evet	-		3	1
	Hayır	308	100	289	99
Otorite Figürü (Patron/Amir/Komutan)	Evet	2	0,6	42	14,4
	Hayır	306	99,4	250	85,6
Yabancı Biri	Evet	19	6,2	48	16,4
	Hayır	244	83,6	289	93,8
Oğul	Evet	1	0,5	-	
	Hayır	307	99,5	292	100
Üvey Oğul	Evet	-		2	1,3
	Hayır	308	100	290	98,7

Tablo 63'ün devamı

		Kadın		Erkek	
		n	%	n	%
Komşu	Evet	2	1,1	1	0,7
	Hayır	306	98,9	291	99,3
Ev Sahibi	Evet	1	0,5	1	0,7
	Hayır	307	99,5	291	99,3
Polis	Evet	-		4	2,6
	Hayır	308	100	288	97,4

Tablo 64: 18 Yaşından Önce Uygulanan Fiziksel Şiddet Sıklıkları

		Kadın		Erkek	
		n	%	n	%
Eş	Evet	-		3	1,4
	Hayır	308	100	289	98,6
Anne	Evet	1	0,3	2	0,7
	Hayır	307	99,7	290	99,3
Baba	Evet	-		5	1,7
	Hayır	308	100	287	98,3
Kardeş	Evet	107	34,7	114	39
	Hayır	201	65,3	178	61
Akraba	Evet	12	3,9	23	7,9
	Hayır	296	96,1	269	92,1
Sevgili	Evet	-		4	1,4
	Hayır	308	100	288	98,6
Arkadaş	Evet	19	6,2	79	27,1
	Hayır	289	93,8	213	72,9
Öğretmen	Evet	-		2	0,7
	Hayır	308	100	290	99,3
Otorite Figürü (Patron/Amir/Komutan)	Evet	-		-	
	Hayır	308	100	292	100
Yabancı Biri	Evet	7	2,4	35	12
	Hayır	301	97,7	257	88

Tablo 65: 18 Yaşından Sonra Uygulanan Fiziksel Şiddet Sıklıkları

		Kadın		Erkek	
		n	%	n	%
Eş	Evet	25	12,8	119	54,1
	Hayır	171	87,2	101	45,9
Anne	Evet	1	0,3	-	
	Hayır	307	99,7	292	100
Baba	Evet	-		-	
	Hayır	308	100	292	100
Kardeş	Evet	26	8,4	40	13,7
	Hayır	282	91,6	252	86,3
Akraba	Evet	-		5	1,7
	Hayır	308	100	287	98,3
Sevgili	Evet	14	4,5	24	8,2
	Hayır	294	95,5	268	91,8
Arkadaş	Evet	3	1	7	2,4
	Hayır	305	99	285	97,6
Öğretmen	Evet	-		2	0,7
	Hayır	308	100	290	99,3
Otorite Figürü (Patron/Amir/Komutan)	Evet	-		-	
	Hayır	308	100	292	100
Yabancı Biri	Evet	5	1,6	54	18,5
	Hayır	303	98,4	238	81,5
Öğrenci	Evet	5	1,6	2	1
	Hayır	303	98,4	290	99
Çırak	Evet	-		4	1,4
	Hayır	308	100	288	98,6

Tablo 65'in devamı

		Kadın		Erkek	
		n	%	n	%
Komşu	Evet	3	1	4	1,4
	Hayır	305	99	288	98,6
Çocuk	Evet	148	84,6	124	66
	Hayır	27	15,4	64	34

5. TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Tek başına fiziksel şiddet ve çoğu zaman fiziksel şiddeti içinde barındıran şiddet olguları ve şiddeti kullanma yöntemleri toplumun her kesiminde görülmektedir. Fiziksel şiddet, toplumumuzda gün geçtikçe büyüyen ciddi bir sosyal problemdir.

Araştırmalara sıklıkla konu olan fiziksel şiddeti ele alırken bizim amaçlarımız şunlardı: Aile içinde ve toplumda bireylerin 18 yaşından önceki ve sonraki dönemlerinde maruz kaldıkları ve uyguladıkları fiziksel şiddeti değerlendirmek, çocukluk döneminde maruz kalınan fiziksel şiddetin yetişkin dönemde fiziksel şiddet uygulamaya etkisi olup olmadığını ortaya koymak ve aile içinde fiziksel şiddete maruz kalan bireylerin yaşadıkları bu şiddeti adli makamlara bildirme oranı ile toplumun diğer alanlarında fiziksel şiddete maruz kalan bireylerin yaşadıkları bu şiddeti adli makamlara bildirme oranını belirlemek.

Çalışmamızda 18 yaşından önce aile içinde ve toplumda fiziksel şiddete maruz kalma fiziksel şiddete uygulamaya oranla daha yüksek bulunmuştur, cinsiyete göre değerlendirildiğinde ise erkeklerde fiziksel şiddete maruz kalma ve uygulama kadınlardan daha fazladır (Tablo 9, Tablo 33). Yavuz ve arkadaşlarının (2003), ailede ve okulda fiziksel şiddeti araştırdıkları çalışmada, erkek öğrenciler (%23), kızlara (%10) kıyasla daha yüksek oranda fiziksel şiddetin hedefi olmaktadır (70). Yiğitalp ve arkadaşlarının (2007) araştırmasında kız öğrencilerin %6,2'si, erkek öğrencilerin %7,9'u son 15 gün içinde fiziksel şiddete maruz kaldığını belirtmiştir (28). Bu

konuda yapılan araştırmaların sonucu cinsiyet bakımından bizim çalışmamızla paralellik göstermekle birlikte, çalışmamızda daha yüksek sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Çalışmamızda, 18 yaşından önce, kadınların yarısından çoğunun, erkeklerin yarısına yakının anneleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı belirlenirken, kadınların yarısına yakının, erkeklerin yaklaşık 3/4'nn babaları tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır (Tablo 10, Tablo 11). Kadınların ve erkeklerin yaklaşık 1/4'nin ise kardeşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır (Tablo 12).

Çalışmamızda ayrıca, 18 yaşından sonra kadınların çok azının anneleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı belirlenmiş olup, yine çok az oran olmakla birlikte, erkeklerin kadınlardan iki kat daha fazla babaları tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır. Kadınların ve erkeklerin çok azının ancak birbirine yakın oranda kardeşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır

Kaynar ve arkadaşlarının (2007) alışmasında öğrencilerin %60,1'inin çocukluk döneminde anne ve babaları tarafından fiziksel şiddete uğradıkları belirtilmiştir (73). Kırsal kesim kökenli kadınların katıldığı bir araştırmada, kadınların %57'si çocukluğundan itibaren şiddet gördüğünü, bunların %53' anne ve babasından şiddet gördüğünü belirtmiştir (51). Yapılan çeşitli çalışmalarda fiziksel ceza alan çocukların almayanlara göre çoğunlukta olduğu ve yaklaşık %60'ına fiziksel ceza uygulandığı, annelerin %38-%63'ünün, babaların %40-%51'inin fiziksel cezalar verdiği belirtilmektedir (2). Bizim ulaştığımız sonuçlar, çocuklukta da yetişkinlikte de, kızların

daha çok anneleri tarafından, erkeklerin daha çok babaları tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığını göstermektedir. Yapılan diğer çalışmalardan farklı olarak cinsiyete göre anne ve baba tarafından maruz kalınan fiziksel şiddeti ayrı ayrı ele almamız sebebiyle diğer araştırma sonuçları anne ve baba tarafından maruz kalınan fiziksel şiddet sıklığını destekler niteliktedir.

Erdem ve arkadaşlarının (2001) 5411 kişi üzerinde yaptıkları bir araştırmanın sonuçlarına göre, çocukların %76,69'u çocukluğunda şiddete maruz kaldığını belirtmiş olup bunlardan %19,69'u kardeşleri tarafından fiziksel şiddet uygulandığını beyan etmişlerdir. Bu sonuç, çalışmamızı destekler niteliktedir. Bununla birlikte çalışmamızda 18 yaşından sonra kardeş tarafından maruz kalınan fiziksel şiddet sıklığı azalmakla birlikte, çocuklukta ve yetişkinlikte kardeşler arası fiziksel şiddet cinsiyet bakımından farklılık göstermemektedir.

Aile içi fiziksel şiddet bizim çalışmamızda ve diğer çalışmalarda yüksek oranlar teşkil ederken bu noktada aile içi şiddetin nedenlerine değinmekte fayda görüyoruz. Hancı'ya göre (2002) istismar olgusuna yaklaşımda; anne, baba veya istismarı uygulayan bireyin durumu değerlendirildiğinde, istismara yatkınlık genellikle anne ve babanın genç olması, çocukluğu döneminde istismar öyküsü bulunması, alkol veya madde bağımlılığı, partnerin ölümü, ailede ruhsal yada fiziksel hastalık, fazla sayıda çocuk sahibi olma, parçalanmış aile ile ilişkisi olabildiği bildirilmektedir (86).

Evlilikte şiddete başvuran erkeklerin çoğunlukla engellenme eşiği düşük, dürtü kontrolü zayıf, patolojik düzeyde kıskanç, alkole düşkün ve çocukluğunda ebeveynler arasında dayak olayına şahit

olmuş ya da kendisi dövülmüş, ekonomik sıkıntı yaşayan ya da işsiz insanlar oldukları belirlenmiştir (100, 101).

Işılolu'nun çalışmasında (2006), aile içi şiddet ile ilgili olarak, ekonomik durum düşüklüğü, ikinci dereceden akraba yanında yetişme, yetişme ortamında fiziksel ve sözel şiddete maruz kalma, sosyal yaşamdan memnun olmama, evlilik öncesi flört etmeme, aile baskısı ile kişiyi tanımadan evlenme, eşinin ailesi ile sorun yaşama, eşinin alkol ve madde bağımlısı olması, eşinin psikiyatrik öyküsünün olması ve evliliğinden memnun olmama şiddeti arttıran faktörler olarak belirlenmiştir. Şiddeti arttıran sebeplerin çift uyumunu bozarak kişinin anksiyete ve anksiyeteye bağlı hastalıklar ile majör depresyon eğilimini de arttırdığı, bu durumların ise eşler arası çatışmaları arttırarak şiddeti ve çiftlerin uyum bozukluğunu derinleştirdiği tespit edilmiştir (107). Bizim çalışmamızda eşinden fiziksel şiddet gören kadınların yarısına yakına ilkokul eğitim durumundayken, bunu okuryazar ve lise eğitim grubu izlemektedir. Eşine yönelik fiziksel şiddet uygulayan erkeklerin ise 1/3'i ilkokul, 1/4'i lise eğitim durumundadır.

Kırsal bir kesimde yapılan bir araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; kadınlar aile içinde % 47,2 oranında fiziksel şiddet görmektedirler. Eğitim durumu düşük, yaşı ilerlemiş, çocuk sayısı fazla, ailesinin ekonomik durumu kötü, eşi ebeveynlerinden fiziksel şiddet görmüş, eşiyle oluşan sorunlarını eşinin istediğini yaparak çözen, şiddetle karşılaşınca karşılık verilmemesi gerektiğini düşünen kadınlar, daha fazla şiddet görmektedirler. Ayrıca kadınların şiddet tutumlarının geleneksel eğilimde olduğu saptanmıştır. Kadınların

tutumlarında; yaşı ilerledikçe, eşinin ve kendisinin eğitim düzeyi düştükçe, ilk evlenme yaşı azaldıkça, çocuk sayısı arttıkça, evlilik süresi uzadıkça gelenekselleşme artmaktadır. Eşi tarafından geçim sıkıntısı sebebiyle fiziksel şiddet gören, fiziksel şiddet görmesinden kendisini sorumlu tutan, fiziksel şiddet gördükten sonra hiçbir şey olmamış gibi davranan kadınların tutumlarının daha geleneksel olduğu saptanmıştır (95).

Yapılan çalışmalarda, annelerin öğrenim düzeyi azaldıkça daha fazla fiziksel istismar/ihmal davranışlarına başvurdukları belirlenmiştir (6, 84). Bizim çalışmamızda çocuğuna yönelik fiziksel şiddet uygulayan kadınların 1/3'i ilkokul, çok az bir kısmı lise ve ortaokul eğitim durumundadır. Bu bulgumuz yapılan çalışmalarla paralellik göstermektedir. Çalışmamızda, çocuğuna yönelik fiziksel şiddet uygulayan erkeklerin ise yaklaşık 1/3'i lise ve ilkokul eğitim durumundayken, çok az bir kısmı okuryazar ve okuryazar olmayan eğitim durumundadır.

Yapılan çalışmalar çocuk istismarı ve ihmali ile ilgili en önemli risk faktörünün ailenin ciddi ekonomik sıkıntısı olduğunu göstermiştir (1, 36, 37, 89). Bizim çalışmamızda da çocuğuna yönelik fiziksel şiddet uygulayan kadınların yarısından çoğu ev hanımı, çok azı işçi ve öğretmendir. Erkeklerin ise yaklaşık 1/3'i serbest meslek sahibi, 1/4'i ise çiftçi ve işçidir, çok azı memur ve emeklidir. Çiftçi, işçi ve serbest meslek sahibi olmanın gelir açısından düzenlilik arz etmediği düşünüldüğünde çocuğa yönelik fiziksel şiddetin ekonomik nedenlerle de ilişkilendirilebileceği söylenebilir.

Çalışmamızda, 18 yaşından önce erkeklerin, kadınlardan iki kat daha fazla, 18 yaşından sonra kadınların erkeklerden iki kat daha fazla akraba tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır (Tablo 13, Tablo 24). Günay ve arkadaşlarının (1999) çalışmasında mağdurların %34,4 ü yakın ya da uzak akrabaları tarafından yaralanmıştır (24). Bu çalışmanın örneklem grubunu sadece fiziksel şiddete maruz kalanlar oluşturduğundan, bizim çalışmamıza göre yüksek bir orandır. Erdem ve arkadaşlarının (2001) araştırmasının sonuçlarına göre, çocukların %7,12'si akrabaları tarafından fiziksel şiddete maruz kaldıklarını beyan etmişlerdir (42). Bizim çalışmamızda da bu orana yakın oranlara ulaşılma ile birlikte erkeklerin kadınlara göre çocuklukta, kadınların erkeklere göre yetişkinlikte akrabaları tarafından daha fazla fiziksel şiddete maruz kalması dikkat çekicidir. Uygulama durumuna baktığımızda, 18 yaşından önce, erkeklerin kadınlardan az bir oran olsa da iki kat daha fazla akrabaya yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmış olup 18 yaşından sonra, erkeklerin az bir kısmının akrabasına yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır.

Çalışmamızda, 18 yaşından önce, erkeklerin kadınlara göre dört kat daha fazla arkadaşları tarafından fiziksel şiddete maruz kaldıkları saptanmıştır (Tablo 14). Fiziksel şiddet uygulama durumuna baktığımızda erkeklerin kadınlara göre dört kattan daha fazla çocuklukta arkadaşlarına yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 36).

Yavuz ve arkadaşlarının (2003), ailede ve okulda fiziksel şiddeti araştırdıkları çalışmada öğrencilerin %16'sı arkadaş tarafından

fiziksel şiddete maruz bırakılmış olup kız öğrencilerin %4,4'ü, erkek öğrencilerin %33'ü arkadaşlarına fiziksel şiddet uygulamıştır (70). Bu sonuçlar çalışmamız ile uyumluluk göstermektedir. Erkeklerin kadınlara göre çocukken çok daha fazla arkadaş tarafından fiziksel şiddete maruz kalması ve arkadaşına yönelik fiziksel şiddet uygulamasının nedenleri üzerinde durulmalıdır.

Mommen ve arkadaşlarına (2002) göre, çocukların fiziksel istismarında, ebeveynlerin olumsuz etkileri önemli bir risk faktörü oluşturmaktadır. Bu olumsuz etkilerden en önemlisi, ebeveynin gösterdiği saldırgan davranışlardır. Çünkü, aile içerisinde ebeveynler saldırganca davranışlarını çocuklarına kolayca yöneltebilmektedirler (82).

Aile içi fiziksel şiddete tanık olmanın çocuklarda uzun dönemli reaksiyon ve yaşam boyu süren etkiler oluşturduğu bilinmektedir. Bazı çocuklar kendilerini mağdur ile özdeşleştirip geri çekilecek, korku dolu ve depresif bir tablo çizeceklerdir. Öbür yandan diğerleri ise kendilerini saldırgan figür ile özdeşleştirip saldırgan davranışlar uygulamaya başlayacaklardır (49).

Çalışmamızda erkeklerin çocuklukta da yetişkinlikte de babaları tarafından, kadınların ise anneleri tarafından daha fazla fiziksel şiddete maruz kaldığı sonucuna ulaşmıştık. Yapılan çalışmalarda, aile içi şiddete tanıklık eden kız çocukların depresyon, erkek çocukların agresyon, ters davranışlar ve yönetim bozuklukları gibi problemlere meyilli oldukları da belirlenmiştir (98, 29). Literatüre dayanarak erkek çocukların saldırgan baba figürü ile özdeşleşip saldırgan davranışlarda bulunmaya eğilimli bir davranış

modeli oluşturduğu, bu nedenle de zamanlarının çoğunun geçtiği okul ve oyun ortamlarında aile içinde yaşadıkları ya da tanık oldukları şiddeti arkadaşlarına yönlendirdikleri söylenebilir.

Çalışmamızda, 18 yaşından önce, kadınların 1/3'ünün, erkeklerin yarısının öğretmenleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır (Tablo 15).

Yavuz ve arkadaşlarının (2003), ailede ve okulda fiziksel şiddeti araştırdıkları çalışmada öğrencilerin %59'u öğretmen, %21'i okul idaresi tarafından fiziksel şiddete maruz bırakılmıştır (70). Bilgin ve arkadaşlarının(2004) okulda öğretmenler tarafından uygulanan şiddet araştırmasında; öğrencilerin %38'i öğretmenleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldıklarını bildirmişlerdir (35). Bu araştırma sonuçları bizim çalışmamıza yakın sonuçlar göstermekte beraber çalışmamızda erkekler kadınlara göre çocukluk dönemlerinde öğretmenleri tarafından daha fazla fiziksel şiddete maruz kalmışlardır.

Aileden sonra ikinci sosyalleşme kurumu olan okulun, çocuk hayatındaki yeri tartışmaz olmakla birlikte, evde başlayan şiddetin okulda devam ettiği de bilinmektedir (141,142). Çalışmamızda, 18 yaş öncesi erkeklerin kadınlardan dört kat daha fazla arkadaşları tarafından fiziksel şiddete maruz kaldıkları ve uyguladıkları, evde otorite figürü baba tarafından fiziksel şiddete kadınlardan daha fazla maruz kalmış oldukları sonucuna ulaşmıştık. Bu sonuç bize şiddetin öğrenildiğini ve aktarıldığını, öğretmenler tarafından fiziksel şiddetin daha çok kız öğrencilere göre daha saldırgan olan erkek öğrencilere yönlendirildiğini düşündürmektedir.

Çalışmamızın sonuçlarına göre yetişkin dönemde de erkeklerin arkadaşına yönelik fiziksel şiddete maruz kalma ve uygulama oranlarının kadınlara göre yüksek olduğu bulunmuştur.

Çalışmamızda ayrıca olgu sayısı az olsa da (Çalışma grubunda 10 kadın, 12 erkek bulunmaktadır), kadın öğretmenlerin, erkek öğretmenlerden üç kat daha fazla fiziksel şiddet uyguladığı görülmektedir.

Çalışmamızda, 18 yaşından önce fiziksel şiddete maruz kalan 264 kadından 2 (%0,8)'si ve 269 erkekten 6 (%2,2)'si maruz kaldığı fiziksel şiddeti adli makamlara bildirmiştir. 8 kişiden 3'ü arkadaşını, 1'i akrabasını ve 4'ü yabancı birini bildirmiştir. Ancak anne, baba, öğretmen, tarafından maruz kalınan fiziksel şiddetin hiç bildirilmediğini görülmektedir.

Çalışmamızda, 18 yaşından önce erkekler kadınlardan daha fazla fiziksel şiddete maruz kalırken (Tablo 9) 18 yaşından sonra kadınların maruz kalma oranının arttığı, erkeklerden daha fazla fiziksel şiddete maruz kaldıkları görülmektedir (Tablo 18). Fiziksel şiddet uygulama durumuna da baktığımızda, 18 yaşından sonra, kadınların ve erkeklerin fiziksel şiddet uygulama oranı neredeyse aynıdır (Tablo 38).

Ayrancı ve arkadaşlarının (2002) çalışmasında erkeklerin şiddete uğrama oranı %48,4 iken, bu oran kadınlarda daha fazla (%52,5) olduğu saptanmış olup çalışmamıza yakın sonuçlar bulunmuştur (38). Bizim çalışmamızda aile içinde ve toplumda fiziksel şiddet uygulamanın fiziksel şiddete maruz kalmaya oranla daha yüksek çıkması şaşırtıcıdır.

18 yaşından sonra, yaş grupları içinde en fazla fiziksel şiddete maruz kalan yaş grubunun 18-30 yaş grubu (%62,1) olduğu (Tablo19) en fazla fiziksel şiddet uygulayan yaş grubunun ise 41-55 yaş grubu (%89,8) olduğu saptanmıştır (Tablo 39). Günay ve arkadaşlarının (1990) yaptıkları çalışmada cinsiyet ayrımı yapılmaksızın hem mağdur, hem sanıklarda en büyük grubu 20-29 yaş grubu oluşturmaktadır (24). Bizim çalışmamızda farklı olarak 41-55 yaş grubunun en fazla fiziksel şiddet uygulayan yaş grubu olduğu görülmektedir.

18 yaşından sonra, eğitim durumları içinde en fazla fiziksel şiddete maruz kalan grubun %68,4 oranla lise, en az fiziksel şiddete maruz kalan grubun ise %43,8 oranla üniversite ve üzeri eğitim grubu olduğu (Tablo 20), en fazla fiziksel şiddet uygulayan grubun %88,9 oranla okuryazar, en az fiziksel şiddet uygulayan grubun ise %58,5 oranla üniversite ve üzeri eğitim grubu olduğu saptanmıştır (Tablo 40).

Yıldız ve arkadaşlarının (2003) aile içi şiddeti, “4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun” açısından ele aldıkları, bu amaçla İstanbul Adliyesi Sulh Hukuk Mahkemelerine tedbir istemli başvuruları inceledikleri araştırmada, Şiddet uygulayanların % 45’ini, şiddete maruz kalanların % 44’ünü lise ve üniversite mezunları oluşturmaktadır (102). Bu çalışmada adli makamlara başvuranlar arasında eğitim düzeyi yüksek olanlar daha fazladır. Erdem (2001) tarafından yapılan başka bir araştırmanın sonuçlarına göre ise, yükseköğretim mezunları arasında şiddet eyleminin mağduru olanların oranı %8,79, okur-yazar olmayanlarda bu oran %61,26’dır (42). Bu

çalışmada Türkiye genelinde yapılmış bir çalışma olup bizim çalışmamızla eğitim durumu farklılıkları örneklem grubunun farklı olmasında kaynaklanıyor olabilir. Bu araştırmaların sonuçları çalışmamızla kısmen benzerlik göstermekle birlikte çalışmamızda, aile içinde ve toplumda maruz kalınan fiziksel şiddet en yüksek üniversite ve üzeri eğitim grubunda, uygulanan fiziksel şiddet ise en yüksek ilkokul ve üniversite ve üzeri eğitim grubunda görülmektedir.

Yapılan diğer çalışmalardan farklı olarak, çalışmamızda, 18 yaşından önce fiziksel şiddete maruz kalma ile 18 yaşından sonra fiziksel şiddet uygulama arasındaki ilişkiye bakılmış olup 18 yaşından önce fiziksel şiddete maruz kalanların 3/4'ünün 18 yaşından sonra fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 46). Bu oran yüksek bir orandır. Mommen ve arkadaşlarına göre (2002) göre, ebeveynin çocuklarına gösterdiği saldırgan davranışlar çocukları olumsuz yönde etkileyici risk faktörü olup aile içerisinde ebeveynler saldırganca davranışlarını çocuklarına kolayca yöneltebilmektedirler (82). Bu da fiziksel şiddetin kuşaktan kuşağa aktarılmasına sebep olmaktadır. Çalışmamızda da çocukluğunda fiziksel şiddete maruz kalanların fiziksel şiddeti çözüm aracı olarak uygulamaya eğilimli oldukları düşünülebilir

Çalışmamızda, 18 yaşından sonra eşi olmuş/olan 416 kişiden 196 kadının yarısının, 220 erkekten çok azının eşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır (Tablo 21). Çalışmamızda eşe karşı fiziksel şiddet uygulama durumuna da bakılmış olup, 196 kadının 25 (%12,8)'inin, 220 erkeğin yarısının eşlerine karşı fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 41). Dünya Sağlık Örgütü' nün

2002 yılında yayınladığı raporunda; şiddet ile en yaygın olarak evde karşılaşıldığı ve kadına yönelik olduğu bildirilmektedir (3). Yıldız ve arkadaşlarının (2003) çalışmasında, aile içi şiddetin en yoğun olarak %77,68 oranla eşe yönelik olduğu ve erkekten kadına yönelik olduğu saptanmıştır. Kadından erkeğe yönelik şiddet ise % 4,46 oranında tespit edilmiştir(102). Gölge ve arkadaşlarının (2000) çalışmasında kadınların %30'unun, erkeklerin %6'sının eşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldıkları saptanmıştır (39). Bu çalışmalarda çalışmamıza benzer sonuçlar ortaya çıkmış olup, kadınların eşlerine karşı fiziksel şiddet uygulama durumu yapılan diğer çalışmalara göre yüksek bulunmuştur.

18 yaşından sonra eş tarafından fiziksel şiddete maruz kalma sıklığı, kadınlar tarafından daha çok birkaç kez olarak belirtilirken, erkeklerin çoğu bir kez maruz kaldıklarının belirtmişlerdir. Maruz kalınan fiziksel şiddet türü olarak, kadınların çoğunluğu tokat, yumruk atma, 1/4'i duvarlara vurma, sürüklenme, 3'ü bıçak, balta gibi aletlerle yaralama olduğunu belirtirken, erkeklerin 3'ü bıçak, balta gibi aletlerle yaralama olduğunu belirtmişlerdir (Tablo 21). Doğanavşargil ve Sertöz' ün (2007) araştırmalarında, eşlerinden şiddet gören 62 kadın hastanın %14,5'inin haftada birden sık, %25,8'inin ayda birden sık, % 45,2'sinin yılda birden sık fiziksel şiddete maruz kaldığı belirlenmiştir. Kadınların % 88,7'si elle fiziksel şiddet, %11,3'ü odun sopa, maşa gibi cisimlerle şiddet görmüşlerdir (120). Güler ve arkadaşlarının (2007) çalışmasında, kadınların %91'i eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kaldıklarını belirtmişleridir. Fiziksel şiddet davranışları içinde ilk sırada dayak atma (%96,3), ikinci sırada sert

cisimle vurma (%92,6), üçüncü sırada tokat atma (%90,7) yer almaktadır (89). Bu çalışmaların sonuçları ile bizim çalışmamız benzer sonuçlar içermekle birlikte erkeklerin 3'nün eşleri tarafından bıçak, balta gibi aletlerle yaralanması sonucuna ulaşmamız şaşırtıcıdır.

Çalışmamızda, 18 yaşından sonra, kadınların erkeklerden dört kat daha fazla sevgili tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı, (Tablo 25) erkeklerin kadınlara göre iki kata daha fazla sevgiliye yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 43). Pınar ve arkadaşlarının (2006) araştırmasında, Başkent Üniversitesi Öğrenci Sağlık Merkezine herhangi bir nedenle başvuran 105 öğrenciden %15,2'sinin daha önce arkadaşı/sevgilisi tarafından tokat/yumruk atma şeklinde fiziksel şiddete maruz kaldığı belirlenmiştir(69) Bu çalışma, çalışmamızla benzerlik göstermektedir.

Çalışmamızda, 18 yaşından sonra, kadınların çok az bir kısmının, erkeklerin 1/5'ine yakınının Otorite Figürü (Patron/Amir/Komutan) tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır (Tablo 26). Erkeklerin çoğunluğu otorite figürü olarak askerlik dönemlerindeki komutanlarını belirtmişlerdir.

Çalışmamızda, 18 yaşından sonra, erkeklerin kadınlara göre üç kat daha fazla yabancı biri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı belirlenirken (Tablo 27) erkeklerin kadınlara göre on kat daha fazla yabancı birine yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 44). Erdem (2001) tarafından yapılan bir araştırmanın sonuçlarına göre katılımcıların %14,86'sı yabancıların şiddet uyguladığını beyan etmiştir (42). Günay ve arkadaşlarının (1999) ölümlü olmayan etkili eyleme taraf olan kişilere ait demografik veriler elde edilmesi ve

toplumdaki genel şiddete ışık tutması amacıyla yaptıkları çalışmada olguların sadece % 6,3'ü tanımadığı kişiler tarafından yaralanmış olduğu saptanmış olup (24) yapılan çalışmalara göre çalışmamızda daha yüksek bir orana ulaşıldığı görülmektedir.

Çalışmamızda, 18 yaşından sonra fiziksel şiddete maruz kalan 44 (%13,1) kişiden 3'ü eşini, 3'ü kardeşini, 4'ü akrabasını, 2'si patron/amirini, 24'ü yabancı birini, 5'i eski eşini, 2'si ev sahibini ve 1'i komşusunu bildirmiştir (Tablo 28, Tablo 30). Konunun hassasiyeti nedeniyle şiddet neredeyse tüm dünyada olduğundan daha düşük oranda bildirilmekte veya rapor edilmektedir (106). Çalışmamızda evli 196 kadından 104 (%53,1)'ünün eşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı tespit edilmiş olup, 8 (%4,1)'i adli makamlara şikayetini bildirmiştir ve bu kadınların tamamı çalışmakta olup 8 kadından 7'sinin şikayeti sonuçlanmışken, 1'inin halen devam etmektedir (Tablo 30).

“Suçla Mücadele Bağlamında Türkiye’de Aile İçi Şiddet” konusunda yapılan kriminolojik-viktimolojik alan araştırması sonuçlarına göre (76) şiddete maruz kalan 234 kişiden 20 (%11,4)'si maruz kaldığı şiddeti şikayet ettiğini belirtmiştir. Bu sayı, aile içinde bizzat şiddete maruz kaldığını söyleyen kişiler içerisinde %7,6'yı oluşturmakta olup çalışmamızda bu oranlara çok yakın oranlar ortaya çıkmıştır. Bizim çalışmamızda 44 kişinin (%13,1) aile içinde ve toplumda maruz kaldığı fiziksel şiddeti bildirdiği görülürken, kadınların 8 (%4,1)'inin eşinden fiziksel şiddet görme sebebiyle adli makamlara başvurduğu belirlenmiştir

Ayrancı ve arkadaşlarının (2002), araştırmalarında, aile içinde şiddete uğrayan ve sağlık kurumuna başvuran 110 kadından 15 (%13.6)'inin şiddete uğradıkları bir dönemde polise ya da mahkeme gibi resmi makamlara başvurduğu, 95'inin başvurmadığı; başvuranlardan 10'unda boşanma olayının gerçekteştiği, 2'sinde mahkemenin boşanmayı reddettiği ve 3'ünde şikayetin geri çekildiği anlaşılmıştır (110). Küçüker'in (2002) çalışmasında dayağa maruz kalan ve Zonguldak Sulh Hukuk Mahkemelerine Aile Koruma Kanunu çerçevesinde başvuruda bulunan 120 kadından mahkeme sonucunda kadınların %66,6'sının eşiyle barıştığı, %21,7'sinde tedbir, %11,7'sinde ise boşanma kararı verildiği görülmüştür (129). Yapılan çalışmalara göre bizim çalışmamızda kadınların 8 (%4,1)'inin eşinden fiziksel şiddet görme sebebiyle adli makamlara başvurması düşük bir oran olarak değerlendirilebilir, ancak örneklem grubumuz sadece eşlerinden şiddet görme sebebiyle sağlık kurumuna başvuran veya adli makamlara başvuran kadınlardan oluşmamaktadır.

Yapılan çalışmalarda toplumda en yaygın şiddetin aile içinde yařandđı ve kadının en sık yaralanma sebebinin eş dayağı olduğu ve bunlardan çok azının rapor edilerek adli makamlara başvuru yapıldđı bildirilmiştir (2, 106). şiddete maruz kalan kadın, şiddet kullanımı sonrasında, bunu yabancılardan gizler. Kadının şiddet görmekten kaynaklanan utanç duygusu veya daha fazla şiddete maruz kalabileceği korkusu önemli gizleme nedenleri arasında sayılabilir (119).

Aile dışında gerçekteşen şiddet için toplum sorumlu tutulurken, aile içinde oluşan şiddet gizli kalmaktadır. İstismar içeren

ilişkilerin kompleksliği mağdurun eş şiddetini bildirmesini de oldukça zorlu kılmaktadır.

Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu tarafından Türkiye'nin beş bölgesinde yapılan çalışmada şiddet yaşayan kadınların %56'sı şiddetin gerekçeleri konusunda suskun kalmakta, yanıt verenlerin öne sürdüğü en önemli gerekçe ise kadının itaat etmemesidir. Kadınların %47'si şiddet nedeniyle fiziksel zarar görmekte ve bunların sadece dörtte biri hastane, doktor yada bir sağlık kurumuna başvurmuştur. Yaralanma olaylarında dahi genellikle özel tedavi uygulanmakta ve yaşanan şiddet dışarıya karşı saklanmaktadır (22).

Arslan ve arkadaşlarının (2005) araştırmasında eş şiddeti öyküsüyle Adli Tıp Kurumu Adana Şube Müdürlüğü'ne başvuran 64 kadına eşi ile tekrar barışıp birlikte yaşamaya devam etmelerinin sebebi sorulduğunda, olguların hepsinde ortak neden olarak, yakınlarının aracılığı ile barıştırılma ve çocuk sahibi olma beyan edilmiştir (12).

Çalışmamızda, 18 yaşından sonra maruz kaldığı fiziksel şiddeti adli makamlara bildiren 44 kişiden 5 (%11,4)'i ortaokul, 7 (%15,9)'si ilkokul, 21 (%47,7)'i lise, 11(%25)'i üniversite ve üzeri eğitim durumundadır. Eşi tarafından maruz kaldığı fiziksel şiddeti bildiren 8 (%4,1) kişiden 2 (%25)'si üniversite ve üzeri, 4 (%50)'ü lise, 2 (%25)'si ortaokul eğitim durumundadır. Suçla Mücadele Bağlamında Türkiye'de Aile İçi Şiddet" konusunda ülke çapında yapılan kriminolojik-viktimolojik alan araştırmasının sonuçlarına göre (76) okur yazar 1 kişi, ilkokul mezunu 3 kişi, ortaokul mezunu 1 kişi, lise mezunu 8 kişi ve üniversite mezunu 7 kişi şikayet ettiğini belirtmiş

olup çalışmamızla yakın sonuçlar görülmektedir. Çalışmamızda aile içinde de, toplumda da lise eğitim durumunda olanların maruz kaldıkları fiziksel şiddeti adli makamlara bildirme oranları daha yüksek bulunmuştur. Eğitim düzeyi yükseldikçe kadınların eş tarafından maruz kaldıkları fiziksel şiddeti adli makamlara taşıma olayı artmakta olup, kadınların ekonomik yeterliliği de bu davranışta etkilidir ki çalışmamızda adli makamlara başvuran 8 kadının da çalıştığı görülmektedir.

Çalışmamızda, 18 yaşından önce kadınların 1 (%0,3)'inin, erkeklerin 2 (%0,7)'sinin annesine, erkeklerin 5 (%1,7)'inin babasına yönelik fiziksel şiddete uyguladığı belirlenmiş olup, 18 yaşından sonra kadınların 1 (%0,3)'inin annesine yönelik fiziksel şiddet uygulandığı saptanmıştır. Yıldız ve arkadaşlarının (2003) çalışmasında, aile içinde eş ve çocuklar dışında şiddete maruz kalan diğer kişilerin oranı anneye yönelik %2,68, babaya yönelik %1,78'dir (102). Yavuz ve arkadaşlarının (2003), ailede ve okulda fiziksel şiddeti araştırdıkları çalışmada ise, kız öğrencilerin %1,5'i, erkek öğrencilerin %0'ı annelerine, kız öğrencilerin %1,5'i, erkek öğrencilerin %0,9'u babalarına yönelik fiziksel şiddet uygulamış olup (70) çalışmamıza yakın sonuçlar bulunmuştur.

Çalışmamızda, 18 yaşında önce, kardeşe yönelik fiziksel şiddet uygulama durumuna baktığımızda erkeklerin biraz daha fazla olmak üzere kadın ve erkeklerin 1/3'nin fiziksel şiddet uyguladığını görmekteyiz (Tablo 34). 18 yaşından sonra ise yine erkekler daha fazla olmak üzere kadınların ve erkeklerin yaklaşık 1/5'inin kardeşe yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 42). Yavuz ve

arkadaşlarının (2003), ailede ve okulda fiziksel şiddeti araştırdıkları çalışmada, kız öğrencilerin %85,3'ü, erkek öğrencilerin %35,7'si kardeşlerine fiziksel şiddet uygulamıştır (70). Çalışmamızda ise kızların ve erkeklerin uygulama oranları birbirine yakındır. Yetişkinlikte de erkeklerin kadınlara göre daha fazla kardeşe yönelik fiziksel şiddet uyguladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmamızda, 18 yaşından sonra, çocuk sahibi 175 kadından 3/4'ünden fazlasının, çocuk sahibi 188 erkekten yarısından çoğunun çocuklarına yönelik fiziksel şiddet uyguladığı belirlenmiş olup kadınların erkeklere göre daha sık çocuklarına yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır(Tablo 45).

T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu'nun (1998) yaptığı araştırma sonuçlarına göre evde çocukların hiç dövülmediğini söyleyen aileler %55 oranındadır; çocuklarını ayda birden fazla ve çok şiddetli dövdüklerini söyleyenler %3, yılda 1-10 arası çok şiddetli dövdüklerini söyleyenler %1,5 oranındadır (6). Yapılan çeşitli çalışmalarda da fiziksel ceza alan çocukların almayanlara göre çoğunlukta olduğu ve yaklaşık %60'ına fiziksel ceza uygulandığı, annelerin %38-%63'ünün, babaların %40-51'inin fiziksel cezalar verdiği, bunların %2'sinin sakatlık ile sonuçlandığı belirtilmektedir (2). Bizim çalışmamız da dahil olmak üzere yapılan pek çok çalışmaya göre annelerin çocuklarına yönelik daha fazla şiddet uyguladığı görülmekle birlikte oranlarımız daha yüksek çıkmıştır.

Dünya Sağlık Örgütü, çocuğun sağlığını, fizik gelişimini, psikososyal gelişimini olumsuz yönde etkileyen bir yetişkin, toplum veya ülkesi tarafından bilerek veya bilmeyerek yapılan davranışları

çocuk istismarı olarak tanımlamıştır. Bu tanım çocuğun istismar veya şiddet olarak algılamadığı, yetişkinlerin istismar olarak kabul etmediği davranışları da içine almaktadır (1). Bu davranışlar, çocuğa, elle ve/veya aletle vurularak, itilerek, sarsılarak, yakılarak ya da ısırılarak çocuğun vücudunun herhangi bir yerinde iz bırakacak şekilde ya da iz bırakmasa da şiddet uygulayarak zarar vermedir (86, 103). Fiziksel şiddete maruz kalmış çocuklarda sosyal işlevsellik alanında birçok eksiklik fark edilmektedir; bu çocuklar yakın ilişki kurmakta güçlük çekip, daha çatışmalı, duygusal yoğunluğu az, yoğun öfke ve istismar davranışı içeren ilişkiler kurabilmektedir (103).Bizim görüşümüzde bu yöndedir, fiziksel şiddet, çocuğun bedeninde iz bırakmasa da netice de şiddettir ve çocuğun hem fiziksel hem ruhsal gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir.

Ülkemizde yapılan çalışmalar, Türk aile yapısı ve çocuk yetiştirme yöntemleri içinde fiziksel cezanın bir disiplin aracı olarak yer aldığını ve dayanın bu nedenle Türk toplumunda yaygın olarak kullanıldığını göstermektedir. Özellikle geleneksel aile yapılarında sözel disiplin yöntemleri yerine fiziksel ceza yöntemlerinin yeğlendiği ve şehirlerde de fiziksel ceza yöntemlerinin yaygın bir şekilde kullanıldığı belirtilmektedir (133). Çalışmamızda çocuğa yönelik fiziksel şiddet uygulama sıklığının yüksek olması, çocuk yetiştirmede ve terbiye etmede toplumsal yapımızda geleneksel izlerin etkili olduğunu düşündürmektedir.

Çalışmamızda, aile içinde var olan fiziksel şiddetin kuşaklar arası aktarımı ile ilgili sonuçları değerlendirirsek;

Çalışmamızda, 18 yaşından önce her iki ebeveyni tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların yarısının, her iki ebeveyni tarafından fiziksel şiddete maruz kalmayanların 1/4'ünün eşe yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır (Tablo 57). Bir araştırmanın sonuçlarına göre; (91) eşe yönelik şiddet uygulayanların %60'ı çocuklukta şiddete maruz kalmış olup çalışmamızla paralellik göstermektedir. Çalışmamızda anne ve babanın her ikisi tarafından fiziksel şiddete maruz kalma durumunda fiziksel şiddetin eşe yönelik artışı dikkat çekmektedir.

Çalışmamızda, 18 yaşından önce anne ve babalarından fiziksel şiddete maruz kalanların çocuklarına yönelik daha fazla fiziksel şiddet uyguladığı ancak maruz kalmayanların da neredeyse maruz kalanlar kadar çocuklarına fiziksel şiddet uyguladığı saptanmış ve anlamlı bir fark bulunmamıştır (Tablo 58, Tablo 59).

Çalışmamızda, 18 yaşından önce her iki ebeveyni tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların yarısından çoğunun 18 yaşından sonra kendi çocuklarına fiziksel şiddet uyguladığı saptanmış ve anlamlı fark bulunmuştur (Tablo 60). Hıdıroğlu ve arkadaşlarının (2006) araştırma bulguları, bizim bulgumuza göre daha yüksektir, katılımcıların %63,7'si çocukluklarında anne ve babaları tarafından kendilerine vurulduğunu belirtmiş, %76,7'si çocuklarına fiziksel şiddet uyguladıklarını ifade etmişlerdir (23).

Çalışmamızda, 18 yaşından sonra eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadınların 3/4'ünden fazlasının, maruz kalmayanların yaklaşık 1/3'ünün kendi çocuklarına fiziksel şiddet uyguladığı saptanmış ve anlamlı fark bulunmuştur (Tablo 61). Aile Araştırma

Kurumu tarafından yapılan araştırma verilerine göre, aile içi şiddetin en yaygın görülen şekli kocanın kadına ve ebeveynlerin çocuklarına yönelttiği şiddettir (17). Yavuz ve arkadaşlarının (1996) çalışmasında 60 kadına aile içinde çocukların da fiziksel şiddete maruz kalıp kalmadığı sorulduğunda 32 kadın (%53,3) eşlerinin, ara sıra ya da genellikle çocukları da dövdüğünü, 19 kişi (% 31,6) kendisinin de ara sıra ya da genellikle çocuklarını dövdüğünü belirtmiştir (57). Bizim çalışmamızda da eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadınların büyük çoğunluğu maruz kaldıkları fiziksel şiddeti çocuklarına yönlendirmektedir. Yani eşlerinden fiziksel şiddet gören kadınlar, görmeyen kadınlarla karşılaştırıldığında, çocuklarına daha fazla fiziksel şiddet uygulamaktadırlar.

Çalışmamızda elde edilen bu veriler şiddetin kuşaklar arası geçişine işaret etmektedir. Çocuklara fiziksel ceza vermek, onları hırpalamak, tokatlamak, vurmak gibi davranışlar, onlara sorunlarını bu şekilde çözmenin doğru olacağı fikrini yerleştirebilir. Şiddetin nesiller boyu sürmesinin nedeni de budur. Çocuklar çevrelerinde sorunların saldırganlık yoluyla çözümlendiğini görüyorlarsa, saldırganlığı sorun çözücü bir davranış olarak öğrenebilir, bunu kendi yaşamlarında da uygulamaya koyar ve birer şiddet uygulayıcısı olabilirler.

Çalışmamızda, 18 yaşından önce ebeveynlerinden biri tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların %13,3'ünün 18 yaşından sonra kardeşe yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır anlamlı fark bulunmuştur (Tablo 47). Amerika'da 2143 aile üzerinde yapılan bir araştırmada, kardeşler arası fiziksel istismarın ebeveyn istismarından daha sık yaşandığı saptanmış ve kardeşler arası şiddet bir

güç göstergesi olarak yorumlanmıştır (56). Çalışmamızda ise tersi sonuç çıkmıştır. Anne ya da baba tarafından fiziksel şiddete maruz kalan bireylerin çok azı kardeşlerine yönelik fiziksel şiddet uygulamaktadır. Bu durum maruz kalınan fiziksel şiddetin sıkıntısını, doğurduğu problemleri kardeşlerle beraber yaşama paylaşımından kaynaklanabilir.

Çalışmamızda, aile içinde ve toplumda var olan fiziksel şiddetin topluma aktarımı ile ilgili sonuçları değerlendirirsek;

Çalışmamızda, 18 yaşından önce ebeveynlerinden biri tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların çok azının sevgiliye ve yabancı birine yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır ve anlamlı fark bulunmamıştır (Tablo 48, Tablo 49). Ebeveyn tarafından maruz kalınan fiziksel şiddetin sevgiliye veya yabancı birine fiziksel şiddet uygulamada önemli bir risk faktörü olmadığı düşünülebilir.

Çalışmamızda, 18 yaşından önce öğretmen tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların çok azının kardeşe ve yabancı birine yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır ve anlamlı fark bulunmamıştır (Tablo 50, Tablo 51). Öğretmen tarafından maruz kalınan fiziksel şiddetin de kardeşe veya yabancı birine fiziksel şiddet uygulamada önemli bir risk faktörü olmadığı düşünülebilir.

Çalışmamızda, 18 yaşından önce arkadaş tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların yaklaşık 1/3'ünün 18 yaşından sonra kardeşe, 1/5'inden fazla yabancı birine ve az bir kısmında arkadaşına yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır ve anlamlı fark bulunmuştur (Tablo 52, Tablo 53, Tablo 54). Görülmektedir ki arkadaş tarafından

maruz kalınan fiziksel şiddetin yetişkinlikte fiziksel şiddet uygulamaya etkisi daha yüksektir

Tolan ve arkadaşları'nın (2001) araştırmasında ebeveyn becerilerinin yetersiz olması ve aile özelliklerindeki bozulmanın, ergenin akran gruplarına katılması ve akran gruplarından etkilenecek suç işlemede anlamlı etkileri olduğu bulunmuştur (90).

Arkadaşlık ilişkileri toplumsallaşma sürecinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Çünkü çocukluk ve ergenlik çağında bireyin yaşamında kendini kanıtlama için önemli bir kaynaktır. Akranların davranışı çocuklar için önem kazanır, akranların onayını kazanma isteği belirginleşir ve birbirlerini model olarak görme eğilimleri artar. Bu dönemde de dolayısıyla şiddet öğeleri çocuklara davranışlarına yerleşebilmektedir.

Sağlıklı toplumların oluşması ancak sağlıklı bireyler ile olacaktır. Ailenin sağlıklı olması, beraberinde toplumunda sağlıklı olması sonucunu ortaya çıkarır. Bundan dolayı, kanun koyucu, toplumun düzenini bozacak kişileri ve aile düzenini sarsacak aile bireylerini saldırı ve eylemleri sebebiyle cezalandırmaktadır.

Konu ile ilgili olarak, kesin, açık, caydırıcı cezaları öngören özel yasal düzenlemeler gerçekleştirilmekle beraber hukuksal kurumların, fiziksel şiddet gibi ciddi bir toplumsal sorunun çözümünde tek başına yeterli olamayacağı ortadadır.

Toplumda fiziksel şiddeti önlemek için, eğitimin önemini göz ardı etmemek gerekir, şiddet olgusu özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde kültürle yakından ilgili bir kavramdır. Bireyler sosyalizasyon sürecinde doğru bir şekilde eğitilmeli, bu konuda

bilinçlendirilmelidir ki bu kültürel süreç doğru bir şekilde gelecek nesillere aktarılın.

Kişiler, aileler ve dolayısıyla toplum, bu gibi olayları, aile meselesi ve olağan olarak görmekten vazgeçerse, fiziksel şiddet olaylarının önüne geçmek için büyük bir adım atılmış olur.

Toplumsal örgütlerin etkin çalışmalarıyla şiddete eğilimli bireylere danışmanlık hizmetleri sağlamak, bu kişilerin psikolojik olarak tedavi edilmelerine önayak olmak önleyici bir girişimdir.

Gelecek kuşakların fiziksel ve psikolojik olarak daha sağlıklı olabilmesi için aile içinde ve toplumda fiziksel şiddetle ilgili önlemler arttırılmalıdır.

Son olarak, şunu söylemeliyiz ki, fiziksel şiddetin ve fiziksel şiddet içeren her türlü eylemin önüne geçebilmek için, tüm toplum bireyelerine düşen görevlerin başında insan haklarına ve onuruna saygıyı benimseyerek hayata geçirme, ev, okul ve toplum arasındaki iletişimi güçlendirme, şiddete karşı net ve tutarlı bir tavır sergileme gelmektedir.

6. SONUÇ

Çalışmamızdan elde edilen genel sonuçlara göre;

Aile içinde ve toplumda, 18 yaşından önce, kadınların %85,7'si, erkeklerin %92,1'i, 18 yaşından sonra, kadınların %60,4'ü, erkeklerin %51,7'si fiziksel şiddete maruz kalmıştır.

Fiziksel şiddet uygulama durumuna baktığımızda, 18 yaşından önce, kadınların %43,2'si, erkeklerin %57,5'i, 18 yaşından sonra, kadınların %73,4'ü, erkeklerin %73,6'sı fiziksel şiddet uygulamıştır

Aile içinde ve toplumda, 18 yaşından sonra, yaş grupları içinde en fazla fiziksel şiddete maruz kalan yaş grubu %62,1 oranla 18-30 yaş grubu, en fazla fiziksel şiddet uygulayan yaş grubu %89,8 oranla 41-55 yaş grubudur.

Aile içinde ve toplumda, 18 yaşından sonra, eğitim durumları içinde en fazla fiziksel şiddete maruz kalan grup %68,4 oranla lise eğitim grubu, en fazla fiziksel şiddet uygulayan grup %88,9 oranla okuryazar olan gruptur.

Aile içinde ve toplumda, 18 yaşından önce fiziksel şiddete maruz kalanların %75,8'i 18 yaşından sonra fiziksel şiddet uygulamıştır.

Aile içinde maruz kalınan fiziksel şiddetle ilgili elde edilen sonuçlara göre;

18 yaşından önce, kadınların %63'ü, erkeklerin %49,3'ü anneleri tarafından, kadınların %45,8'i, erkeklerin %70,5'i babaları tarafından, kadınların %22,4'ü, erkeklerin %24,6'sı kardeşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kalmıştır.

18 yaşından sonra, sadece kadınların 6 (%1,9)'sı anneleri tarafından, kadınların %4,5'i, erkeklerin %10,3'ü babaları tarafından, kadınların %3,9'u, erkeklerin %3,8'i kardeşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kalmıştır.

18 yaşından sonra eşi olmuş/olan 416 kişiden 196 kadının %53,1'i, 220 erkeğin %5,5'i eşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kalmıştır.

Aile içinde uygulanan fiziksel şiddetle ilgili elde edilen sonuçlara göre;

18 yaşından önce kadınların 1 (%0,3)'i, erkeklerin 2 (%0,7)'si annesine yönelik, sadece erkeklerin 5 (%1,7)'i babasına yönelik, kadınların %34,7'si, erkeklerin %39'u kardeşe yönelik fiziksel şiddet uygulamıştır.

18 yaşından sonra sadece kadınların 1 (%0,3)'i annesine yönelik, kadınların %8,4'ü, erkeklerin %13,7'si kardeşe yönelik fiziksel şiddet uygulamıştır.

18 yaşından sonra eşi olmuş/olan 416 kişiden 196 kadının %12,8'i, 220 erkeğin %54,1'i eşlerine fiziksel şiddet uygulamışken çocuk sahibi 175 kadının %84,6'sı, çocuk sahibi 188 erkeğin %66'sı çocuklarına yönelik fiziksel şiddet uygulamıştır.

18 yaşından önce, ebeveynlerinden biri tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların %13,3'ü 18 yaşından sonra kardeşe yönelik fiziksel şiddet uygulamıştır.

18 yaşından önce anneleri tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların %41,7'si, babaları tarafından fiziksel şiddete maruz

kalanların ise %46,8'i 18 yaşından sonra eşlerine fiziksel şiddet uygulamıştır.

18 yaşından önce her iki ebeveyni tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların %49,7'si, her iki ebeveyni tarafından fiziksel şiddete maruz kalmayanların %24,7'si eşe yönelik fiziksel şiddet uygulamıştır.

18 yaşından önce anneleri tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların %77,7'si, maruz kalmayaların %70,9'u, yine oranlar yakın olarak, babaları tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların %76,9'u, maruz kalmayanların %71,8'i 18 yaşından sonra kendi çocuklarına fiziksel şiddet uygulamıştır.

18 yaşından önce her iki ebeveyni tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların ise %56,4'ünün 18 yaşından sonra kendi çocuklarına fiziksel şiddet uygulamıştır.

18 yaşından sonra eşi tarafından fiziksel şiddete maruz kalan kadınların %84,6'sı, maruz kalmayanların %29,4'ü kendi çocuklarına fiziksel şiddet uygulamıştır.

Toplumda maruz kalınan fiziksel şiddetle ilgili elde edilen sonuçlara göre;

18 yaşından önce kadınların %7,8'i, erkeklerin %19,2'si akrabaları tarafından, kadınların %6,2'si, erkeklerin %24,3'ü arkadaşları tarafından, kadınların %34,1'i, erkeklerin %49'u öğretmenleri tarafından fiziksel şiddete maruz kalmıştır.

18 yaşından sonra, kadınların %4,5'i, erkeklerin %2,7'si akrabaları tarafından, kadınların 2 (%0,6)'si, erkeklerin 7 (%2,7)'si

arkadaşları tarafından, kadınların %16,9'u, erkeklerin %4,1'i sevgili tarafından, kadınların 2 (%0,6)'si erkeklerin 42 (%14,4)'si Otorite Figürü (Patron/Amir/Komutan) tarafından, kadınların %6,2'si erkeklerin %16,4'ü yabancı biri tarafından fiziksel şiddete maruz kalmıştır.

Toplumda uygulanan fiziksel şiddetle ilgili elde edilen sonuçlara göre;

18 yaşından önce, kadınların %3,9'u, erkeklerin %7,9'u akrabaya yönelik, kadınların %6,2'si, erkeklerin %27,1'i arkadaşına yönelik, kadınların %2,4'ü, erkeklerin %12'si yabancı birine yönelik fiziksel şiddet uygulamıştır.

18 yaşından sonra, yalnızca erkeklerin 5 (%1,7)'i akrabasına yönelik, kadınların 3 (%1)'ü, erkeklerin 7 (%2,4)'si arkadaşına yönelik, kadınların %1,6'sı, erkeklerin %18,5'i yabancı birine yönelik, kadınların %4,5'i, erkeklerin %8,2'si sevgiliye yönelik fiziksel şiddet uygulamıştır.

18 yaşından önce maruz kalınan fiziksel şiddetin adli makamlara bildirilmesine ilişkin sonuçlara göre;

Fiziksel şiddete maruz kalan 264 kadından 2 (%0,8)'si, 269 erkekten 6 (%2,2)'sı maruz kaldığı fiziksel şiddeti adli makamlara bildirmiş olup, bu 8 kişiden 3'ü arkadaşını, 1'i akrabasını ve 4'ü yabancı birini bildirmiştir.

18 yaşından sonra maruz kalınan fiziksel şiddetin adli makamlara bildirilmesine ilişkin sonuçlara göre;

Fiziksel şiddete maruz kalan 186 kadından 23(%12,4)'ü ve 151 erkekten 21(%13,9)'i maruz kaldığı fiziksel şiddeti adli makamlara bildirmiş olup 44 (%13,1) kişiden 3'ü eşini, 3'ü kardeşini, 4'ü akrabasını, 2'si patron/amirini, 24'ü yabancı birini, 5'i eski eşini, 2'si ev sahibini ve 1'i komşusunu bildirmiştir.

Çalışmamızda evli 196 kadından 104 (%53,1)'ünün eşleri tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı tespit edilmiş olup 8 (%4,1)'i adli makamlara şikayetini bildirmiştir.

7.ÖZET

Bu çalışma, aile içinde ve toplumda bireylerin 18 yaşından önceki ve sonraki dönemlerinde maruz kaldıkları ve uyguladıkları fiziksel şiddeti belirlemek, fiziksel şiddete maruz kalanların adli makamlara bildirme durumunu saptamak, çocuklukta maruz kalınan fiziksel şiddetin yetişkin dönemde fiziksel şiddet uygulamaya etkisini ortaya çıkarma amaçlarını taşımaktadır.

Çalışmamızda 18 yaşından önce aile içinde ve toplumda fiziksel şiddete maruz kalma, uygulamaya oranla daha yüksek bulunmuştur. 18 yaşından sonra kadınların erkeklere göre fiziksel şiddete maruz kalma oranının artarken, uygulama oranlarının ise neredeyse aynı olduğu görülmektedir. 18 yaşından sonra maruz kaldığı fiziksel şiddeti adli makamlara bildiren 44 (%13,1) kişi bulunmaktadır. 18 yaşından önce fiziksel şiddete maruz kalanların 3/4'ünün 18 yaşından sonra fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır. Çocuklukta her iki ebeveyni tarafından fiziksel şiddete maruz kalanların yarısının eşe yönelik, yarısından çoğunun çocuklarına yönelik fiziksel şiddet uyguladığı saptanmıştır.

Aile içinde ve toplumda maruz kalınan fiziksel şiddetin engellenebilmesi ve sağlıklı toplumların yetişebilmesi için bireylerin bilinçlendirilmesi, toplumsal yaptırımların oluşması ve uygulanabilirliğinin sağlanması oldukça önemlidir.

Anahtar kelimeler: Fiziksel Şiddet, Adli Bildirim, Kuşaklar arası fiziksel Şiddet

8. SUMMARY

The aims of this study are to determine the physical violence which is enforced and exposed before and after 18 years old in the family and among the society, to find out the ratio of the declaration to judicial offices by people who are exposed to physical violence, and to deduce the effect of exposed physical violence in childhood on enforcing physical violence in adulthood.

In our study, we found that in the family and among the society before 18 years old, the exposure of the physical violence has a higher ratio compared to enforcement of it. After 18 years old, while the exposure of the physical violence is increasing among the women, the enforcement is almost the same. After 18 years old, 44 persons declared to the judicial offices that they were exposed to physical violence. However, 3/4 of the people who are exposed to physical violence before 18 years old, enforce physical violence after 18. Among the people who are exposed to physical violence in their childhood by both of their parents, the percentage of the group enforcing physical violence to their wife is almost %50, and the group enforcing violence to their children is more than that.

To obstruct the physical violence in family and among the society and to raise healthy generations, it is very important to make people conscious of physical violence and form social sanctions and make them applicable.

Key Words: physical violence, judicial declaration , physical violence among generations

9. KAYNAKLAR

1. Polat, O. (2001) Çocuk ve Şiddet, s: 1-3, Der Yayınları, İstanbul.
2. Sözen, Ş., Tüzün, B., Doksöz, H., Fincancı ŞK. (1999) Bireysel ve Toplumsal Şiddetin Sorgulanması: Bir anket Çalışması Adli Tıp Bülteni 4(2): 54-59.
3. Krug, E.G., Dahlberg, L.L., Mercy, J.A., Zwi, A.B., Lozano, R. (Eds.) (2002) The world report on violence and health. Geneva: World Health Organisation.
4. Ünsal, A. (1996) Genişletilmiş Bir Şiddet Tipolojisi, Cogito “şiddet”, Üç Aylık Düşünce Dergisi, Yapı Kredi Yayınları, 6(7): 29-37.
5. Subaşı, N. (2001) Akt: Subaşı, N., Akın, A., Kadına yönelik şiddet,nedenleri,sonuçları,http://www.huksam.hacettepe.edu.tr/Turkce/SayfaDosya/kadina_yon_siddet, Erişim Tarihi: 08.08.2007.
6. Aile İçinde ve Toplumsal Alanda Şiddet (1998) T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu, , Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı, Ankara.
7. Browne, K., Herbert, M.(1997) Preventing family violence. New York: Wiley & Sons.
8. Hemenway, D., Solnick, S., Carter, J. (1994) Child rearing violence, Child Abuse Negl, 18: 1011-1020.

9. Riggs, D., Caulfield, M., Street, A., (2000) Risk for domestic violence: Factors associated with perpetration and victimization, *J Clin Psychol*, 56:1289-1316.
10. Neugebauer, R. (2000) Research on intergenerational transmission of violence: the next generation. *Lancet*, 335: 1116-1117.
11. Vahip, I., Doğanavşargil, Ö. (2006) Aile İçi şiddet ve Kadın Hastalarımız, *Türk Psikiyatri Dergisi*, 17(2): 107-114.
12. Arslan, M.M., Yarımoğlu, B., Çekin, N., Hilal A. (2005) Eş şiddeti Öyküsüyle Adli Tıp Kurumu Adana şube Müdürlüğü'ne Başvuran Olguların İncelenmesi, *Türkiye Klinikleri J Foren Med*, 2:39-43.
13. Tokdemir, M., Deveci, S.E., Açıık, Y. (2003) Elazığ Adli Tıp şube Müdürlüğüne Eşi Tarafından şiddete Maruz Kalma Nedeniyle Başvuran Kadınların Değerlendirilmesi, *Fırat Tıp Dergisi* , 8 (1): 39-44.
14. Aktaş, M.A. (2006) Aile İçi şiddet; Çocuğun ve Kadının Korunması, s: 34, Elma Yayınevi, Ankara.
15. Kaçak, N. (2004) Yeni Türk Medeni Kanunu, s:282, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
16. Polat, O. (2000) Adli Tıp, s: 78-94, 191-192, Der Yayınları, İstanbul.
17. Aile İçi şiddetin Sebep ve Sonuçları (1995) Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu, Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı, Ankara.

18. Sünter, A.T., Canbaz, S., Dabak, Ş., Dündar, C., Peşken, Y. (2006) Samsun İl Merkezinde Lise Öğrencilerinin Fiziksel Şiddete maruziyet Sıklığı, 5. Anadolu Adli Bilimler Kongresi poster özetleri
19. Alper, Z., Ergin N., Selimoglu, K., Bilgel, N. (2005) Domestic Violence: A Study Among a Group of Turkish Wome, Eur J Gen Pract, 11(2):48-54.
20. Gültekin, G., Tunalı, G., Akduman, B., Cantürk, G. (2004) Aile İçi Şiddet Ve Hukuki Düzenlemeler, Adli Psikiyatri Dergisi, 1(4) :17-30.
21. Dokgöz, H., Şam, B., Ersoy, G., Müsellim, N.T. (2002) Ölümle sonuçlanan ihmale uğramış çocuk olgusu, Yıllık Adli Tıp Toplantıları Kitabı, Adli Tıp Kurumu Yayınları, 6:118-121, İstanbul.
22. Aile İçi Şiddetin Sebep ve Sonuçları (2000) Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu, s: 24-25, Bizim Büro Basımevi, 2.baskı, Ankara.
23. Hıdıroğlu, S., Topuzoğlu A., Ay P., Karavuş M. (2006) Kadın ve Çocuklara Karşı Fiziksel şiddeti Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi, İstanbul'da Sağlık Ocağı Tabanlı bir Çalışma , Yeni Symposium Dergisi, 44 (4): 196-202.
24. Günay, Y., Çınar, T., Keskin R., Öge B. (1999) Ölümle Sonuçlanmayan Etkili Eylem Olgularının Sosyal Yönden Değerlendirilmesi, Adli Tıp Bülteni 4(1): 5-11
25. Gemici, R. (2006) Gömeç ve Burhaniye Adliyelerinde 2002-2004 Yıllarında İntikal Eden Aile İçi Şiddet Davalarına İlişkin

- Dosyaların İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.
26. Gönültaş, M.B. (2008) Aile Düzeni,Kadın ve Çocukla İlgili Türk Ceza Kanunu Maddelerinin Şiddet Bağlamında İncelenmesi, Adli Psikiyatri Dergisi, 5(1):31-36.
27. Richards, L. (2003) Findings from the multi-agency domestic violence murder reviews in London. London: Metropolitan Police Service.
28. Yiğitalp, G., Ertem, M., Özkaynak, V. (2007) Üniversite Öğrencilerinin Şiddet Konusunda Deneyimleri ve Bu Konudaki Görüşleri, Koruyucu Hekimlik Dergisi, 6 (2): 131-136
29. Hazen, A.L., Connelly, C.D., Kelleher, K.J., Barth RP, Landsverk, J.A. (2006) Female caregivers' experience with intimate partner violence and behavior problems in children investigated as victims of maltreatment, Pediatrics, 117:99-10.
30. Şahin, F., Beyazova, U. (2001) Çocuğun şiddetten korunma hakkı,
http://yayim.meb.gov.tr/yayimler/151/sahin_beyazova.htm,
Erişim Tarihi: 21.04.2007
31. Oral, R. (2004) Çocuk örselenmesi ve ihmali, Türkiye’de Çocuk Örselenmesi Serileri, Türk Verileri,
<http://www.hipokrat.org/hnet/genel/ckm/ckmturkveriler.html>,
Erişim Tarihi: 25.02.2007

32. Yıldırım, A. (1998) Sıradan Şiddet, Kadına ve Çocuğa Yönelik Şiddetin Toplumsal Kaynakları, s: 24-26, Boyut Yayınları, İstanbul.
33. Straus, M.A. (1996) Spanking and the making of a violent society. *Pediatrics*, 98(4): 837-843.
34. Campbell, J.C. (2004) Helping women understand their risk in situations of intimate partner violence. *Journal of Interpersonal Violence*, 19(12): 1464–1477.
35. Bilgin, G.,N., Toros, F., Çamdeviren, H., Şaşmaz, T. (2004) Okulda fiziksel ve sözel şiddete maruz kalan çocukların sosyodemografik özellikleri: Prevalans Çalışması, *Adli Tıp Dergisi*, 1: 25-30
36. Murry, S.K., Baker, A.W., Lewin, L. (2000) Screening Families with Young Children for Child Maltreatment Potantial. *Pediatric Nursing*, 26(1): 47-54.
37. Lindell, C., Svedin, C.G. (2000) Physical Child abuse in Sweden: a study of police reports between 1986 and 1996. *Soc Pschiatry Epidemiol*, 36(3): 150-57.
38. Ayrancı, Ü., Yenilmez, Ç., Günay, Y., Kaptanoğlu, C. (2002) Çeşitli Sağlık Kurumlarında ve Sağlık Meslek Gruplarında şiddete uğrama sıklığı, *Anadolu psikiyatri dergisi*, 3:147-154
39. Gölge, Z.B., Gökdoğan, M.R., Cantürk, G., Saflan N., Çöloğlu S., Yavuz, M.F., (2000) "Aile İçi Şiddet Eşler Arası ilişkiler", IV. Adli Bilimler Kongresi Poster Sunumları, İstanbul.
40. Polat, O. (2000) *Adli Tıp Kitabı*, s: 10, 61, 123, 207-211, Der Yayınları, Kardeşler Matbaası, İstanbul.

41. Yarış, F., Savran, M.B., Birincioğlu, İ., Kartı, D. (2002) Trabzon'da Aile İçi Şiddete Uğrayan Kadınların Savcılık Kayıtlarının Değerlendirilmesi, Adli Tıp Bülteni, 7 (2): 51-55.
42. Erdem, M.R., Öztürk, B., Özbek, V.V. (2001) Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, s:1109, 1111- 1121, 1122, 2002, 6.bası, Ankara. Akt: Ülke çapında kriminolojik-viktimolojik alan araştırması ve değerlendirmesi (2003), İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakóltesi Ceza Hukuku ve Kriminoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi, İstanbul, Beta Yayıncılık.
43. Uçar, M.A. (2003) "Aile İçi Şiddet ve Aile Koruma Yasası", s: 21-23, 123-126, Yetkin Yayınları, Ankara.
44. Yılmaz, E. (1985) "Hukuk Sözlüğü", s: 672, Akademi Matbası, Ankara.
45. Gorey, K.M., Leslie, D.R. (1997) The prevalence of child sexual abuse: integrative reiew adjustment for potential response and measurement biases. Child Abuse & Neglect, 21: 391-398.
46. Crouch, I.L., Milner, C.S. (2001) Childhood pysical abuse, early support, and risk for child malteratment: current social support as amediator of risk for physical abuse. Child Abuse and Neglect, 25: 93-107.
47. Irene, C., Mona, M. (2003) "Personality and family relations of children who bully", Personality and Individual Differences, 35: 559-567.

48. Polat, O., (2007) Tüm Boyutlarıyla Çocuk İstismarı, Önleme ve Rehabiltasyon, s:167-172, 158-165, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
49. Ernst, A., Weiss, S., Enright-Smith, S., Hansen, J. (2008) Positive outcomes from an immediate and ongoing intervention for child witnesses of intimate partner violence, *American Journal of Emergency Medicine* 26(4): 389-394
50. Page, R.M., Page, S.T. (2003) *Fostering Emotional Well-Being in the Classroom* (3rd Edition), London: Jones and Bartlett Publishers.
51. http://cws.emu.edu.tr/en/conferences/2nd_int/pdf, Erişim Tarihi: 12.10.2008.
52. Aras, H., Birinci, F., Uluç F.Ö (2001) Çocukların Çoğu Şiddet Görüyor, *Milli Eğitim Dergisi* 151.
53. Johnson C.F. (2000) Abuse and Neglect of Children. In: Nelson Textbook of Pediatrics, Behrman, Kliegman, Jenson, eds. Philadelphia: WB Saunders, 110-5.
54. Yıldız, Y. (2001) Hukuki Açıdan Aile İçi Şiddet Olgusu, İ.Ü. Adli Tıp Enstitüsü Yüksek Lisans tezi, İstanbul.
55. Çayboylu, İ. (2002) 2001 yılı aile araştırma raporu, T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları, Ankara.
56. Weihe, V.K., Herring, T. (1991) *Perilous Rivalı: When siblings become abusive*. Lexington, MA : Lexington Books.
57. Günay, Y., Sözen, Ş., Yavuz M.F., Ramadanoğlu, E. (1996) Aile Kavramı İçinde Kadına Yönelik Fiziksel Şiddetin Adli Tıp Kurumu'na Yansıması, *Adli Tıp Dergisi*, 12: 69-79.

58. Aksoy, E., Çetin, G., İnanıcı, M.A., Polat, O., Sözen, M.Ş., Yavuz F. (1999) "Aile İçi Şiddet", Birinci Basamak İçin Adli Tıp El Kitabı, s.131-135, Türk Tabipler Birliği Yayım, Ankara.
59. Dahlenberg, D.L. (1998) "Youth violence in the united states major trends, risk factors, and prevention approaches", American Journal of Preventive Medicine, 1484,259-272.
60. Taş, A.K., Uyanık, D., Karakaya, Z. (1997) Şiddeti İçselleştiren Kadın Profili, II. Kadın çalışmaları toplantısında sunulmuş bildiri, Adana.
61. Özmen, A. (2004) "Seçim kuramı ve gerçeklik terapisine dayalı öfkeyle başa çıkma eğitim programının üniversite öğrencilerinin öfkeyle başa çıkma becerileri üzerindeki etkisi." Yayımlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
62. Budak, S. (2000) Psikoloji sözlüğü. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
63. Boxer, P., Tisak, M.S. (2005) Children' s beliefs about the continuity of aggression, Aggressive behavior, 1: 1-17.
64. Freedmann, J.L., Sears, D.O., Carlsmith, J.M. (1998) Sosyal psikoloji, (Çev:A. Dönmez), İmge Kitabevi, Ankara.
65. Yavuzer, H. (1990) Çocuk ve Suç, s. 125-179, 5.basım, Remzi Kitabevi, İstanbul.
66. Taner, Y., Gökler, B. (2004) Çocuk istismarı ve ihmali: Psikiyatrik Yönleri. Hacettepe Tıp Dergisi, 35: 82-86.

67. Sidebotham, P., Heron, J (2003) ALPSAC Study Team. Child maltreatment in the "children of the nineties" : a cohort study of risk factors/child Abuse Neglect, 30(5): 497-522.
68. Dilillo, D., Tremblay, C.G., Paterson, L. (2000). Linking childhood sexual abuse and abusive parenting: The mediating role of maternal anger, Child abuse & Neglect, 24 (6):767-779.
69. Pınar, G., Algier, L. (2006) Üniversite Öğrencilerinde Fiziksel ve Cinsel Şiddet Davranışları, Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik ve Sağlık Hizmetleri Bölümü, 3(3): 181-186.
70. Yavuz, M.F., Kablamacı Y.A., Atamer, Aslı, Gölge, Z.B (2003) Lise Öğrencilerinde Fiziksel Şiddetin Değerlendirilmesi: Okulda ve Ailede Karşılaşılan Şiddet ve Öğrencinin Kendi Uyguladığı Şiddet, Adli Bilimler Dergisi 2 (3): 39 – 47.
71. Kurçer, M.A., Güneş, G., Genç, M. (1999) Malatya sosyo ekonomik düzeyleri farklı iki ayrı bölgede evli kadınlara yönelik aile içi şiddet ve etkileyen faktörler, Sağlık ve Toplum, 34-37.
72. Çiçekçioğlu, M., Saçakoğlu, F. (1996) Kadına Yönelik Şiddet ve Çözüm Yolları Toplum ve Hekim, 11(75-76); 97-103.
73. Kaynar, E.T., DüNDAR, C., Peşken, Y. (2007) Ebelik ve hemşirelik öğrencilerinin aile içi şiddet konusunda bilgi ve tutumlarının değerlendirilmesi, Genel Tıp Dergisi, 17(2): 105-110.

74. Savran, B., Çekin, N., Özdemir, H., Hilal, A., Salaçin, S. (1997) Aile İçi Eşler Arası Kaza Dışı Yaralanmalar. IV. Sosyal Psikiyatri Sempozyumu Bildiri Özet Kitapçığı, s: 2-3, Adana
75. Köknel, Ö. (1997) İnsanı Anlamak, s.231-233,Altın Kitaplar Yayınevi, Ankara.
76. Ülke çapında kriminolojik-viktimolojik alan araştırması ve değerlendirmesi (2003) İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza Hukuku ve Kriminoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi, İstanbul, Beta Yayıncılık.
77. Ougburn, W.F. (1963) The Changing Functions of the Family” Selected Studies in Marriage and The Family. USA: Rinehart and Winston Inc. Akt. Bulut I. Ruh Hastalığının Aile İşlevlerine Etkisi. Başbakanlık Kadın ve Sosyal Hizmetler Müsteşarlığı Yayınları, Yayın No. 74, Ankara.
78. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme (1995) UNICEF Türkiye Temsilciliği. Ankara.
79. Bulut, I. (1993) Ruh Hastalığının Aile İşlevlerine Etkisi, Kadın ve Sosyal Hizmetler Müsteşarlığı, Ankara.
80. Geçtan, E. (1982) Çağdaş Yaşam ve Normal Dışı Davranışlar. Maya Matbaacılık,12. Basım, Ankara.
81. Kapıcı, E.G. (2004) İlköğretim Öğrencilerinin Zorbalığa Maruz Kalma Türünün ve Sıklığının Depresyon, Kaygı ve Benlik Saygısıyla İlişkisi Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 37 (1): 1-13.

82. Mommen, D.K., Kolko, D.J., Pilkonis, P.A. (2002) Negative affect and parental aggression in child physical abuse. *Child abuse & Neglect*, 26(4): 407-427.
83. Nurcombe, B. (2000) Child sexual abuse I; psychopathology. *Aust NZ Psychiatry*, 34: 85-91.
84. Paoviloinen, E., Astedt-Kurki, P., Paunonen-Illmomen, M., Laippolo, P. (2001) Risk factors of child maltreatment within the family: towards a knowledgeable base of family nursing, *Nurs Stud*, 38(3): 297-303.
85. Krauses, W. (2003). Almanya’da Okullarda Şiddet Eğilimi Artıyor. [www.DW-WORLD_DE Türkçe.htm](http://www.DW-WORLD_DE_Turkce.htm). Erişim Tarihi: 23.04.2008
86. Hancı, İ.H. (2002) Adli Tıp ve Ali Bilimler, s: 263-264, Seçkin yayıncılık 1. baskı Ankara.
87. www.childhouse.uio.no/workshops, Erişim Tarihi: 03.05.2007
88. Bulut, I. (1997) Genç Anne ve Çocuk İstismarı, Bizim Büro, Ankara.
89. Güler, N., Tel, H., Tuncay, F.Ö. (2007) Kadının Aile İçinde Yaşanan Şiddete Bakışı, *C. Ü. Tıp Fakültesi Dergisi*, 27 (2): 51-56
90. Tolan, P.H., David, B.H., Gorman-Smith, D. (2001). “Longitudinal family and peer group effects on violence and nonviolent delinquency”, *Journal of Clinical Child Psychology*, 30: 172-186.
91. <http://www.bianet.org/bianet/kategori/bianet/18422/cocuklar-arasindaki-siddet-kaygi-verici>. Erişim Tarihi: 14.05.2008

92. Polat, O. (2003) "Kadın Ve Şiddet "Türkiye'de Kadın Sorunları Paneli, s: 87, İstanbul Ticaret Üniversitesi Yayınları No: 6 , İstanbul.
93. Öztunalı, K.G. (1998) "Kadına Yönelik Şiddetin Araştırılması Sorunları", Geleceğim Elimde, s: 17-26, Mor Çatı Yayınları, İstanbul.
94. Frias-Armenta, M. (2002). Longterm effects of child punishment on mexican women: A structural model. Child abuse & Neglect, 26(4): 371-386.
95. Altun, M. (2006) Denizli İli Kırsalında Bir Sağlık Ocağı Bölgesinde 15-49 Yaş Evli Kadınların, Fiziksel Şiddet Görme Durumları ve Kadınların Şiddete İlişkin Tutumları, Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği ABD.
96. Garbarino, J. (1999) Lost boys: Why our sons turn violent and how we can save them, Anchor books, New York.
97. Topbaş, M. (2004), İnsanlığın büyük bir ayıbı: Çocuk istismarı. TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni, 3: 76-80.
98. Johnson, R.M., Kotch, J.B., Catellier, D.J., winser, I.R., Dufort, V., Hunter, W., et al. (2002) Adverse behavioral and emotional outcomes from child abuse and witnessed violence, Child maltreatment, 7: 179-186
99. Bütün, C., Dokgöz, H., Tırtıl, L. (2004) Kadına Yönelik Şiddet ve Adli Tıp Yaklaşımı, T. C. Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu, II. Ulusal Adli Tıp Günleri, Paneller ve Poster Sunumları, 29 Eylül-03 Ekim 2004, Antalya.

100. Arıkan, Ç. (1987) Sosyal Hizmetler Açısından Şiddet ve Bir Türü Olarak Evlilikte Kadına Yönelik Şiddet, H.Ü.S.H.Y.O. Dergisi, 5(1): 75-97.
101. Koşar, N., Arıkan, Ç. (1990) Evlilikte Kadının Fiziksel ve Fiziksel Olmayan İstismarı, XXV. Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresi Bilimsel Çalışmaları, 15-21 Ekim 1989, Mersin DDK Yay, Ankara.
102. Yıldız, Y., Yavuz, M.F., Akıncı, F.S., Gölge, Z.B. (2003) Aile İçi Şiddet Olgularında 4320 Sayılı Ailenin Korumasına Dair Kanunun Uygulamaları, Adli Tıp Dergisi 17(1): 59-68
103. Kaplan, S., Pelcovitz, D., Labruna, V. (1999) Child and adolescent abuse and neglect research: a review of the past Lo years. Part 1: Physical and emotional abuse and neglect, J Am Acad Child Adolescent Psychiatry, 38: 1214-1222.
104. Demir, S. (1997) Aile İçi Şiddetin Çocuk Açısından Değerlendirilmesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
105. Browne, A. (1993) Violence Against Women By Male Partners, American Psychologist, 48 (10): 1077-1087.
106. Wattz, C., Zimmermar, C. (2002) Violence against Women: Global Scope and Mgnitude, British Medical Journal, 359: 1232-1237
107. Işıloğlu, B. (2006) Anksiyete ve Depresyon Tanısı ile İzlenen Evli Kadınlarda Aile İçi Şiddetin Sosyodemografik Faktörler, Çift Uyumu ve Hastalıkla İlişkisi, Uzmanlık Tezi,

Sağlık Bakanlığı Bakırköy Prof. Dr. Mahzar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları, İstanbul.

108. Coker, A.L., King, M.J., McKeown, R.E., Smith, P.H. (2000) Frequency and Correlates of Intimate Partner Violence By Type: Physical, Sexual and Psychological Battering, *American Journal of Public Health*, 90: 553-559
109. Subaşı, N., Akın, A., Kadına yönelik şiddet, nedenleri, sonuçları, http://www.huksam.hacettepe.edu.tr/Turkce/SayfaDosya/kadina_yon_siddet, Erişim Tarihi: 08.08.2007.
110. Ayrancı, Ü., Günay, Y., Ünlüoğlu, İ. (2002) Hamilelikte aile içi eş şiddeti: Birinci basamak sağlık kurumuna başvuran kadınlar arasında bir araştırma. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 3:75-87.
111. Akyüz, G., Kuğu, N., Doğan, O. (2002) Bir psikiyatrik polikliniğe başvuran evli kadınlarda aile içi şiddet, evlilik sorunları, başvuru yakınması ve psikiyatrik tanı. *Yeni Symposium*, 40:41-48.
112. Krantz, G., Van Phuong, T., Larsson, V., Thi Bich Thuan, N., Ringsberg, K.C. (2005) Intimate partner violence: forms, consequences and preparedness to act as perceived by healthcare staff and district and community leaders in a rural district in northern Vietnam. *Public Health*; 119: 1048-1055.
113. Akpınar, A. (2003) The Honour/Shame Complex Revisited: Violence Against Women In The Migration Context. *Womens Stud Int Forum*; 26: 425-442.

114. Jewkes, R.L., Levin, J., Penn-Kekana, L. (2002) Risk factors for domestic violence: findings from a South African cross-sectional study. *Social Science & Medicine*, 55, 1603–1617.
115. Jewkes, R. (2000) Violence against women: an emerging health problem. *Int Clin Psychopharmacol*, 15(3): 37-45.
116. Polat, O. (2004) *Klinik Adli Tıp*. Seçkin Yayıncılık, s: 85-121 1. baskı Ankara
117. Dünya Çocuklarının Durumu, UNICEF (2005) UNICEF, s: 28- 35, Ankara.
118. Ludermir, A.B., Schraiber, L.B., D'Oliveira, A.F., França-Junior, I., Jansen, H.A. (2008) Violence against women by their intimate partner and common mental disorders *Social Science & Medicine* 66(4): 1008-18.
119. Chase, K.A., O' Leary ,K.D., Heyman, R.E. (2001) Categorizing Partner-Violent Men Within The Reactive-Proactive Typology Model, 69(3);567-572
120. Doğanavşargil, Ö., Sertöz, Ö.Ö. (2007) Aile İçi Fiziksel Şiddet ve Somatizasyon: İki Kuşağın Geriye Dönük İncelenmesi, *Türkiye'de Psikiyatri*, 9(2): 84-90
121. Vahip, I. (2002) Evdeki Şiddet ve Gelişimsel Boyutu: Farklı bir açıdan bakış, *Türk Psikiyatri Dergisi*, 13(4): 312-319
122. Sheidow, A., Gorman-Smith, D., Tolan, P.H., Henry, D.B. (2001). “Family and community characteristics: Risk factors for violence exposure in inner-city youth”, *Journal of Community Psychology*, 29(3): 345-360.

123. Bonomi, A.E., Holt, V., Martin, D., Thompson, R. (2006) Severity of intimate partner violence and occurrence and frequency of police calls. *Journal of Interpersonal Violence*, 21: 1354–1364.
124. Holtzworth-Munroe, A., Stuart, G.L., Hutchinson, G. (1997) Violent versus non violent husbands: differences in attachment patterns, dependency, and jealousy. *J Fam Psychol*, 11(3) :314-331.
125. Wolfe, D.A., Scott, K., Wekele, C., Pitman. AL (2001) Child maltreatment. Risk of adjustment problems and dating violence in adolescence. *J Am Acad Child and Adolesc Psychiat*, 40: 282-289.
126. Beştaş, DM., Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Diyarbakır Deneyimleri, Kadına Yönelik Şiddet ve Hekimlik Sempozyumu, Ankara Tabip Odası, 2003, s:145
127. Foa, E.B., Cascard, M., Fenny, C.N., Zoeller, L.A. (2000) Psychological and environmental factors associated with partner. *Trauma, Violence & Abuse*. 1 (1): 67-91.
128. Hastings, J.E, Hamberger, L.K. (1997) Sociodemographic predictors of violence. *Psychiatr Clin North Am*, 20: 323-335.
129. Küçükler, H. (2002) Zonguldakta Sulh Hukuk Mahkemelerine Yansıyan Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Olgularının İncelenmesi , *Adli Tıp Dergisi*, 6(2-4): 40-45
130. Gorman-Smith, D., Henry, B.D., Tolan, P.D., (2004) “ Exposure to community violence and violence perpetration:

- The protective effects of family functioning”, *Journal Clinical Child and Adolescent Psychology*, 33(3): 439-449.
131. Ridley, C.A., Feldman, C. (2003) *Journal Of Family Violence.*, 18(3):171-180.
132. O'Campo, P., McDonnell, K., Gielen, A., Burke, J., Chen, Y.H. (2002) Surviving Physical And Sexual Abuse: What Helps Low-Income Women?, *Patient Educ Couns*, 46(3);205-212
133. Polat, O. (2000) İstanbul ve Türkiye genelinde güç koşullardaki çocuklar açısından çocuk haklarının durumu. 1. İstanbul Çocuk Kurultayı Bildiriler kitabı. s: 15-36, Umut Matbaası, İstanbul
134. Alpert, E.J, (1995) Violence in intimate relationships and the practicing internist: new “disease” or new agenda? *Ann Intern Med.*, 123(10): 774-781.
135. Romito, P., Gerin, D. (2002) Asking Patients about violence: A Survey of 510 Woman Attending Social and Health Services in Trieste, Italy, *Social Science and Medicine*, 54(12): 1813-1824.
136. Zink, T., Jacobson, C.J., Pabst, S., Regan, S., Fisher, S. (2006) A lifetime of intimate partner violence: Coping strategies of older women. *Journal of Interpersonal Violence*, 21: 634–651.
137. MacCloskey, L.A., Walker, M. (2000) Posttraumatic stress in children exposed to family violence and single-Event trauma. *J Am Acad Child and Adolesc Psychiat*; 39: 108-115.

EKLER

ANKET FORMU

Değerli Katılımcı,

İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü tarafından yüksek lisans tezi olarak oluşturulan bu çalışma, aile içinde ve toplumda maruz kalınan fiziksel şiddetin uygulayıcısı, sıklığı, türü ve yasal yollara bildirim oranlarını belirlemeyi hedeflemektedir. Aşağıda bu amaçla oluşturulan bir anket formu yer almaktadır. Sorulara vereceğiniz cevaplar sadece bilimsel amaçla kullanılacaktır. Araştırmaya katılabilmek için 18 yaş ve üzerinde olmanız gerekmektedir.

Bu çalışmada kimlik bilgisi ile ilgili sorular yer almamaktadır, anket formuna hiçbir şekilde adınız, soyadınız, adresiniz gibi bilgileri yazmamanızı rica ediyorum. Katılım isteğe bağlıdır ve sonuçlar genel olarak değerlendirilecektir. Anket formunu dikkatlice okuyup büyük bir içtenlikle cevap vereceğinize inanıyorum.

Katılımınız için teşekkürler.

- Yaş** :
- Cinsiyet** : Kadın Erkek
- Medeni Durum** : Bekar Evli
 Boşanmış Eşi ölmüş
- Çocuğunuz var mı?** : Evet Hayır
- Eğitim Durumunuz** :
- Okuryazar değil Okuryazar İlkokul
 Ortaokul Lise Üniversite ve üzeri
- Mesleğiniz** :
- Yaşadığınız Yer** :
- 18 Yaşından Önce** : Köy Kasaba Kent
- 18 Yaşından Sonra** : Köy Kasaba Kent

1.Kısım: 18 yaşından önce; Aşağıdaki soruları 18 yaşınızdan önceki dönemi düşünerek cevaplayınız.

1-) Hiç fiziksel şiddete (sarsma, hırpalama, tokat atma, dayak, yaralama..vb.) maruz kaldınız mı?

- Evet Hayır

2-) Cevabınız evet ise kim ya da kimler tarafından maruz kaldığınızı, ne sıklıkla ve hangi türde fiziksel şiddete maruz kaldığınızı işaretleyiniz (Birden fazla işaretlenebilir).

Fiziksel Şiddet uygulayan kişi (Birden fazla işaretlenebilir)	Fiziksel Şiddetin Sıklığı	Fiziksel Şiddetin Türü (Birden fazla işaretlenebilir)
☐ Eşim	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Annem	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Babam	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Kardeşim	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Akrabam	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb

☐ Sevgilim	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Arkadaşım	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Öğretmenim	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Patronum/ Amirim,...vb	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Yabancı biri	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Diğer:.....	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb

3-) Fiziksel şiddet gördüğünüze dair hiç yasal yollara başvurduunuz mu?

- Evet Hayır

4-) Cevabınız evet ise başvurunuzu kimin ya da kimlerin fiziksel şiddet eylemleri nedeniyle yaptınız, hangi yasal yola başvurduunuz, bu eylemlerin üzerinden ne kadar süre geçtikten sonra başvurduunuz ve başvurunuz sonuçlandı mı? (Birden fazla işaretlenebilir).

Fiziksel şiddet uygulayan kişi	Başvurduğunuz yasal yollar	Başvuru için geçen süre	Başvurunuz sonuçlandı mı?
☐ Eşim	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı
☐ Annem	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı
☐ Babam	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı
☐ Kardeşim	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı
☐ Akrabam	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı

☐ Sevgilim	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı
☐ Arkadaşım	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı
☐ Öğretmenim	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı
☐ Patronum/ Amirim,..vb	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı
☐ Yabancı biri	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı
☐ Diğer:.....	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı

II.Kısım: 18 yaşından sonra; Aşağıdaki soruları 18 yaşınızdan sonraki dönemi düşünerek cevaplayınız.

5-) Hiç fiziksel şiddete (sarsma, hırpalama, tokat atma, dayak, yaralama..vb.) maruz kaldınız mı?

Evet Hayır

6-) Cevabınız evet ise kim ya da kimler tarafından maruz kaldığınızı, ne sıklıkla ve hangi türde fiziksel şiddete maruz kaldığınızı işaretleyiniz (Birden fazla işaretlenebilir).

Fiziksel Şiddet uygulayan kişi (Birden fazla işaretlenebilir)	Fiziksel Şiddetin Sıklığı	Fiziksel Şiddetin Türü (Birden fazla işaretlenebilir)
☐ Eşim	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Annem	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Babam	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Kardeşim	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Akrabam	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb

☐ Sevgilim	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Arkadaşım	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Öğretmenim	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Patronum/ Amirim,...vb	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Yabancı biri	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Diğer:.....	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb

7-) Fiziksel şiddet gördüğünüze dair hiç yasal yollara başvurduunuz mu?

- Evet Hayır

8-) Cevabınız evet ise başvurunuzu kimin ya da kimlerin fiziksel şiddet eylemleri nedeniyle yaptınız, hangi yasal yola başvurduunuz, bu eylemlerin üzerinden ne kadar süre geçtikten sonra başvurduunuz ve başvurunuz sonuçlandı mı? (Birden fazla işaretleyebilirsiniz).

Fiziksel şiddet uygulayan kişi	Başvurduğunuz yasal yollar	Başvuru için geçen süre	Başvurunuz sonuçlandı mı?
☐ Eşim	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı
☐ Annem	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı
☐ Babam	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı
☐ Kardeşim	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı
☐ Akrabam	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı

☐ Sevgilim	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı
☐ Arkadaşım	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı
☐ Öğretmenim	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı
☐ Patronum/ Amirim,..vb	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı
☐ Yabancı biri	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı
☐ Diğer:.....	☐ Savcılık ☐ Polis ☐ Jandarma ☐ Diğer	☐ Aynı gün ☐ Birkaç gün içinde ☐ 1 hafta sonra ☐ 1 ay sonra ☐ Diğer:.....	☐ Evet ☐ Halen devam ediyor ☐ Başvurumla ilgili işlem yapılmadı

III.Kısım: 18 yaşından önce; Aşağıdaki soruları 18 yaşınızdan önceki dönemi düşünerek cevaplayınız.

9-) Siz hiç fiziksel şiddet (sarsma, hırpalama, tokat atma, dayak, yaralama..vb.) uyguladınız mı?

- Evet Hayır

10-) Cevabınız evet ise kime ya da kimlere fiziksel şiddet uyguladığınızı işaretleyiniz (Birden fazla işaretleyebilirsiniz).

Fiziksel Şiddet uygulayan kişi (Birden fazla işaretlenebilir)	Fiziksel Şiddetin Sıklığı	Fiziksel Şiddetin Türü (Birden fazla işaretlenebilir)
☐ Eşim	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Annem	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Babam	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Kardeşim	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Akrabam	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb

☐ Sevgilim	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Arkadaşım	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Öğretmenim	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Patronum/ Amirim,...vb	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Yabancı biri	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Çocuğum/ Çocuklarım	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Diğer:.....	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb

IV.Kısım: 18 yaşından sonra; Aşağıdaki soruları 18 yaşınızdan sonraki dönemi düşünerek cevaplayınız..

11-) Siz hiç fiziksel şiddet (sarsma, hırpalama, tokat atma, dayak, yaralama..vb.) uyguladınız mı?

- Evet Hayır

12-) Cevabınız evet ise kime ya da kimlere fiziksel şiddet uyguladığınızı işaretleyiniz (Birden fazla işaretleyebilirsiniz).

Fiziksel Şiddet uygulayan kişi (Birden fazla işaretlenebilir)	Fiziksel Şiddetin Sıklığı	Fiziksel Şiddetin Türü (Birden fazla işaretlenebilir)
☐ Eşim	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,..vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Annem	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,..vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Babam	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,..vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Kardeşim	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,..vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Akrabam	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,..vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb

☐ Sevgilim	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Arkadaşım	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Öğretmenim	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Patronum/ Amirim,...vb	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Yabancı biri	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Çocuğum/ Çocuklarım	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb
☐ Diğer:.....	☐ 1 kez ☐ Birkaç kez ☐ Ara sıra ☐ Sık sık	☐ Sarsma, hırpalama,...vb ☐ Tokat atma, yumruk,...vb ☐ Duvarlara vurma, sürükleme,...vb ☐ Bıçak, çakı, balta gibi aletlerle yaralama,.vb ☐ Ateşli silahla yaralama,...vb

ÖZGEÇMİŞ **Kişisel Bilgiler**

Adı Soyadı : Anıl ÇAKIR
Doğum Tarihi : 11/05/1983
Medeni Hali : Bekar
E-mail : anilcakir_83 @yahoo.com

Eğitim Bilgileri

2001 – 2005 İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Psikoloji Bölümü
1997 – 2001 Sakıp Sabancı Anadolu Lisesi

Yabancı Dil ve Bilgisayar Bilgisi

İngilizce (iyi seviyede)
Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint)
SPSS programı (İstatistik Paket Programı)

Staj ve İş Denevimi

2002-2004 yılları arasında sırayla Selçuk Kız Meslek Lisesi Anaokulu'nda, İstanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Klinik Psikoterapi Biriminde, Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesin'de staj yapmıştır
2005- 2006 yıllarında bir işitme konuşma ve Ses bozuklukları Merkezi'nde psikolog olarak görev yaptıktan sonra şuan özel bir kurumda psikolog olarak görevini halen sürdürmektedir.

Katıldığı Seminer, Kongre ve Eğitimler

Rorschach projektif test eğitimi; Rorschach ve Projektif Testler Derneği, Ekim 2007- Haziran 2008
Çocuklara uygulanan testler (Zeka Testleri; Cattell 2A formu, Porteus Labirantleri. Denver Gelişim Envanteri. Algı, dikkat

ve hafıza testleri; Bender Gestalt psikomotor algı ve koordinasyon testi, Benton Görsel Bellek Testi. Draw A Person Testi) Ağustos- Eylül- Ekim 2006

Çocuk psikiyatrisi konulu eğitim seminerleri, Psikolojik Testler Derneği, Eylül 2006

Aile Danışmanlığı, çift terapisi ve aile içi krizlerle müdahale konulu eğitim seminerleri, Psikolojik Testler Derneği, Ekim-Kasım 2006

X. Ulusal Psikoloji Öğrencileri Kongresi, Mersin Üniversitesi , 04 – 07 Temmuz 2005

III. Ulusal Aile ve Evlilik Terapileri Kongresi, AETD, 25-26-27 Mart 2005

Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Çocuklara Yaklaşım, İletişim Psikolojik Danışma ve Eğitim Merkezi, 10 Ocak 2005

Anne ve Babayla İlişkisinde Çocuğun Bedeni, İstanbul Psikanaliz Derneği, 18-19 Şubat 2005

“Projektif Testler” Semineri- İstanbul Üniversitesi, 11 Mart 2005

FTT (Fairy Tale Test- Çocuk Masalları Testi), İstanbul Üniversitesi, 2004-2005

MMPI (Minnesota Çok Yönlü Kişilik Envanteri), İstanbul Üniversitesi, 2004

16 PF Kişilik Testi, İstanbul Üniversitesi, 2004-2005

TAT testinin Psikanalitik Yorumu, Rorschach ve Projektif Testler Derneği 2004 Yılı Etkinliği, 11 Aralık 2004

VIII. Ulusal Psikoloji Öğrencileri Kongresi, Ankara Üniversitesi, 01- 04 Temmuz 2003

Çocuk Gelişimi ve Ebeveyn İlişkileri, 4. Çocuk Gelişimi Halk Seminerleri, Şubat-Mayıs 2002